

Litteratoren Carl von Burgkensen,
utgifvare af tidsningen Maudis 1840,
och sedermera medarbetare åt H.
F. Dalman i Stockholms Dagblad,
var född i Kyrkståv socken år
1811 och afled i Stockholm den
20 Februari 1844.

BRUNO.

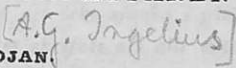
NOVELL.

BRUNO.

NOVELL

AF

C. v. BURGHAUSEN OCH FÖRFATTAREN

TILL GRÄNRISKOJAN

Original från Finland.

HELSINGFORS,

TRYCKT HOS H. C. FRIIS.

—
1853.

BRUNO.

NOVELL.

C. v. BURGHEIMER OCH FÖRFATTAREN

ALLA ÖFRIGTIGA

Imprimatur:

Carl von Schoultz.

Original från Finland

1853

HELSINGFORS

Tryckt hos H. C. F. Rind.

1853

Till läsaren.

Anmodad att söka författa någonsorts slut till en af framledne litterateuren CARL v. BURGHAUSEN påbörjad novell, hvilken förefanns bland den hädangångnes papper och hvars afslutande troligen döden förhindrade, åtog jag mig detta göra, först emedan jag ansåg manuskriptet, framför många andra, värdt att icke sjunka i glömskans natt i ett land, der så litet skrives att allt detta lilla bör värdas såsom en dyrbar relik; för det andra, emedan såsom Bellmann säger, "jag förmodade, att detta skulle blifva mig en god hjälp i mina poetiska förhållanden"; för det tredje af möjligen bättre motiver, dem jag hvarken bör eller behöfver nämna.

Det är dock icke ett så alldeles lätt företag att afsluta en annans arbete, isynnerhet om denne ligger i grafven och icke kan meddela sig, huru han det ville. Att berättelsen aldrig kan få just den slututveckling, som låg i den afsidnes plan, är klart; lycka är om hon icke blir konträrt motsatt.

Emellertid har jag sökt göra hvad jag kunnat. Jag önskar blott, att karaktärerne af de personer, som först handla, måtte vara helst något så när hållna i samma anda.

Tydligt är, att språket etc. aldrig kan vara lika emellan tvenne olika författare. Som läsaren säkert sjelf

skulle märka, ehvar skillnaden vidtar, så vill jag hellre förekomma än förekommas och medger, att jag, utom små undantag, gjort min egentliga början i nionde kapitlet efter orden: "någon förmånlig post". Sedan är allt afmig och jag är ensam den, som måste "bära hundhufvudet".

Allt som novellen oförmärkt tog en viss riktning, började jag tycka, att den ursprungliga af v. Burghausen bestämda titeln borde ändras till en annan, t. ex: 'Älskare och vän' eller "Skyddsengeln" o. s. v. Jag fann dock slutligen dessa betänkligheter barnsliga. Hade alla böcker helst så pass lämpliga titlar, som Bruno här, så vore det godt och väl. Dessutom säga fruntimmer, att namnet Bruno är så vackert. För deras skull åtminstone bör titeln då få stå kvar. En novellskrifvare bör bära oändlig aktning för unga fruntimmers smak; hafva de icke sjelf någon liten "handkassa", så narra de nog sina pappor eller mammor att åt dem köpa böcker, hvilkas yttre klang anslår deras fina, ljufva och romantiska sinne.

FÖRF. TILL GRANRISKOJAN.

BRUNO.

I.

*"Thu stad o Helsingfors tin gamla
synd lägg af,
Thy annars engång än thu seglar
uti qvaf."*

Inskrift kring altartaflan i den gamla,
nu raserade kyrkan i Helsingfors.

Det var söndag, en klar och solrik söndag. En ovanlig rörelse herrskade på gatorna i Helsingfors, ovanlig under denna tid både af året och dagen, ty man var i medlet af Juni och klockan knappt ännu fyra på eftermiddagen. De större gatorna och torgen i det vackra och eleganta Helsingfors pläga väl sällan eller aldrig vara folktoma, men nu var rörelsen så stark, att man med fullt skäl kunde kalla den en folkskockning, och det ännu till på en tid, då man vanligen efter väl intagen middag och dilo lur, brukade sitta med vänner och anförvandter kring det trefliga kaffebordet, läppjande af den ambrosiskt doftande drycken och glammande om nytt och gammalt.

Dessutom var det ännu der ute så varmt och kvalmigt, att man säkert vida bättre trufdes i sin kammare, än ute på de breda skugglösa gatorna, herrarne med pipan i mun och boken i hand, och fruntimmerna occuperade af forskningar i någon modejournal, öfverläggningar om paryren till nästa brunns-

bal, eller djupsinniga kritiker öfver nästans fel, hemliga förlofningar och stundande bröllop. Är icke detta era vanliga eftermiddags sysselsättningar? — eller huru, mina damer? — Dermed må nu förhålla sig huru som helst, så är det imellertid säkert, att man i dag icke trufdes inom hus, ifall ej huset läg nära hamnen, men då trufdes der sannerligen flera än trefnaden skulle fordrat och fönsterna med beqvämlighet kunde rymma.

Ute såg man grupper af alla stånd och klasser skynda fram i brokigt hvimmel; isynnerhet voro Nikolai- och Esplenad-gatorne gynnade, och äfven mången mindre gränd, som sällan hade den lyckan att trampas af någon skön och nobel fot, såg nu mängen af *le beau monde* sväfvva öfver sina kullriga och kantiga stenar, blott den hade den förmon att leda till hamnen, dagens samlingsplats för allt hvad staden hade skönt och älskvärdt. Äfven i kalfhagarna, — ett fult namn för den enda promenaden inom staden — såg man lysande damer och "a la modiska" herrar, ehuru de sednare dä ännu ej lockades af den täcka Marie, med sina blixtrande ögon, till det lilla ståndets glaces och confiturer. Med ett ord, här såg man ett, der såg man annat. — Här såg man damer i yppigt frasande siden, kostymerade efter det nyaste modet, med små lilashattar *a l'enfant*, sirade med blommor, band och hvita, vidtsvajande voiler; kringsvärmade af herrar med hatten på ena örat, lorgnett och krusade lockar. Men då vi nu talat om hattar och lockar, så måste vi väl äfven, skraddaren till ära, nämna frackar etc., hvilka förrådande Palmqvists mästarehand, sutto som gjutna kring de kanske i sig

sjelf ej så bildsköna formerna, och dessutom egde en annan oskattbar förtjenst, den att fås på credit. Huru många Dandysikter skulle ej utan Palmqvist sett sig tvungen att vara blott och bar sikter! Dessa nobla partier af den höga noblessen framtrippade med så lätta och luftiga chassée-steg att man lätt kunnat ta dem för yrvakna par i någon intrasslad française. — Der åter framsträfvade fryntliga och frodiga matronor i sina stats- och söndags-habiter lugnt och gravitetiskt vid sidan af sina penningdryga och uppblästa herrar männer, hvilka veckan igenom med jobstälamod sålat på någon Dandys stöflor eller ock med krokiga ben och rygg sömmat och stoppat någon fändriks frack och växt. — Men nu, nu då de voro både rena och raka, så autogo de en min, sådan som i sanning vida bättre skulle ha anstatt mången excellence, än den han nu bär, och hvilken han troligen gerna skulle vilja bortbyta mot t. ex. en skomakares rådmansmin, för att genom ett noblare yttre kunna dölja vissa brister i den inre organisationen. — Och dessa köps . . . nej, hufvudstads mam-seller sen, dessa „sidenklädda pigor små,, med den sockersöta kyrkminen, som likvisst då och då får lemna rum för det allra som ljufvaste småleende, de äro för nätta och söta! isynnerhet då, när deras visserligen litet blyga, men dock smägtande och irrande blickar råka möta någon lorgnetterande siktersprätts eller hvila på någon hjeltefändriks lysande krage. Och dessa lysande Martis söner då, så stolta, så krigiska de se ut! — de göra i sanning en ganska vacker figur — på gatan.

Helsingfors liksom hvarje annan stad har haft sin fromma goda tid, en tid, då all omtanke och bildning riktades på det inre, då yttre prål och bjefs var fremmande, så väl för byggnader som inbyggare; en tid, då qvinnan visste hvad huslighet och hushåll betydde, då hon gick i sin enkla randiga bomullsklädning, ofta nog egna händers verk, och var lika välklädd ändå, som nutidens dockor i Gras de Naples och Satin de Ture, då ungmor i sin enkla mössa, med en bandros och spetsar från Raumo, tänkte på skapandet af makens sällhet och husligt välstånd, och icke som nutidens fruar, i plumacherade turbaner och blomsterhöljda negligéer med Brabantiska blonder, drömde endast om framtida eröfringar, baler, spektakler, moder etc. etc. Visst roade man sig äfven då, men man roade sig så att man kunde ha roligt; man bekymrade sig föga om glansen i sin toilette, blott den var smakfull, och man var då åtminstone lika intagande i sin hvita linongskiädning, som nu i siden och gaze, väl vetande, att den inre elegansen är något mer än yttre prål, hvars anskaffande ofta nog kostar egarinnan många dagars hufvudbry och många natters vak. Men hvad gör allt det, man lyser ändå, och lysa är ju nutida damernas enda mål. Förr gingo männen i grofva kläder, fracken kostade ej då så många plåtar, som nu riksdalrar, men i taskboken trufdes växlar och noter, nu är fracken fin, men plånboken tunn, om ej tom; finare äro ock sederna nu, men större var hedern då. Förr tänkte man på barn och maka, på deras huslighet, frid och religion, nu lagar man dem till salongsdockor, sörjer för deras paryr och sättet att göra

skulder. Förr gjorde man slädpartier, dansade och var glad, nu åker man kring gatorna för att bekikas, går på piqueniquerna för att kokettera och hycklar en glädje som själen ej känner. Förr voro väningarna små, men trefnad bodde i dem, nu äro de stora och präktiga, men för trefnaden finns der ej rum. Helsingfors blef hufvudstad och invänarne hufvudlösa, i luxe och präl det förstås, ty eljest ha de nog sina hufvu'n i behåll — om än hufvudsaken stundom felar. Men så går det här i världen; "*tempora mutantur et nos mutamur in illis.*" Staden har blifvit stor och gatorna breda, husena ha blifvit palatser och handelsbodarna bazarer; bodbetjenten svänger sig som en bankir och skrifvaren som en excellence, kramhandlarhustrun täflar med grefvinnan och skomakarmamsellen med statsrådets fröken dotter, studenten och fändriken lefver som millionärn och skräddaren och bagarn tror sig stå öfver dem alla. Så står det till i Finlands stora hufvudstad och så lär det äfven vara i mängen annan. Inskriften kring altartallan i den gamla kyrkan kunde lämpligare försvara sin plats i den nya.

Nyfikenhet är ej den nya tidens barn, den är lika gammal med människan och hemma i alla land. Det bör således icke förundra oss, om Helsingforsboarne äro litet nyfikna och om sqvallret der löper som telegrafpost genom staden. Men en sådan babylonisk förbistring och ett sådant kaotiskt virrvarr lär väl föga någonsin förr ha existerat i den goda staden som nu, ja knappt nog vid någon förnäm persons begrafning, ehuru det visserligen är ett tillfälle, då allt hvad som har lif och anda hastar ut

för att gapa och begapas. Men äfven det kan ha sin goda sida, hvilket mängen kanske ej skulle vilja tro, ty en och annan skön mun, som annars sällan och aldrig öppnas, utom för att äta, lyssna eller berättas om pig- och köksaffärer, har efter en sådan vigtig tilldragelse tusende djupsinniga tankar att komma fram med, till den beskedlige ähörarens synnerliga förlustelse. Och i sanning hvilka ämnen kan ej en begrafning skänka! — — Hvem bar ordnarne? — hvem prestafrarne? — hvem höll liktalet? — hurudan var sängen? — och sedan den döde och hans efterlemnade famille! — Ett thema till oändliga variationer, åtminstone för en vecka. — Men då det nu den här gången icke var någon begrafning, hvad var det då, som så kunde sätta nyfikenheten och alla dess tjensteandar i rörelse? frågar läsaren, sjelf kanske en smula nyfiken; hvarföre skyndade alla till hamnen, skulle man kanske få se någon sjömanöver? — Åja, visserligen en sjömanöver, fast icke just så märkvärdig, som Jonas färd i hvalfiskens buk — och sanningen att säga, så lära sådana färder nu för tiden vara sällsynta och nyfikenheten således löflig — men en sjöfärd var det ändå. Man skulle nemligen få se ett ångfartyg. Hva'sø', ett ångfartyg?! — Alldeles, min gunstige läsare. Nå hvad är väl det att se på! Åh, intet så litet, som mängen kunde tro. Ångfartyget i och för sig sjelf är visserligen en obetydlighet, som säkert ej skulle sätta någon Helsingforsbo i rörelse, utom bolagets commissionärer, men se det är saken, att der äfven finnes folk om bord, utläningar, kanske förnäma. Dem kan man se och kritisera, af dem kan man uppsnappa något nytt mode

eller annat nytt; af dem kan man äfven ses och beundras, ehuru det sednare, Gudnäs så visst, lär ske i en annan bemärkelse än man inbillar sig.

Vedskutor och andra smärre fartyg, hvilka landat i eller omkring fiskarehamnen blefvo smäningsom mer eller mindre fullsatta af åskådare och — man måste väl bekänna sanningen — isynnerhet af åskådarinnor, hvilka än med skämt än med allvar förstodo att genom folkmassan bana sig väg till de fartyg, som lägo närmast ångskonertens landningsplats. Midt emot denna plats på andra sidan det smala inloppet till fiskarehamnen låg en nästan tom vedskuta, som framför sina öfriga syskon blef mål för allas sträfvan. Här såg man damer i hatt och parasoll på kajutkappen, eller stödda mot babords vanterne, omgifna af ett *sauve-garde* af pojkar i trasor; der åter eleganta herrar kring lastrummet, midt i kretsen af månglerskor och pigor. Trängseln var stor, och den påträngande massan gjorde denna plats till och med farlig, emedan fartyget saknade reling, synnerligen då ångskonerten landade och de genom dess fart upproriska böljorne öfvade sin vrede på de svaga skutorne, genom att försätta dem i häftig gungning. Raddhåga och nyfikenhet stod tydligt att läsa i mångt skönt ansigte, och troligen skulle egotinnan gerna ha lemnat sin obehäliga och osäkra plats, om hon sett någon möjlighet att genom folkmassan verkställa sin reträtt, och slita sig från det efterlängtdade skådespelet. Men den som engång fått en plats fick ock behålla den. Man fann sig dock lätt i sitt öde och sände sina tankar och spejande blickar i fjerran — men icke blott i fjerran, äfven nära stannade de,

och som det syntes, stundom lifvade af en sällsam eld.

Uppe vid Observatorium, denna smakfulla byggnad med sina trenne torn och rika instrumentsamling, som då stod öde, sedan Professor Argelander flyttat till Bonn och Amanuensen W. af Vetenskaps Akademien i Petersburg blifvit utnämnd till Chef för gradmätningen i Finland, stodo en hop karlar på utkik. På dem riktade folket vid fiskarhamnen sina blickar, så noga spejande och forskande deras rörelser, som om det varit en utpost, för att bevaka en fiendtlig eskader och icke blott nyfikenhetens frivilliga spioner. Hastigt kommo de i rörelse och störtade till hamnen, skrikande: "det kommer, det kommer!" Med blixstens hastighet lopp detta glada budskap från man till man genom den församlade massan. Alla kommo i rörelse, man drog sig närmare, man bad och man svor. Ännu syntes ej det väntade undret, ty Sveas fordna bollar unnanskynde det, endast röken var synlig. Men snart nalkades det sköna fartyget, majestätiskt klyfvande böljorna med sin svarta bog, badad af ett lätt skum, som mot solstrålarne än glänste likt äkta perlor, än prälade i regnbågens rika färgprakt. Trenne skott hälsade de på stranden väntande och snabbt, likt falcken då den nedstörtar på sitt rof, ilade fartyget mot stranden. Då ljud kaptенens "stopp machin!" — och lydigt, som en slaf sin herrskares bud, låg den väldige stilla vid kajen. Trossar kastades i land, landgång sattes ut och gladt svajade den trefärgade flaggan för vinden.

Nu hade nyfikenheten hunnit sin culminationspunkt. Det blef ett mönstrande och skärskådande utan ände. Hvarje passagerare, och deras antal var ej ringa, erhöill sin grundliga, om än icke just så grundade portion af tadel eller beröm. Äfven var det i sanning ingen brist på halfhöga anmärkningar om moder, klädsel, hållning, gång etc. etc. Plötsligt fästade sig dock hvars och ens uppmärksamhet nästan uteslutande vid en ung välväxt man eller kanske yngling, med ett bildskönt ehuru blekt ansigte, skuggadt af mörka lockar. Det var en af dessa gestalter, som ovilkorligt fångsla vår blick och sedan evigt kvarstå i vårt minne. Den enkla elden, som flammade i de mörkblå ögonen, allvaret som thronade på den höga, hvälfda pannan och det sarkastiska löjjet kring munnen, prydd af små, vackra munstascher gäfvö åt det hela ett uttryck af menniskoförakt; — men äfven vemod och höghet stod att läsa i de ädla dragen. Hans längd var något öfver den vanliga och formerna atletiska. Han var klädd i en tätt åtsittande bonjour af mörkblått kläde och blå galonerade pantalonger. Af den gula siden-kokarden på den lilla, näsvisa mössan kunde man se att han var svensk militär. En betjent i livrée och en stor brun och hvit rapphönshund följde honom.

Ynglingen framgick med stolta steg genom folkmassan, hvilken villigt, ja nästan med en viss artighet lemnade honom rum. Allas blickar följde den sköne fremlingen, men hans hvilade på ingen. Mötte någongång ett skönt och rodnande flickansigte hans blick, så mörknade den ännu mer, ögonbrynen drogos samman och hånlöjjet kring de sköna

läpparne blef än tydligare. — Och likväl, sådan är qvinnan, hördes mängen tärna med "rosende läppar" framhviska ett sakta darrande "o hvad han är skön!"

På betjentens fråga, hvar Baronens skulle ta in, svarade denne med stark, klangfull röst, *Hôtel du Nord*, och följde sjömännen, hvilka buro hans kappsäckar, dit.

III.

*"Abulkasem Sejd Moharrem
Luna såg. —"*

Törnrosens bok.

Sedan ynglingen på *Hôtel du Nord* intagit de rum, som blefvo honom anvista två trappor upp, i hörnet af Senatstorget och Helenegatan, samt tillsagt sin betjent att der iordningställa allt, återvände han om någon stund till hamnen och mötte nu folket, som småningom började skingra sig. Framkommen till ängskonerten begärde han sin häst, hvilken af en matros genast framleddes till honom. Det stolta djuret emottog med synbar glädje de karesser som hans herre i så rikt mått tilldelade det, och yttrade sin tacksamhet genom gnäggande och fuysningar. Många blickar betraktade detta vänliga förhållande emellan herren och hans häst, och mångt skönt öga tycktes nästan med en liten viss afund äse denna fremlingens vänlighet, ja ömhet emot ett djur, då icke ens

det skönaste kvinnoansigte för ett ögonblick kunde fästa hans uppmärksamhet eller locka en gladare blick ur hans mörka ögon. Men kanske förhöjde just denna hans likgiltighet för kvinnan hans skönhet i de skönas ögon, kanske var det just denna hans kallsinnighet som väckte ett så stort intresse hos Evas förgudade döttrar? och i sanning, hvad gör väl större intryck på den fjesade och dyrkade kvinnan, på henne, som är van att se hvarje karl vid sina fötter, än kallsinnighet hos en ung intagande man! —

Då ynglingen skulle kasta sig upp på sin häst och redan höll ena foten i stigbögeln, hördes plötsligt ett doft plaskande, liksom om något tungt hade fallit i vattnet. Han höll inne ock kastade sina forskande blickar dit. I samma ögonblick ljud: "Gud! — min dotter! — hjälp, hjälp!" hemskt och skärande genom luften. Detta rop tycktes förlama alla äskådarnes sinnen, ty mål- och rådlösa stodo de kring kajen. Men innan de ännu rätt hade hunnit fatta detta rop, grubbla från hvem det kunde komma och på något medel till räddning, hade ynglingen redan kastat hästens tyglar åt en bredvidstående frodig borgare, som icke blef litet förvånad öfver ett så "familiärt" förhållande, och snabb som tanken ilat till fartygets stäf. Här kastade han en, men också blott en forskande blick i det blå djupet. Hastigt försvann rocken ifrån skullrorna, och innan ännu någon hunnit ana den djerfve fremlingens afsigt, hade han redan störtat sig i böljorna till den olyckligas räddning.

Ett rop af beundran och förvåning följde honom på den vågsamma färden. Detta rop, höjdt från mensklighetens bröst, som en gärd åt beslutsamheten och modet, följdes af en tystnad djup som grafvens, endast afbruten af modrens genomträngande skri. "Min Hilda, min dotter!" — Med fruktan, väntan och darrning blickade mängden, som knappt vågade andas, för att ej störa sin forskning, imellan vägorna efter en skymt af den olyckliga och hennes djerfva räddare. Längre var deras väntan ej fäfång. Och då de sågo ynglingen dyka upp med sitt byte i famnen, gaf sig deras ängslan luft genom ett af dessa oarticulerade ljud, som äro den högsta glädjens och beundrans språk.

Hafvet är ett vänligt element emot dem, som med mod och skicklighet veta att tygla dess makt, och ynglingen var i allo dess herre. Snart såg man honom i den inre hamnen med sitt byte på armen, lätt som en svan dela vägorna och nalkas stranden. Den räddade var en flicka, skön som Greklands gracer, men blek som dödens bild. Ögonen voro slutna, munnen stum; sanslös hvilade hon i räddarens armar. Det var en tafla värd en Rafaels pensel, och den store målaren ofvan skyn tecknade den i det godas och skönas eviga album.

Herrlig som en gud, med vattnet drypande från de mörka lockarne inbar ynglingen, under mängdens stormande bifall, den räddade i närmaste hus. Många ömt kvinnohjerta följde honom dit. Och kanske skulle mången rodnande tärna till och med ha önskat att få bada i vägorna, för att sedan bli räddad af den stolte mannen. Kanske säga vi, ty kvinnans

tankar äro outgrundliga som ödets domar och växlande som de. Hvad vet jag! Men säkert är att då mannen utför någon djerf bragd, då är han qvinnans afgud, då ila hjertan till honom, som siskor till lockfågeln i sin bur. Låta de också fånga sig? — Kan-ske om fågelfångaren är snabb, eljest flyga de nog sin kos.

Sedan den sköna räddade återkommit till lif och ynglingen öfverlemnade henne åt qvinnligt biträde af-lägsnade han sig. Uti porten mötte han den arma modren med af förtviflan korslagda händer; ännu sväfvande mellan fruktan och hopp, fästade hon på honom sina frågande men störrande blickar. Vänligt och tröstande helsade han henne med de ljufva orden: "Var utan fruktan, er dotter lefver och är oskadd!" — Glädjedrucken, glömmande tacksamhet, glömmande allt, skyndade modren till sin återfunna älskling. Då hvarje hjertats fiber darrar af namnlös glädje, af en glädje, sådan blott en mor kan känna vid sitt älskade barns räddning, då själen, då hela ens väsende är genomströmmadt af den renaste glädje och tacksamhet, då äro icke de döda orden, då är den alltså blicken hjertats tolk, och en tolk hvars djupa sanna språk tränger dit, der tungans kanske fäfängt skulle söka ett gensvar. Och en sådan blick blef ynglingens lön. Den syntes dock skänka honom föga glädje, ty äfven i det ögonblick då han till den ängestfulla modren yttrade tröstens ord och såg hennes namnlösa glädje, äfven då sväfvade ett obestämdt vemodfullt löje kring hans läppar och den blick med hvilken han följde henne, då hon ilade till sin återvunna älskling, syntes nästan

vilja uttrycka något liknande: däre, männe du alltid skall glädjas! — — Skyndsamt kastade han sig på sin häst och försvann.

Återkommen till Hôtel du Nord hade ynglingen knappt hunnit bortbyta sina genomvåta kläder emot andra, innan en liten knubbig man imellan femtio och sextio, i den elegantaste paryr och med sprättlik hållning trädde in. Naturen hade begåfvat honom med ett af dessa frappanta ansigten, på hvilka nyfikenhet, högmod och dumhet i fullkomlig endrägt throna. Läger man nu härtill ett någorlunda framfuset men derjemte smilande sätt och ett otroligt begär att synas ung och qvick, så har man en något så när trogen bild af Commerce-Rådet X., som nu lifslevvande stod framför vår hjelte. Commerce-Rådet hade uppdrag af den räddade Hilda och hennes mor Lagmanskan L**, att till fremlingen framföra deras innerliga tacksamhet och tillika utbedja dem ett besök af honom. Detta utförde Commerce-Rådet i ett långt, pathetiskt tal, smyckadt och siradt af förvända bilder, smaklösa ord och complimenten utan tal. Osäkert är huru länge den beskedlige mannen, som allmänt kallades stadens aftonblad (troligen derföre att han vid les caffèes uppdukade dagens nyheter för damerna) skulle ha fortfarit i sin ordström, om icke fremlingen afbrutit honom.

— Med hvem har jag den äran att tala..... kanske far till?...

”Nej, bevars! Jag heter ju Commerce-Rådet X. och är endast en god vän i huset, *un ami estimé*, men jag hoppas likväl att...”

— Det fögnar mig oändligen. Vill herr Commerce-Rådet ha den godheten att göra min ursäkt hos fröken Hilda och Lagmanskan, hennes fru mor, för det jag ej i dag kan göra dem min visit. Affärer hindra mig ... och dessutom förtjenar det obetydliga jag gjort visst ingen tack.

”Det obetydliga!... Ingen tack! O, då skulle känslorna af deras nedstämning likna... men säkert lär vår ringa stad ännu någon längre tid ha den lyckan, att få njuta af den oskattbara lyckans förmån, att inom sina tullar få hysa en så hjeltemodig man, och då kunde det ju kanske framdeles finnas något gunstigt tillfälle för dem att få jouera af en så estimabelt agreabel connoissance...”

— Jag reser redan tidigt i morgon, och måste således försaka nöjet af deras bekantskap.

”O, det är ett slag som de djupt skola känna... men, om jag får lof, resan lär väl säkert gälla ifrån Stockholm?”

— Ja.

”Stockholm är en agreabel ort... men — efter ett litet pikant hostande — hvad tyckes om vår stad?”

— Den tycks vara ganska rik...

”På kuranta männer. Åja, visserligen. Nog finnes här en och annan kurant och bastant karl, solida hus, som man kan dra växel på, men...”

— Nej på nyfiket folk, mente jag, herr Commerce-Råd. Med de kuranta och bastanta har jag intet att skaffa. Ursäkta mig, herr Commerce-Råd, men emedan mitt vistande här blir kort, så är min tid så upptagen, att jag ej nu kan ha tillfälle att ”jouera” af er ”estimabelt agreabla” conversation.

Skamflat och förargad öfver sitt misslyckade nyhetskrämeri lemnade Commerce-Rådet rummet mumlande för sig sjelf halfhöga anmärkningar öfver högfärd och oartighet emot förtjente personer. Men, tröstade han sig, nappar det icke här, så nappar det väl der, och skyndade till Wasenii bokläda. Det hade minnsann ej varit så lätt, att ur listan på passagerare utleta det rätta namnet, ty deras antal var ej ringa, men man visste redan der, att den raske fremlingen var en Friherre Bruno v. R. och Löjtnant vid Kronprinsens Husarer. Glad öfver denna upplysning skyndade Commerce-Rådet till Lagmanskan L** och lemnade Hilda en föga smickrande beskrifning på hennes ädle räddare. Hilda log, ty hon kände för väl sitt goda Commerce-Råd och visste att det icke var hans svaga sida att berömma någon karl, synnerligen för henne. Troligen härledde sig hans lilla tadelsjuka deraf, att han sjelf hade sina små spekulationer på den rika och älskliga flickans hand, och trodde sig höja sitt eget jag derigenom att han nedsatte andra. Men på ofelbarheten af denna method tvifla vi på det högsta, och Hilda var ett lefvande bevis på grunden af vårt tvifvel. Hon bemötte visserligen Commerce-Rådet med artighet, såsom en gammal vän i huset, men om hans person hyste hon icke just så gynnande tankar. Också hade han icke ännu tydligt yttrat sina spekulationer, men dock antydt dem genom en och annan vändning i sitt förblommerade språk, genom tusende små artigheter och till och med genom skänker, hvilka annars ej så lätt sluppo ur hans slutna händer. Hilda hade ej den minsta aning om hans afsigter och ansåg hans

artigheter endast för tanklöst undfallna ord, emedan hon ansåg en förening med honom ligga inom det omöjligas och löjlighetens område. Så dömde man dock icke på kaffekalaserna, utan ansåg henne tvertom för en blifvande Commerce-Rådinna. Inom parentes må vi nämna, att det knappt nog lär finnas någon stad på guds gröna jord, der giftermälspartier med sådan lätthet uppgöras, som på *les cafes* i Helsingfors, och främst på dem föres ordet af gamla flickor, hvilka sjelf inseende orimligheten att bli älskade af någon, se älskande i hvarje herre och dam, som samtala med något intresse eller följas åt på gatan. Ja, om någon ung man oftare gör visiter i något hus der giftvuxna döttrar finnas, så påstå de som säkert, att han är förlofvad med någon af dem. Det är underbart, hvad jungfrur på den öfverblefna chartan finna för ett nöje i att para ihop folk! — Om ändå herrar Psychologer ville utreda detta för menskligheten så viktiga och intressanta ämne, kanske skulle det kunna sprida ett nytt ljus öfver urmöernas tragico-comiska existens.

Glad att ha sluppit af med det odrägliga Commerce-Rådet, om än på bekostnad af en oartighet, framtog Bruno på måfå en bok ur sin kappsäck och kastade sig på en soffa. Händelsen hade fört "Illusionerna" i hans hand. Då han med ögonen genomflugit några sidor af den, utan att med tanken kunna följa författarinnans idégång, och fann att den sköna Hildas bild glad och munter dansade på hvarje rad, oaktadt alla hans försök att bortjaga den, kastade han boken ifrån sig och utropade med verklig förar-

gelse: "illusioner, illusioner och åter illusioner!... Hela människans lif är ju ej annat än en väfnad af gäckade förhoppningar. Hoppet, det gudaskänkta, som därarne kalla det, utgör ränningen i lifvets väf; verkligheten kommer med sitt inslag, hoppets trädar brista — och det hela blir ej annat än bittra, hänande minnen. Hvad finnes i vårt lif som är verkligt utom den kalla, stela prosan? ... Intet! ... Allt annat är endast ljufva drömmar, bländande såpbubblor, som simma på längtans böljor, de tjusa och dära våra sinnen, vi glädjas åt dem och tro sällheten bo inom den glittrande ytan... men verkligheten kommer med sin kalla vind, ... ett andetag af den, bubblan springer... och intet, intet slöt hon inom sin glänsande yta. Tomhet och gäckade minnen, si der vinsten af våra sällhetsdrömmar! Hvad är en sådan uselhet värd? ... och likväl, huru gerna drömmar man icke! ... Huru säll är man icke i drömmar... O, om man ändå evigt kunde drömma." ...

"I dag har jag räddat lifvet åt en skön qvinna, ännu en oskuldfull gäst i lifvets rosengårdar... men manne min gerning derföre var god? ... Kan-ske, kanske också icke. Hvem vet. Då modren fästade på mig sina blickar, lågande af den innerligaste tacksamhet för sitt barns räddning, då tänkte jag inom mig: manne du alltid skall vara så glad; manne du icke engång skall önska, att din älskling fått dö, då ännu oskulden bodde i hennes själ, då hon ännu ej anade brottet, då det ej med sin förpestade anda vidrört rosorna i hennes själ... Nej, nej, redan hennes namn klingar ju som en himmel full af oskuld och salighet och själf är hon ju "skön

som gudars vilja och varm som Freija tros."... Ja tros!... — Tros! — hvilken djup tanke har ej skalden nedlagt i detta enda ord! — der ligger ju ett tvifvel på ömheten hos sjelfva kärlekens gudinna. Tro, tro, ja, tro den som vill på kärlek och tro hos qvinnan; icke jag.... Dock — huru ljuft klingar ej Hilda.... men så ljöd äfven fordom Aurora i min själ. Hilda är skön och den sköna qvinnan är falsk... Aurora, o Aurora du har lärt mig att skatta ert värde!"

Rummet blef honom så qvaft. Han längtade ut i det fria. Der sväfvar sorgen och qvalet lättare bort på vindens friska vingar. Han ville bort, bort, bort!

III.

*"Jord och himmel üges af minuten,
Jord och himmel kan i den bli njuten;
Hög och rik och gränslös, fast förfluten,
Kan den bli hos minnet kvar."*

Runeberg.

Då man i Helsingfors vandrar längs Nikolai-gatan förbi den nya praktfulla Lutherska kyrkan, en herrlig minnesvärd öfver arkitektens smak (varaktigheten må tiden utvisa) och sedan ut åt broarne och invid Kliniska Institutet viker af åt venster, så inkommer man i stadens enda offentliga promenad, den säkallade Sällskapsträdgården. Det är visserligen ännu en anläggning i sin linda, men torde med

tiden bli något så när hvad Djurgården är för Stockholm, ehuru i alla afseenden i mindre scala. Denna promenad är mycket besökt af alla stånd och klasser, och dess sköna läge på en udde i Gloviken gör den äfven förtjent deraf. Men i dessa talrika besök torde väl äfven värdshuset på spetsen af denna udde, det snygga och trefliga Kajsaniemi ha sin goda del. Detta värdshus, som hölls af oldtmodren för alla värdshusiökerskor, den öfverträffliga Mamsell Wahlund, är det enda utom staden, som kan besökas af damer, och de underlåta ej heller, att under sina vårpromenader på skaren här intaga sitt kaffe, eller under sommaren, sittande på gungbräden utanför huset, förtära sitt the eller förfriska sig af lemonad och kallskål. Äfven Universitetets Botaniska trädgård, med sina sällsynta och välordnade växter och sitt rika Orangeri, utgör en del af denna promenad, ehuru under särskild inhägnad.

Hit hade äfven Bruno, utan mål för sin vandring, rigtat sina steg, och här återse vi honom på en aflägsen kulle med hunden vid sina fötter. Allena var väl Bruno icke här, ty brokiga grupper af människor sväfvade förbi honom, men ensam var han ändå. Ensam med sina tankar och minnen. Någon författare, jag minnes nu ej hvilken, har sagt att man aldrig kan vara så ensam, som i ett stort sällskap; och jag tror honom. Dessa människor med sina olika känslor, lynnen och passioner, jaga våra tankar ifrån sig till vårt inre, synnerligen då, när vi äro sorgbundna och ej finna någon sympathi emellan den glada lättsinniga omgifningen och de tankar som hvälfva sig i dunklet af vår egen själ. Så var det

ock nu med Bruno. Medvetslöst lekte han med sin trogna hund, som på honom fästade sina ömma, trogna blickar, liksom om han hade velat leta gatan till det bekymmer, som nedtyngde hans herre, och vänligt dela det. Men Bruno såg ej det trogna djuret vid sina fötter, såg ej det glada förbiilande folket, som på den dystre enslingen fästade förvånade blickar, och kanske äfven skänkte honom en ögonblicklig deltagande tanke, då det under glädtigt prat skyndade framåt, njutande af aftonens svalka och samtallets nöjen, — han såg icke den lugna viken kransad af lummiga alar, icke på andra stranden det intagande Tölö med sina skuggrika alléer och solbelysta byggnader. Han kände blott smärtan och det gäckade hoppet i sin själ. Den milda naturen läg nu stum och sluten för honom, lik en bok, hvars djupa heliga språk man ej förstår; men det fanns en tid, en tid ej så långt tillbaka, då de höga och heliga lärorna i naturens stora bok lägo klara och tydliga för hans själ, då han i löfvens susning och i blommans doft fann en hviskning om tro, om hopp och kärlek, då hvarje grönklädd kulle var ett heligt altare och fåglarnes säng en hymn till det skönas och sannas fader. Då var han säll och glad och hans lif flöt bort på tidens vägor, som barnets oskuldsfulla dröm. Det var en tid — den fanns ej mer för Bruno.

Plötsligt stördes han i sina drömmar af hundens sakta morrande. Han såg upp och i samma ögonblick nåddes hans öron af: "Ah! se der är han!" sakta och klangfullt uttalade af en ljuf, melodisk qvinnoröst. Bruno sprang upp, och att skyndsamt aflägsna sig var hans första ofrivilliga tanke, — men

framför honom stod den tjusande Hilda, den glädjedruckna modren vid hennes sida och en ung man med ett vackert, men derföre icke intagande yttre. Det var Doktor Almén, nyligen prydd med sidenhatten, den medicinska vishetens mästarebref.

En mild intagande blekhet hvilade ännu på Hildas kinder, men då hon med ett hänförande leende kring sina svällande rosenläppar nalkades Bruno, tog hans hand och fäste på honom "en blick ett kungarike värd," då uppblomstrade rosorna i den renaste purpur på hennes kinder och hon stod der:

"Skön som Aurora mälur

I en krans af strålar."

Ord yttrade hon ej, men känslan talade sitt höga, heliga språk, detta språk som talar af själ till själ. Bruno blef betagen vid åsynen af denna milda, himmelska skönhet, och vid första blicken på henne skingrades all sorg, allt qvinnohat, som den kalla dimman skingras för solens värmande strålar. Utan fara för sitt lugn hade ännu ingen blickat i dessa mörkblå ögons djup — ögon som lofvade en himmel af sällhet — och isen kring den qvinnohatande Brunos rika, sydländskt varma hjerta tinade för deras strålar. Den sanna, eviga kärleken är secundens barn, den födes då blicken rusas af blick och själen i den kysser själ; hon är född af det eviga i meniskan och hennes varande evigt. Bruno älskade Hilda, sedan hans blick mött hennes och i den funnit en urkund för det goda och sköna som bodde i en själ, hvars tolk hon var; Hilda älskade Bruno. Det var ett ögonblick sådant den dödlige blott får njuta e t t under sitt lif. Under ett sådant står men-

niskan närmare Gud än annars, och då är hon renast, ty den nyfödda kärleken är ren som det nyfödda barnets själ.

Länge skulle de kunnat stå så med hand i hand och öga i öga, om icke modren väckt dem ur deras salighets dröm genom yttrandet af sin tacksamhet för Bruno. Nu sväfvade icke det förra sarkastiska löjet kring hans läppar och han syntes nästan glad. Men ett mörkare moln skuggade åter hans panna, då Hilda innerligt och vänligt sade:

"Vi ha kanske stört er i någon ljuf och skön dröm. Ni var så tankfull då vi kommo hit upp. Förlåt oss om vi gjort det."

— Ljuf? — Nej, i sanning icke!... men äsynen af er, fröken Hilda, föreföll mig ännu som en dröm — en ljuf villa.

En lätt purpursky flög öfver Hildas kinder, och Fru L** inföll:

"Våga vi ej bedja herr Baron ha den godheten och följa oss hem? — Thétimmen är inne, vill ni ej genom er närvaro förljufva den för oss?... Commerce-Rådet X. sade väl, att Baron vore hindrad af affärer, men det är ju i dag söndag, och då hvila alla affärer; är det icke så?"

— Ja det är affärernas hvilodag, men hvilar äfven sorgen då?

"O, lemna den och var i dag glad med oss. Det är den gladaste dag jag upplefvat; Hilda är ju i dag återskänkt åt mig och åt lifvet. Skola vi ej då få tacka vår lyckas räddare äfven hemma hos oss?"

— Hvad skall den sorgsne ibland de glada!

"Han skall bli glad med dem," svarade Hilda med ett mildt leende.

— O, om han det kunde! — Men, min fröken, glädjens tid är borta... Nu är jag blott en störare i de lyckligas och gladas samqväm.

"Säg icke det. Ni kan åtminstone icke störa vår glädje, herr Baron. Kom derföre, aftonen är ju så lång, nog hinner ni alltid fundera. På min räddningsdag måste ju min räddare också vara glad, eller huru?"

Ännu tvekade Bruno, men då Hilda tillade ett oemotståndligt: "följ oss ändå!" och tog hans hand, då var Bruno besegrad och gaf med en lätt bugning sitt bifall. En omärklig tryckning, men ändå en tryckning, och en eldblick tackade Hilda för hennes deltagande. Hans blick var ej den enda som lågade, äfven ur en annans sköt en blix; — den var mörk... svart. — —

Bruno gick vid Hildas sida. I början var conversationen ej så liflig, men snart ledde Fru L** med sin fina, säkra takt in den på allmännare ämnen och den glada, naiva Hilda fick snart munterheten att råda. Theatern kom ä bane. Man berömde Weylandt och Fru Sakowsky, man klandrade andra, man påminde sig Sevelin och skrattade ännu hjertligt åt Pfefferkorn och man beundrade Thisbe-Högqvist och Sömnängerskan. Doktor Almén hade sina egna åsigtter af saken och tycktes med synnerligt nöje och nästan med en viss bitterhet motsäga Hilda i allt, hvilket annars icke just var hans svaga sida. Från individuella konstnärer gick man öfver till konsten sjelf, och disput uppstod mellan Doktorn och Hilda

om hvem som skulle få företräde, den reflecterande konstnären eller känsloskådespelaren.

"Afgör nu vår disput — sade Hilda vädjande till Bruno. — Hvilken konstnär anser ni vara större herr Baron, den som utför sin rol med blott känsla, eller den som utför den med konst?"

— Sjelfva begreppet konstnär besvarar ju redan er fråga.

"Ser ni nu herr Doktor," skrattade Hilda.

"Ja satsen låter ganska bra, men deri ligger intet bevis," svarade Doktorn med en egoistisk dragning kring munnen.

— Också beviset torde väl ej vara svårt att ge.

"Låt oss då för all del höra det, bad Hilda, ty annars tror Doktor Almén sig säkert ha rätt. Han anser gerna sina äsigter för ofelbara och det vore rätt roligt att se dem kullkastade, så mycket mer som vi ofta disputerat i detta ämne, utan att jag kunnat öfverbevisa honom."

— Då era skäl ej verkat, lär det väl vara fängligt af mig att försöka, inföll Bruno leende.

"Huru så? — sade Hilda rodnande — Hvilka grunder skulle jag väl kunna anföra, som ej sett några större konstnärer än de Helsingfors haft att uppvisa."

"Nå, bäste herr Baron, bad Lagmanskan L**, låt oss nu höra ert bevis. Ni har gjort mig rätt nyfiken och jag vet verkligen intet hvem jag ger företräde."

— Gerna vill jag uppfylla denna begäran, så godt jag kan, men om jag blir tråkig måste herrskapet förlåta mig. Weylandt känner jag icke, men

enligt hvad fröken Hilda sagt om honom, så tror jag att han är en konstnär. Det kan äfven vara likgiltigt om jag sett honom eller icke, såvida frågan ej gäller individen utan konsten. Vi skola ju blott afgöra hvem står högre, den reflecterande konstnären eller naturalisten. Den sednare är vanligen odräglig, alltid ojemn i sitt spel, men någongång äfven förträfflig. I dag kan han vara varm och i morgon kall, i dag platt och i morgon stor, allt i en och samma rol. Allt beror hos honom på sinnesstämningen för ögonblicket. Den reflecterande konstnären deremot har alltid sitt ideal för ögonen, och återger derföre alltid sin rol med samma sanning. Innan han framträder på scenen, har han redan öfvervägt, bildat och ordnat allt; han lefver i den tid och under den zon handlingen sker, ögonblicket verkar ej något på honom: den verkliga konstnären måste vara herre öfver sina känslor och aldrig låta dem framträda, men skulle det någongång hända honom att han känner hvad han skall föreställa, så är han sämst i det ögonblicket. Han bör kunna gråta så, som den ångerfulla syndaren, men lika lätt gå öfver till den ursinniga glädjens skratt eller förtviflans förbannelser. Konstnären måste alltid veta hvilken sträng han skall vidröra och hvilken ton han skall framkalla på de menskliga känslornas scala. Man anser vanligen Thalias representanter ha ett lätt och gladt lif, men tvertom finnes det ej något stånd, hvars studier fordra större ansträngningar än detta; de ha väl blott en bok att läsa, men denna bok är människans själ i sina eviga omväxlingar, under olika tider och begrepp, i olika länder och i olika hemispherer och

under alla de lägen tanken kan försätta henne. — Men nu har jag tröttat er med en afhandling i Diderots maner, i stället för att blott inkasta en länk i conversationens kedja.

”Huru vore det möjligt att ni kunde trötta! inföll Hilda. Men, herr Baron, männe ni icke är litet för sträng i era fordringar? — Jag tror nästan att ni tecknat bilden till idealet för en konstnär, men icke konstnären sådan vi i verkligheten kunna få se honom på scenen.”

”Ja, Baronens konstnärer äro bara hjernspöken.” tillade Doktorn med sitt egoistiska löje.”

— Icke just det, herr Doktor, svarade Bruno. Visserligen är hjernan den outtömliga källan hvarest från de ösa sina tankar och finna medel att väcka och ordna sina bilder, men derföre tror jag väl ej, att vi kunna anse dem för spöken, om än en ny ande bor i konstnärens kropp då han är framme på scenen. Tvertom; ni skall i verkligheten återfinna många sådana hjernspöken på theatrarne i Paris, och äfven Stockholm kan visa er några.

Doktorn bet sig i läppen och teg.

”Hvilka då?” frågade Hilda, som hjertligen log åt Doktors förtret.

— Almlöf, denne ”nordens Talma,” om hvilken ni säkert hört mycket beröm, och vid hans sida den outtröttlige Dahlqvist, som med rastlös ifver framilar till konstnärlig fulländning. Äfven Mamsell Högqvist är en stor konstnär och henne har ni ju sett.

”Ja, jag har beundrat henne som Tisbe... väl var jag blott tretton år då, men hur hon förtjuste alla. Någon af hennes beundrare skref då ett poem

henne till ära, och jag tror att hon der får ett rättvist beröm. Jag förstår det nu bättre.”

”Berömmet var lika öfverdrifvet som hennes spel.”
afbröt Doktorn.

— Hennes spel öfverdrifvet? — vill ni då efter den kalla nordbons måttstock dömma söderländskans eldiga passioner? — Nej herr Doktor, som Tisbe är hon sann, mycket sann. Om ni ännu har poemet i ert minne, fröken Hilda, vill ni då vara god och låta mig höra det, så kan äfven jag få pröfva det läford hon fått.

”Jag tror mig minnas det; man kommer så lätt ihåg det man tycker om. Hilda reciterade följande:

” Herrliga tjusande mö, Thalias älskade dotter!
O: gat ser endast d i n bild, örat blott lyss till d i n stämma;
D racernas sköna behag sig alla förenat hos dig.
D valen och sorgerna fly, som molnen flykta för solen,
A id hvaren blick utaf dig, hvarje ord från rosende läppar.
I ngen så känslolös finns, att han dig ej skulle beundra,
S om man beundrar hvar konst, då den fullkomlighet hunnit.
T isbe, förtrollande mö, o vore Rodolpho blott jag!”

så tror jag att versen var, åtminstone var tanken sådan.”

— Berömmet förtjenar hon till alla delar, och som Tisbe är hon en fullkomlig söderländska, ett af Venedigs eldiga barn. Jag har sett och känner dem.

”Ni har då varit i södern, i Italien, — o hvad jag längtar dit!

— Långe har jag varit i södern. Der har jag drömt barndomens ljufta drömmar och der har jag kämpat med sorgen. Syd eller nord, alla land äro lika endast hjertat har frid. Kanske är dock södern

mera konstnärns hem, än vår kalla nord. Naturen står der i större harmoni med hans eldiga själ, och dessutom finner man der alla tiders konstverk samlade kring den europeiska bildningens vagga. Det är endast der han kan studera, endast der han kan vinna fulländning.

Samtalet blef nu afbrutit medan man ankommit till den väning Lagmanskan L** bebodde med sin dotter, så ofta de vistades i staden. Här herrskade en enkel prakt, allt var ordnadt med utmärkt smak, allt vittnade om huslighet och trefnad. Man tog plats kring divanbordet och värdinnan sjelf serverade med the. Alla kände sig upprymda och glada. Endast Doktorn var nedstämd. Snart aflägsnade han sig under förevändning att besöka en svag patient; och då han gått, tycktes en börda falla från allas skullror. Conversationen blef lifligare. *Uti hvarje sällskap inverkar individen i någon mån på det hela, (äfven om han är en person af föga interesse) åtminstone för ögonblicket. Är han dystert stämd, så intas äfven snart de andra af en egen svärmodig känsla, hvars grund man ej kan uppge, men som störande inverkar på det allmänna nöjet. Så var det äfven nu. Man kände sig tyngas af något, så länge Doktorn var närvarande, men då han gick, föll bojan och man kände sig lättare, friare. Mest dock Bruno. Han visste ej hvarföre, men en dunkel, hemlig aning sade honom att just denne Doktor Almén skulle bli hans onda demon, ifall lyckan ännu ville spira upp för honom. Hvem kan tyda människans aningar, hvem hennes drömmar, och dock äro de ofta mer än endast toma fantomer? — Hvem kan säga hvarföre

vi med brinnande kärlek sluta oss till en och med köld möta en annan? Hvem kan säga hvarför modern älskar det ena barnet mer än det andra? — Hvarföre tycker du mer om den enkla, hvita sippan än om tisteln med sin purpurblomma? icke är det derföre att tisteln har taggar; rosen har ju det äfven och ändå älskar du henne.

Förmågan att lätt och med innerlighet sluta sig till en, och kallt och fränstötande möta en annan, är icke egen endast för lefvande väsen, äfven de så kallade döda tingen ega den. Kärleken lika så väl som antipathien är hvarje ting medfödd. Den tillhör människan så väl som jernet.

Hos den ena människan framträder denna förmåga tydligare än hos den andra, mera hos den eldiga och passionerade än hos den lugna och kalla; mera hos den ena metallen än hos den andra. Se till exempel jernet. Med hvilken ifver sluter det sig icke till svafvelsyran, sedan jernet blifvit oxid, fått syre i sitt väsen, d. ä. börjat älska; denna förening uppstår i samma ögonblick föremålen komma i beröring. Emot andra kroppar visar jernet åter en afgjord köld; så kan du ej förena det med bly eller koppar. Med svafvel sluter det väl ett förbund, men det är blott vänskapens. Låt svafvelsyran komma, och du skall se hur lätt de begge vännerna skiljas, för att hvardera åter ingå en ny förening. Låt jernet komma i beröring med svafvelsyrad kopparoxid och du skall se huru det lockar svafvelsyran till sig och kopparen blir ensam och öfvergifven. Så går det genom hela serien af metaller, den electropositiva älskas alltid mer af syran än den electronegativa

och lockar älskaren bort ifrån henne. Men det finnes äfven sådana fall der redan slutna föreningar, äktenskap, lösas genom andra äktenskap. Det ena paret älskar visserligen hvarann, men det älskar dock mera makarne i det andra. Låt nu dessa par komma i beröring med hvarann, och du skall se, huru de slita sitt förbund och ingå nya. Låt svafvelsyrad jernoxid komma i beröring med kromsyradt kali, och i ögonblicket byta de om makar; kalit ilar till svafvelsyran och jernet sluter sig till kromsyran. Alla metaller kunna syrsättas utom fluor. Männe fluor är en egoist, som blott älskar sitt eget jag, ehuru det nog sluter vänskapsförbund? — Hvarföre drar magneten jernet till sig, hvarföre icke äfven guldet? — Hvarföre hålla sig alla kroppar till jorden, om ej af kärlek till hemmet? Männe ej denna förmåga hos metallerne är, hvad vi hos menniskan kalla kärlek och antipathi? — —

Brunos själ var icke fattig på eldiga passioner. Med innerlighet drogs han till den älskliga Hilda och ett evigt isberg läg mellan honom och Doktor Almén. Också var Doktors person på intet sätt egnad att inge tillgifvenhet, ty sjelf älskade han ingen utom sitt eget höga jag. Sjelf, snartsagdt den personifierade egoismen, tälde han ingen jemte sig, och ingen var heller hans vän. Han var en af dessa osälla varelser, som gå genom lifvet utan att hysa eller väcka någon ömmare känsla. För öfrigt var han en man, som prälade med lärdom, men det var endast skal utan kärna. Nog kunde han för dig uppräknat alla kungarne i det gamla Tyrus och beskrifva los vandringar, men frågade du honom orsaken till

Franska revolution eller Gustaf den tredjes mord, så visste han det ej. Nog kunde han för dig uppräknasatser och termer af Hegel, men tänka kunde han ej. För musiken och poesin visade han ett stolt förakt, derföre att han ej förstod dem; de kunde ej genomtränga hans isiga själ. Med ett ord, han stod isolerad i lifvet med sina chirurgiska instrumenter i fickan och sin doktorshatt på det nyckfulla hufvudet.

Sedan man druckit the, föreslog Bruno, att Hilda skulle låta höra sig i någon af sina favoritsånger. En flygel, som stod i rummet, och några sängnoter gäfvo honom anledning dertill. Hon satte sig genast, utan att neka och krusa, till pianot, ty hon var icke en af dessa koketta nippertippor, som så länge låta be och truga sig, att man redan länge hunnit ängra sin djerfhet, innan de slutligen låta höra sin talang, hvilken då, gudnäs så visst, kunde jaga bedjaren på flykten, om han ej qvarhölls af convenensen, för att lemna sångerskan en tvungen gård af beundran. Efter några enkla accorder anslog hon "Vikingen" och till den herrliga musiken ljöd den fulla melodiska rösten i en så innerlig harmoni, att skalden sjelf, om han suttit der och hört henne, skulle varit glad att finna sin själfulla composition i en sådan mästarinnas händer. Bruno var förtjust af både sångerskan och sången, och då efter Vikingens slut "Söderländskans" milda och vemodsfulla toner nådde hans själ, då lefde han i en annan verld, i en verld full af hopp och drömmar om framtida sällhet.

"Apropos, herr Baron — sade Hilda afbrytande några gladare variationer, hvilka efterträdt Söder-

ländskan. — Hvad tycker ni om dans? Jag kommer till min fråga deraf, att vi i morgon ha brunnsbal, och jag förmodar att ni ännar besöka den."

— Om dansen, liksom om mycket annat har jag egna, kanske litet besynnerliga ideer. — Jag tycker om dans, men jag vill beundra den, som hvarje annan skön konst. Fordom var det dock annorlunda, då dansade jag gerna sjelf och njöt af det glada nöjet.

"Ja ett gladt nöje är dansen, och som ni nog vet, älska vi flickor den i synnerhet. Men säg mig, har ni lagt af att dansa, och hvarföre?"

— Dansen roar mig icke mer.

"Åh kom bara på brunnsbalen i morgon. Jag bjuder upp er till första valsen, det är en präktig sal att valsa i, och musiken är god. Dessutom skall jag säga er, att våra brunnsbaler äro ganska trefliga, tvert emot piqueniquerna i staden. Der tillgår allt så gladt och okonstladt, att jag nästan tror att landtluften medför trefnad. Tror ni intet också det?"

— Jag tror att jag oändligt gerna ville valsa med fröken Hilda, och då skulle finna det trefligt, om det vore i sta'n eller på landet.

"Nu var ni litet elak; men lika mycket. Ni dansar ju med mig i morgon?"

— Ja i tankarnas ringdans, — men i verkligheten måste jag afsäga mig denna lycka.

"Hvad nu? — Ni refuserar uppbudningen af en dam!... Vi fruntimmer, som dock ha en hel hop små friheter, våga dock aldrig tillåta oss det — och ni, ni gör det alldeles tvärt."

Bruno.

— Djupt både känner och erkänner jag min oartighet — men ändå djupare min förlust. Och ehuru jag ville ge allt, för att ännu en dag kunna vara glad och njuta af ert sällskap, så är det mig dock omöjligt. Min gamle farbror, hvilken jag dock aldrig sett, kämpar i detta ögonblick med döden och önskar se mig innan sitt slut. Glädjetomt har hans lif varit och en döendes sista önskan bör man ju ej neka.

”Nej herr Baron, nu ber jag er icke ett ögonblick mer, jag skulle evigt förebrå mig, om jag egenlyttigt skulle unnanstjäla den gamle de få ögonblick han ännu kan njuta af ert sällskap. Men en sak måste ni ännu göra redo för. Säg mig uppriktigt: om ni hade kunnat stanna qvar här öfver i morgon, skulle ni då ha dansat med mig? — Svara uppriktigt, ja eller nej?” —

— Skall jag svara uppriktigt, fröken Hilda, så måste jag säga nej, sade Bruno med allvar. Jag har gjort ett heligt löfte att aldrig dansa.

”Nästan det gissade jag. Men skulle ni icke nu blifvit så förskräckligt allvarsam, så skulle jag varit nog nyfiken att fråga er om orsaken till ett sådant beslut. Ni sade er dessutom ha egna ideer om dans, och som ni vet, så retar allt ovanligt nyfikenheten — och den är ju vår arfsynd.”

— Gerna ville jag uppfylla er begäran, . . . men . . .

”Nä, — men?”

— Men om jag blir allt för sträng?

”Åh var blott så sträng ni vill; strängheten har också stundom sitt behag.”

— Näväl, fröken Hilda, jag har sagt att mina ideer om dans äro ganska besynnerliga och får till-

lägga att de för ingen del passa för sällskapslivet; också vill jag visst icke att någon skall anta eller följa dem. De äro blott för mig. Hvarföre skulle jag vilja hindra någon att njuta lifvet och glädjen — så länge han kan? Men efter ni vill, så hör dem då. Dansen är förkroppsligad musik.

”Förkroppsligad musik! — Hvad vill det säga? Jag minnes som en dröm att någon Tysk kallat architecturen för frusen musik. Förlåt mitt inkast, herr Baron, men på det sättet skulle vi ju få musik i många former, och hvad är då slutligen musiken sjelf?”

— Musik är själens utgjutelse i harmoni. Om denna harmoni uppstår i toner, kalla vi den musik, uppstår den i former, kalla vi den bildthuggeri, uppstår den i rörelser, kalla vi den dans, i ord, poesie och så vidare. Men frusen musik är ett uttryck som jag icke kan gilla, ty i det höga och sköna, i harmonien, kan man ej tänka sig något kallt, något fruset.

”Ur en så hög synpunkt har jag aldrig betraktat dansen, jag har blott ansett den för ett gladt och flygtigt nöje, och så gör säkert hvar och en som älskar att dansa. Hvilken disharmonisk musik måste icke då våra baler framställa,” skrattade Hilda.

— Ja der är disharmonien vanligen den öfvervägande delen, men nog ser man dock en och annan, som träffat de rätta tonerna för denna sköna konst.

”Som en konst har jag ansett den på scenen, som ett nöje på balen — men kan man äfven i dansen träffa toner?”

— Man icke endast kan, man måste äfven träffa dem. Men i afseende på konsten, huru kan rummet

verka något till saken? Skulle musiken icke vara konst oftare än den uppföres på konserter? Jo en skön konst blir dansen alltid, fröken Hilda, ehuru de dansande vanligen endast äro dillettanter. Ut i dansen är hvarje rörelse en ton, en djup ton ur själen, harmonierande med musikens. Det sorgbundna sinnet kan icke finna den rätta tonen; gör det ett försök, så uppstår en skärande disharmoni genom sorgens strid med glädjen. Denna disharmoni inverkar mäktigt på själen och vaggas den lätt i en mörk och hemsk dvala. Ja, om den sorgsne ofta störtar sig i dansens och glädjens hvirflar, så insuper han der ett gift, som tärande gnager på lifvets trådar. Dansen kan då liknas vid den underbara blomman, hvars väl-lukt eger den mest tjusande retelse, men — dödar. Nej, må den sorgbundne undfly glädjens boningar, ty liksom oljan verkar på elden, så verkar glädjen på sorgen.

”Nej, herr Baron, nu äro vi alldeles intet af samma tanke och jag kan på intet vis gå in på era ideer. Tvertom har jag ofta funnit, att då jag hemma varit ängslig och sorgsen och sedan kommit på en bal, så har sorgen flytt för de första tonerna af den muntra valsen, och innan jag ännu hunnit ett hvarf kring salen, så har jag åter varit glad som ett barn, då det får en julklapp.”

— Åja, nog fly de bekymmer, hvilka vi under våra glada dagar ge namn af sorger. — Men fröken Hilda, om hjertats sår blöda Om han, i hvars hjerta sorgen och saknaden rest sitt tempel, får se den kvinna han älskar eller kunnat älska, yr och glad föras af en annans arm, eller rättare, säll hvilande i

en annans armar, (ty så är hon ju under valsen) ... om han ser henne med ledighet och behag återge tonernas harmoni i rörelsens då måste ju hans bröst häfvas af en våldsam smärta; blott den älskade i älskarens armar är harmoni.

"Jag har aldrig tänkt så noga på valsen, jag har blott valsat; ... men nu kan jag ej neka ... att jag tycker mindre om den, sedan ni visat mig den ur en sådan synpunkt."

— Och aldrig är fantasien så villig att låna oss sitt falska synglas, som under en vals — och jag tror, att om den blygsamma flickan skulle se sig sjelf i det ögonblick hon kringsväfvat i en annans armar, så skulle hon afsäga sig detta nöje. Någon stor författare har sagt, att han ej ville ha den till maka, som han sett valsa med en annan. — Det är öfverdrift, jag medger det ... men intet vill jag se den jag älskar så.

"Ni måste ha varit, ja ni måste vara mycket olycklig, då ni betraktar allt med sådant allvar," sade Hilda med en innerlig, deltagande blick på Bruno.

— Lycka och sällhet ha ej fallit på min lott.

"Säg intet det ... ännu kan hon ju blomstra för er. — Så länge man eger hoppet kan man ju icke vara fullkomligt olycklig" ...

— Hoppet! — — Hos mig har hoppet redan länge varit dött ... blott en lätt gnista har åter ...

Ett purpurnmoln flög öfver Hildas kinder, då hennes blick mötte lägan i Brunos. Men fru L^{ca} afbröt den började meningen, då hon inkom och sade: "bordet är serveradt, kom nu och tag en smörgås!"

Det ges minuter, då man icke märker något som tilldrar sig utom oss, och ändå ej rätt fattar hvad som föregår i vårt inre. Sådana minuter voro de, då Hilda sjöng, och sådana de som följde. Hvarken hon eller Bruno hade varsnat, att Fru L. ** redan under sången aflägsnade sig, och icke hade de heller saknat henne. Men nu var Bruno i sjelfva verket litet flat öfver att han dröjt så länge.

Då Bruno om aftonen hemgick, lefde han i en idealisk drömverld och ett ljusrödt skimmer, lyst af hoppets stjärna, sväfvade öfver det kommande. Männe icke äfven glada drömmar sväfvade kring Hildas oskuldsfulla läger?

Tidigt följande morgon afreste Bruno. Han längtade väl att se den okände gamle om hvilken han hört så mycket, men hvars vexlande öden dock voro honom fullkomligt obekanta; han längtade till sina fäders åldriga hem — men hans själ blef hos Hilda.

Och Hilda, hvad gjorde hon? — Hon vattnade sina blommor som vanligt, droppar föllo på bladen och bildade glänsande perlor, men också i ögat glänste en perla; hon satt vid pianot, men musiken roade henne icke, stilla lägg handen på tangenterna och hufvudet hvilade mot bröstet som höjdes af en främmande okänd längtan, kanske saknad; hon virkade i perlor men räknade felt på sitt mönster, hon öppnade ett band af någon älsklingsskald, troget hvilade hennes ögon på den, men bladen vände hon icke. — Hon längtade ut i den fria natur, till sitt älskade Rönnsås; men hon hade ju lofvat några vänninnor att följa dem på brunnsbalen... Männe hon skulle förege tandverk och stanna hemma?... Nej, nog blir jag

väl gladare blott jag kommer på balen, tröstade hon sig, och gick att ordna något i drägten för aftonen.

Hildas vänninnor kommo, glada yra flickor. Man pratade och sjöng. Inne var tiden att gå på balen och glad var Hilda.

IV.

"Glad jag kom hit;
 Hoilken obegriplig gåta
 Är ej menskohjertat!
 Hvarför glüdes
 Jag ej mer?"

Ack så säg mig,
 Ljusa morgon
 Hvem du är?
 Får jag ana,
 Åter glüdjas?"

Jo! du blickar
 Ju så mildt emot mig.
 Hjertats a n i n g ej bedrager:
 Du är k ä r l e k !
 K ä r l e k !"

O. Tulindberg.

Helsingfors har blifvit ryktbar för sin brunns- och bad-inrättning och derigenom under hvarje sommar sett talrika utläningar strömma dit, synnerligen ifrån Rysslands hufvudstad och Östersjö-provinser. Också förtjenar inrättningen i alla afseenden dessa talrika besök, ty genom bolagets nit och osparda

kostnad befinner sig allt i den bästa ordning och äfven en viss elegans är rådande. Uti sjelfva badloocalen finnes ett stort antal rum för gäster, snygga, propra, med hvilsoffor och toiletter med alla tillbehör, vattnet inströmmar i karen, af hvilka äfven några finnas af marmor ifrån finska viken, och uppasser-skorna i stycke och mössa, mjella lintygsärmar, svarta kjortlar och små förkläden gå gästerna till-handa. Nära invid finnes simhus och tält för dem, som föredra badet i hafvets friska böljor. En liten ängbåt, Lentjäjä, hitför passagerare ifrån staden, och äfven en diligens är inrättad för de besökandes beqvämlighet. Parken är vidlöftig och anlagd på couperad mark, till en del i en dæld, till en del på berg och kullar. Den lofvar mycket i en framtid. I midten af parken ligger det vackra brunnshuset, rikt på artificiella vatten, preparerade under Bergs-Rådet Hartvalls ledning. Här finnas utom brunnssalen ett rum för dem, som vilja förströ sig med kortspel, ett annat för billard och några smärre för fruntimmernas enskildta räkning, och i den rika bouffeten serverar den "beschäftige" herr Louis sina gäster med en otrolig skyndsamhet och accuratess. Anläggningen är skiljd ifrån staden genom Ulrikasborgs berg, på hvilka fordom funnos några valler, men nu prydas af Universitetets Astronomiska Observatorium. Uti parken finnas äfven dammar, men om till någon vinst för skönheten betvilla vi högeligen, då deras vatten är så grönt och grumligt att man säkert med större skäl kunde kalla dem gölar. Också påminna de, i anseende till sin storlek, om dammarne hos Presidentskan P. i "Qvinnorna".

Åt sjösidan, vid Ugnsmuns sundet reser sig ett högre berg, brant åt en del af parken och prydt endast af några små tallar. Till detta berg leder en murad trappa bruten genom sjelfva klippan. Uppkommen dit — hvilken herrlig utsigt! — Kastar du blicken först åt öster, så möter dig talrika holmar med vikar, skogar och skär, der ser du det trefliga Stansvik, der det furukrönta Sandhamn som engång var ämnat att prydas af en stad, men nu har den anspråkslösa bestämmelsen att vara sjukhus för Sveaborg, — der ser du Bäckholmen, här Lonnan, båda obetydliga i och för sig sjelf, men ryktbara genom 1808 års krig. En half mil åt nordnordost har du Hertonnäs, med dess historiska förfallna murar. Dock detta ligger mera doldt för blicken genom skogar och berg. Du bör derföre enkom göra en liten lustfärd dit.

Då du nedkommer ifrån detta berg — jag förmodar att du dröjt der tills solen sjunkande i vester bestänkt alla föremål med guld och purpur — så möter du grupper af "*la haut volée*" på de sandade gångarne. — Men hvilka förtrollande väsen framila der på ystra gångare? — Fotsid är drägten, smärt är lifvet, rosen blomstrar på kinden och ögat strålar. Du måste stanna och beundra — och i sanning deras skönhet har rätt till en gård af beundran. De stanna ett ögonblick, nicka åt bekanta, växla några ord med vänner och äro lika hastigt försvunna som de kommo. Du står ännu der och tycker att det hela endast var en skön synvillla. Musiken ljuder; den lockar dig; du inträder i brunnssalen.

Du inträder i salen och förvänas — Du har ju varit på piqueniquerna? — Du har ju sett luxen, stel-

heten och etiketten der? Du hör denna enkelhet, dessa anspråkslösa drägter, denna verkliga glädje som talas ur hvarje människas ansigte, så motsatt den tvungna glädigheten der! Du skulle tro dig vara på en landtlig fest bland bygdens anspråkslösa sköna, och likväl är det samma damer, som du sett så styfva och stela i hufvudstadens salar. Hvaraf kommer denna förvandling? — Är det en verkan af den friska luften, af den lättare drägten eller af glädjen att ha sluppit salongens mattande qvalm? — Men hvarföre ha ej herrarne undergått samma förvandling? — Icke vet jag och likgiltigt kan det äfven vara; alltnog, här är nöjet nöje. Ser du der huru fröknarna B. sköna men stela som bilder sväfva i valsen, ser du den täcka mamsell S. omgifven af tillbedjare och värd deras dyrkan, ser du der den tjusande mamsell H. och der dessa glada oskuldsfulla barn! alla lyda de glada tonernas bud, alla äro berusade af valsen. — — Men icke alla. — Hvem är den sköna flickan som sitter der i den enkla blå och hvita drägten? — Hennes ansigte strålar af en englaren oskuld, hon fördunklar alla — och likväl "sitter hon", hon deltar ej i den brusande valsen. Och hvem är denna äldre dam vid hennes sida?

"Se i hennes milda anletsdrag
 Goda tycket hjertats målning göra,
 Fina vettet skryukan ge behag,
 Ädla känslans uttryck ännu röra."

Männe herrarne förbisett henne, männe hon ej vara "uppbjuden"? Nej, det är omöjligt. — Tst — der nalkas en. Se huru fin, putsad och städad han är! — och det är ju sjelfva "Ministern!" — Se med

hvilken misslyckad hofmansbugning han gör sitt anbud. Hvad svarar hon? — "Nej, jag tackar, Herr Minister."

"O, jag ber, min nädiga fröken, blott ett hvarf."

"Förlåt mig, men jag vågar icke ... mitt bröst är sjukt", svarade flickan lätt rodnande.

Baronetten ryckte på axlarne, gjorde ett eget leende och gick att välja någon annan. Men hvarföre rodnade flickan då hon svarade? — Och hvarföre nekade hon att valsa? ... Besynnerligt!

Men der kommer vår värdige egoist, Doktor Almén. Se huru styf och stel han är och se huru föraktligt han blickar på Ministern. — Han går fram till flickan ... äfven han bugar sig ... Han vill göra det med ledighet och behag, han lyfter på ena foten bakåt ... "Får jag be om en vals?" — Han sträcker redan fram sin arm. "Nej jag tackar; jag valsar icke" ... Nå gud vare lof, der fick egoisten oaktadt all sin tillkonstlade grace ändå en korg. Men se nu, nu skulle hans min borda förevigas af målaren. Stackars Doktor! — Tror du, att någon skulle göra ett unnantag för din skuld? — Tror du att ej hvarje tänkande varelse föraktar egoisten? — Och huru mycket mer en egoistisk, okunnig pedant, sådan som du! utan allt sinne för det sköna och utan känsla för det goda! — Se hans leende då han frågar:

"Hvarför valsar ni intet?"

"Jag mår icke bra."

"Det är bara kapriser af Hilda."

"Må så vara — svarade Hilda rodnande — men jag valsar ändå icke."

"Hilda mär verkligen icke väl" inföll Lagmanskan L**, som sett Doktors harmfula blick, och fruktade, att hans vanliga plumpa oartighet skulle bryta ut. — "Hon har hela dagen varit litet matt. Kanske härleder det sig af gårdagens bad".

"I går kunde man icke anklaga fröken för matt-het, snarare tycktes någon feber..."

"Ja, ser Doktorn alla dagar äro intet lika", svarade Hilda hvasst.

"Allerödmjukaste tjenare! afbröt Commerce-Rådet. Hvilken fågnad, hvilken agreabel förtjusning att se min nådiga fröken..."

"Jag blef också rätt glad att träffa er, herr Commerce-Råd. Ni är säkert så god och följer oss på en promenad i parken. Vill icke du gå ut litet mamma, det är ju så tryckande och qvaft här inne?" — fortsfor Hilda med en bedjande blick på sin mor. "Doktorn ville jag ej be derom ty han är säkert mera road af dansen".

Doktorn teg, vände Hilda med den största obehofvenhet ryggen och gick till bouffeten.

"Det skall bli mig ett nöje, estimabelt att värderas framför hvilken jouance som heldst", svarade Commerce-Rådet, innerligt glad öfver Hildas artighet, och erbjöd Lagmanskan sin arm. Man stötte snart tillsammans med andra partier och fortsatte gemensamt sin promenad. Man valde det höga berget till mål. Hilda blef der omgifven af de yngre i sällskapet, hvilka än berömde aftonen, vädret och utsigten, än pratade om nöjen och dans, men den muntra, lifliga Hilda var ej glad. Hon stod fördjupad i den herrliga naturens betraktande — eller kanske voro

hennes tankar fjerran — och i hennes ögon läg en viss melancholi och ett vemodigt drag kring munnen. Hon hörde ej deras toma prat och fäordiga voro de svar hon måste lemna. Då hörde hon någon yttra: "Se der kommo Mamsellerna B. med Doktor Almén." Genast skyndade Hilda till Commerce-Rådet och öppnade med honom den lifligaste conversation. Snart nedgick man åter ifrån berget och samtalet vände sig på de fremlingar, som med sista ångfartyget hade ankommit. Naturligtvis blef då äfven fråga om Hildas olycka och hennes räddare. Brunos djerfhets och skönhet berömdes af alla. Hilda teg, men en underbar eld lågade i hennes ögon och kindens rosor klädde i skönare rödt.

"Då man besinnar, inföll Doktorn, att Baronens lär vara en snäll simmare, så tycker jag, att han intet just riskerade någonting. Jag har ofta sett matroser göra lika raska dykningar."

"Om så är, herr Doktor, svarade Hilda, så ha de icke varit några pultroner. Det är alltid en djerf och ädel handling, då man blottställer sitt eget lif, för att rädda en annans — om det än endast vore en stackars flickas."

"Nog skulle ni ändå fått räddning utan sådana der fjeskningar, som endast äro, för att väcka beundran."

"Ja, att ni åtminstone ej fjeskar, det minnes jag nog. Kommer Doktorn ännu ihog, då jag föll ifrån bryggan på Rönnäs? — Der var visserligen ej fråga om lif — men också har jag aldrig sitt någon stä så rädlös som ni då stod. Commerce-Rådet X. var den gängen så god och hjälpte mig upp."

"Åh, jag ber allraödmjukast ... huru skulle någon comparation..."

"Hvartill skulle min hjälp då behövas", sade Doktorn förargad.

"Ja, och kanske var ni rädd att väta era manschetter, skrattade Hilda.

Doktorn gaf Hilda en blick och hans läppar darade convulsiviskt.

"Nå herr Doktor, inföll den yngre Mamsell B., en yr och munter flicka, om ni också anser hans ädla handling för intet, så måste ni väl ändå medge, att han är en utmärkt intagande man med det ädlaste utseende."

"Nog har man sett vackrare karlar, men, för damerna tycks han vara en farlig frestare" sade Doktorn med sin vanliga kärfhet, lyfte litet på hatten och gick in i Brunnssalen.

Lagmanskan L**, Commerce-Rådet och Hilda togo plats under tältet och reqvirerade thé. Commerce-Rådet allägsnade sig, för att bestyra derom och då frågade Lagmanskan af Hilda, hvarföre hon ej dansade i dag.

"Jag vet intet mamma lilla, men i dag har det ej roat mig — isynnerhet har valsen synts mig tråkig", svarade Hilda rodnande.

— Det är ju besynnerligt. Valsa har ju annars varit ditt lif och man har fått varna dig att vara måttlig.

"Jag vet verkligen icke hvilken förvandling jag undergått, men valsen förekom mig i dag nästan stygg."

”Se så mitt nådiga herrskap här ha vi nu thé.
O, hvad det är för en herrlig afton och hvad det
smakar att här ute i det fria dricka sin kopp — an-
märkte Commerce-Rådet.

Hvad intresse ligger i allt detta, säger läsaren,
och rätt har han i sin anmärkning. Men vi svara:
den författare, som naturtroget vill teckna de vanliga
resonnemangerne i en salong eller lät vara i en brunns-
park, den måste blifva tröttande.

Vändom oss således till taflor, som måhända
hafva litet mera intresse med sig. Vi vilja se oss
om efter Bruno.

V.

*”Lik en brud i festen smyckad
Log i drömmarne min framtid.*

.....
*Solen uppgick: hennes fackla
Var en ryslig härjningsfackla;
Till en naken Sähra-öken
Hon mitt paradys förbrände
Och uttorkade derinne
Alla floder — sist och tårens”*

Stagnelius.

Bruno var ende sonen till Friherre Valfrid von
R**, en man gränad i hofvets trappor och hemma i
alla intriger och lydlig slaf af herrskarens vilja. Det
var honom ligkigtigt om denne var den tredje Gustaf

med sin prakt, sitt nöje och slöseri, men fasta orubbliga vilja, den envise Gustaf Adolph, eller den svage ränkfulle Carl, som full af vidskepelse och vantrodarrade i sin mäktige gunstlings, jernmannen Reuterholms händer. Tanklös tog han dagen så, som den kom och sökte blott nöje och njutning. Hofman, sådan man bildades i Gustafs skola, var hans tunga lika böjlig som hans rygg och kassan lika tom som hjertat. Van att spela den förtjusta älskarens rol och sjelf i mannaålderns fulla skönhet, förstod han lätt att vinna en rik fransyskas hand, hvilken den tiden vistades med sina släktingar vid Gustafs hof. Bruno blef frukten af denna förening. Snart hade Friherren skingrat sin makas icke obetydliga förmögenhet, och på branten af ekonomisk ruin lät han narra sig att delta i en conspiracy, i hopp att genom den kunna reda sina affärer. Conspirationen misslyckades och han blef tvungen, att jemte sin maka och då tvåårige son, för alltid lemna Sverige. Friherren drog till Frankrike, sin makas fädernesland, der den segervane Napoleon då ännu med sin jättesjäl beherrskade verlden. Men hvad skulle han verkligen vid den störste mannens hjeltehof? — Också vågade sig Friherren icke dit, utan lefde sorgset och indraget på en liten egendom i Champagne, enda återstoden af hans makas fordna rikedom. Här fick den milda fördragsamma makan uppbära hela tyngden af hans svårmod och ombytliga lynne, tills hon friad från sorg och bekymmer fann lugn och frid i jordens sköte.

Napoleon föll. Den oöfvervinnerliga måste vika för Europas samlade härskaror, anförda af hans fördne

vapenbroder. Lefvande fann han en graf på S:t Helenas ödsliga klippa och Bourbonerne återkallades till Frankrikes thron. Då en Bourbon burit kronan, då har hofmannen haft sin gyllene ålder. Friherren vågade sig åter till hofs, och glad och lycklig såg man honom fjäska i Louverns salar. Denna lycka blef dock kort. Snart föll han ett offer för sin fruktade fiende — döden.

En bror till Friherrens maka, sträng och allvarsam som det anstod Napoleons jernfasta krigare, antog sig den värnlösa Bruno, och insatte honom i en krigsskola, hvarifrån Bruno tidigt med hedrande betyg utgick som officer. Under Afrikas brännande sol stridde han vid Algiers murar och vann Hederslegionens kors. Då Juli-revolutionen utbröt i Paris, var han åter der och stred med ett hjeltmod värdigt det gamla Gardet, bland Polyteckniska skolans elever, vid sidan af sin gamla under strider grånade morbror och vän. En kula slutade dennes bana och ett sabelhugg öfver högra skullran förlamade Brunos arm.

En innerlig längtan till sitt nordiska fädernesland, der han först sett dagens ljus, men hvars folk han ej kände och hvars språk han knappt förstod, hade alltid stark och mäktig herrskat i Brunos själ. Då nu morbrodern, hans barndoms vårdare och far, stupat, fanns det icke mer något band, som kvarhöll honom i Frankrike. Nu kunde han icke mer styra sitt begär att tjena det land, för hvars frihet hans

Bruno.

förfäder så manligen kämpat och funnit en ärofull död på krigets blodiga fält.

Ankommen till Sverige ingick Bruno vid Kronprinsens Husarer, ett af de bästa och skönaste regementen i landet. Här tjente han älskad af sin chef och aktad af sina kamrater. Den ende af dem, till hvilken han slöt sig med sann vänskap var den unge Ryttmästaren W**, vid hvars esquadron han äfven stod. De hade redan i Paris knutit sin bekantskap, dit W** hade äf följt en beskickning, och nu slöto de snart ett oupplösligt vänskapsförbund. Dessa vänner voro hvarann högst olika till lynne, men själarne hade samma sympathier.

Derigenom att Bruno tidigt hade förlorat sina föräldrar och allt sedan stått i beroende af fremmande, hade han blifvit dyster och sluten. Men då glädjen någongång genombröt melancholiens förmur, då var Bruno idel eld och lägor. Adolph W** deremot var öppen och glad som en majdag. Utan bekymmer för framtiden lefde han blott för ögonblicket och njöt i fulla drag ur livets bågare. Han behöfde ej neka sig några nöjen, ty han var rik och penningen sannerligen icke hans gud. Likväl tillbragte han mängen ledig stund med Bruno, hvilken nästan uteslutande egnade sin tid åt studier af fäderneslandets häfder och sköna litteratur. Almqvist var hans älskling och ofta skänkte Törnrosens skald hans själ en icke förr anad njutning. Huru ofta följde han icke med förtjusning skalden på dess djerfva färd genom själens djup och i passionernas strider. Vid sidan af honom innehade den glödande Stagnelius det närmsta rummet. Äfven Mamsell Bre-

mers enkla och sanna skapelser älskade han och gerna följde han Runeberg till Finlands moar och träsk.

Uti Götheborg, der den truppafdelning läg, vid hvilken Bruno var anställd, fanns den tiden ingen brist på munterhet och nöjen, ja man nästan täflade med Stockholm. Sköna och förtjusande qvinnor saknades der ej heller, men Brunos hjerta klappade lika för dem alla. Der var icke någon som kunde "öka pulsen några slag", och kanske var just detta orsaken hvarföre stadens och bygdens tärnor täflade om en gård af hans hyllning, ja mången gång om en vals eller en français vid hans sida. Ehuru det täcka könet enhälligt och öppet erkände Bruno för kronan i männernas krets, så förmädde det likväl ej väcka egenkärleken i hans själ. Han förblef sig lik, och ingen afundades honom hans plats. Sjelf ansåg han denna utmärkelse med likgiltighet och liknade den vid regnbägens färgprakt, som snart åter skingras utan att kvarlemna något varaktigare minne. Likväl var han nöjd och glad, ja lyckligare än någonsin, och skulle kanske varit det fullkomligt, om icke en anad ljufvare sällhet sväfvat för hans inbillning, en sådan sällhet som hvardagslifvets skaldinna så mästerligt förstår att måla i sina "Teckningar" ur det husliga lifvet. Hans själ längtade att finna en "Adelaide", men en Adelaide sådan "Alarik" fann henne. Ynglingen skapar sig ett ideal, helgar det sin innerliga kärlek och drömmer om ett evigt sällhetslif vid dess sida, men fäfängt söker mannen att finna denna dröm realiserad i det kalla lifvets prosa. Skatte han sig säll om han finner en skugga deraf! —

Sådan var Bruno, då den för sin skönhet beryktade Grefvinnan M*** ankom till staden. Genast skyndade alla att för henne omtala den stolte mannen, som ingen qvinna ännu kunnat besegra. Hon längtade att se honom och brann af begär att räkna den stolte till antalet af sina slafvar, under det ett eget segerlöje lekte kring hennes läppar vid en blick i spegeln. Hon såg den sköne ynglingen och fann honom värd en seger. Då qvinnan, den utstuderade, slipade qvinnan vill inta och förtjusa en man, då segrar hon, om än sjelf tillika besegrad. Hvem skulle väl kunna motstå dessa fina lockelser, hvem de retelser, med hvilka hon förstär att omge hela sitt väsen, hvem skulle icke kärleksfullt vilja sluta sig till henne, då hon dunkelt låter ana en själ, så rik på genkärlek och så mäktig att skänka den älskade en namnlös sällhet? — Icke är det åtminstone den yngling, hos hvilken passionerna ännu slumra. Snart lyckades det Aurora att tända en vidtflammande kärleks låga i Brunos själ, och sjelf tycktes hon äfven dela den. Men hon var behagsjuk; det var blott fäfängan, som dref henne att hyckla en kärlek, som evigt blef fremmande för hennes själ. Huru skulle det varit möjligt för henne, att se denne sköne, obesegrade yngling fri och ej bunden vid hennes triumphvagn? — Hvar vore hennes renommé om stadens och nejdens älskling ginge fri utan att sucka i hennes bojar? — Nej, hon måste segra, hon måste böja den stolta. Svår var segern, men Aurora stridde för kärleken och vann.

Lycklig var Bruno. Han trodde sig ha funnit sitt ideal, melancholien flydde, idel glädje bodde i

hans själ. Huldt och kärleksfullt slöt sig Aurora till Bruno och det sköna paret var medelpunkten i hvarje nöjets krets. Så gingo månader fram. Våren kom. Ännu hade ej Aurora svarit Bruno tro för tid och evighet. Vintern hade alstrat ett nytt okänt lif i Brunos själ — våren skulle mörda det.

Med våren hemkom den unge Grefve P. ifrån en flerårig resa i Södern. Han såg Aurora och beslöt att bryta den yppiga rosen. En hjelte, så bevandrad i alla förförelsens mysterier som han, förstod lätt att hos henne väcka, icke kärlek, ty den har sitt hem blott hos den oskuldsfulle qvinnan, men en lågande passion. Hon ville dock icke lösa Brunos böjor, hon ville ej mista den sköne ynglingens dyrkan, och för att ännu fastare binda honom, för att vara säker om sitt byte — svor hon honom en ed om tro och kärlek Men ack, hvad är en sådan qvinnas heliga försäkringar, hvad hennes löften om evig tro och kärlek! — Icke annat än ett ljuft blomsterprydt företal till mened och svek! — Finnes det väl på de menckliga försäkringarne någon heligare urkund än en ed, ett löfte . . . Och likväl, huru lätt bryter icke qvinnan sin ed för en nyck, ett flygtigt tycke! Hon leker med mannens själ, såsom barnet leker med sin docka. Hon krossar hoppet om sällhet och ler oskuldans löje mot hans tvifvel, hon förvandlar det rika liffriska hjertat till en uttorkad afgrund, hvarifrån blott giftiga pestångor uppstiga, ångor som qväfva själens heligaste eld och tända menniskoföraktets eller vansinnets blossande fackla. — Och allt detta är henne så lätt, det sker under lek och joller,

och huru lättrogen är icke mannen! — gäckad tror han än och gäckas åter; sannt säger skalden:

”Den första tanke Loke hade

Det var en lögn och han sände den

I qvinnoskepnad till jordens män”.

Bruno trodde på helgden af Auroras löften och hennos rena dygd, såsom man tror på tillvaron af en evig gudom. Och hon, huru väl förstod hon ej att omhölja honom med den falska kärlekens slöja! — Alla anade redan Auroras otro, Adolph varnade, men Bruno blef blind. Också tror man så gerna, den man älskar af hela sin själ, och så älskade Bruno. Men länge skänkte honom ödet icke denna sällhet, som om än inbillad, dock var sällhet. Den försvann lika hastigt som den lifvande daggen bortdunstar ifrån blommans kalk, då solens brännande strålar träffa henne. Den skimrande drägten, hvarmed inbillningen och svärmeriet hade omgifvit den nakna dockan föll — och der stod nu den ädle gäckade ynglingen tanklöst tankfull med blicken sväfvande mellan himmel och afgrund, en lefvande mausolé öfver sina älsklingsdrömmars graf.

Uti det första ögonblickets uppbrusning var han nära att bära händer på sitt lif, men Adolph, den trogne vännen, vek ej ifrån hans sida och sökte gjuta balsam i hjertats djupa, blödande sår. Men hjertats djupa sår de läkas ej af tröstens balsam och fäfängt söker du med förnuftets Charpi att utdraga det onda derur. Det är blott tiden som förmår draga en lätt hinna öfver dem, likt bläsyran öfver lungans bölder; men i djupet fräter dock giftet ikring sig. Då den första, vilda stormen lagt sig, då föll Bruno i ett

mörkt svärmod i hvars bakgrund det blekgrå vanvet-
tet stod på lur, med sin vallmokrans kring de kala
tinningarna och vigvatten ur Lethens bölja i sina
magra skelettlika händer. Man måste ega en själ
mäktig af djupa intryck och älska med hela dess
styrka, för att besviken kunna falla i en stum för-
tviflan, sådan som Brunos, ja, för att ens kunna
fatta den.

Adolph trodde att aflägsnandet ifrån den ort, der
Brunos nyfödda sällhet så lömskt blifvit mördad, nå-
got skulle kunna lindra hans sjäslidande och skingra
den hotande dysterheten. Hon öfvertalade honom då
att åtfölja Grefve L. till Paris der denna var mini-
ster. Med nöje gaf grefven sitt bifall, men det var
ej så lätt att slita Bruno ifrån dessa välkända stäl-
len, som varit vittnen till hans lycka och hans sorg.
De voro honom så kära, så dyra. Det lyckades dock
för den outtröttlige vännen, och Bruno reste.

Uti Paris fann han allt så tomt, så öde, så olik
fordom. Der var sig nog allt lika, men tomheten
låg i hans själ. Denna tomhet måste fyllas af något,
och som en rasande störtade han sig i nöjenas hvirf-
vel. Lik en Don Juan flög han från ros till ros, och
den oemotståndlige kallade honom de sköna. Men
hvad vann hans hjerta, hvad hans själ? — Kanske
fann han lugn och frid? — Den förra tomheten blef
blott större, och föraktet för qvinnan tilltog med
hvarje ny seger. Mättnad följde i njutningens spår,
och missnöje med sig sjelf trädde i glädjerusets
ställe. Då började Bruno spela och delta i nattliga
orgier — men ännu förledsnade han här. I början
väckte de hans fasa, men han kastade sig dock hand-

löst i dem, ty opiiusets döfvande ångor lågo i deras famn. Afskyn följde dock snart och menniskoförakt blef hans enda vinning. Nu en fullkomlig misantrop lefde han på sina rum i mörka minnen. Han läste något, skref mer och begrundade mycket.

Så hade Bruno redan länge lefvat sitt eremitlif i världens gladaste stad, då han erhöll följande laconiska bref ifrån sin åldriga farbror i Finland. Denne var äldre broder till hans far och innehafvare af ättens stamgods, hvilket såsom fideicommiss tillföll den äldste sonen. Bruno hade aldrig sett denne man, men väl hört underbara rykten om honom och hans skiftande lefnad. Af hans far kallades han alltid den stränge och envise Finnen. Olika politiska åsigter hade tidigt skiljt dessa bröder, ända derhän att de icke ens brefvexlade med hvarann. Bruno trodde knappt att den gamle Finnen kände hans tillvaro, och blef därför ganska förvånad, då han erhöll detta bref:

”Bruno!

”Aldrig har jag sett dig; men jag längtar att känna dig. Du skall vara en man. Sådana äro sällsynta nu. Vill du komma till mig på det gamla Ulfsnäs, som snart äfven blir ditt, så emottages du med öppna armar af din gamle farbror. Vill du ej komma, så ledsage dig Gud på vägen till det stora målet.

Werner von R.

O, jag kommer, jag kommer! — utropade Bruno, glad att finna ett mål för sina irrande tankar. Jag kommer till dig du gamle, som världen så hårdt skall ha pröfvat. Hos dig — på dina moar, i dina dystra furuskogar, der stormen hviner sin sång —

der skall jag finna det lugn jag fåfångt efterjagat i verdens hvimmel. Der skall jag lära glömma — och skatta lifvets värde i stuid med björn och varg.

Med största skyndsamhet ordnade han allt till sin resa, och var om trenne dagar redan på vägen till det furukrönte Suomi. Uti Götheborg stannade han blott några dagar hos sin trogne Adolph. Aurora hade dragit till nya eröfringar i Stockholms lysande salonger. Han behöfde ej återse den som mördat hans lycka och framtida hopp.

Dagen efter sin ankomst till Helsingfors afreste Bruno åt nordn, utan att återse det nyfödda, gryende hoppets stjerna, den älskliga Hilda.

VI.

*”Ingen lider, ingen saknar;
Allt är glädje, frid och hopp.
Med naturens morgon vaknar
Hvarje hjertats morgon opp.”*

Runenberg.

Invid en täck vik, der säfven frodas och änder älska att bada, ligger det intagande Rönnsås. Der reser sig en enkel byggnad i lätt och smakfull stil ifrån hvilken man har en af de skönaste vuer Finland, i detta afseende så rikt, kan erbjuda. Ifrån öfra våningen har synkretsen först en gräns, der det svallande hafvet famnas af det omätliga blå. Stolta seglare möta våra blickar i fjerran, sedan de med

välbehag hvilat än på täcka, löfprydda holmar, än på idoga fiskare, som med gladt sinne och munter säng förrätta sitt mödosamma hvärf. Den delen af vikens ramar, som naturen sjelf, utan konstens tvång, utan smakens och modets maktspråk fått ordna och pryda så som hon älskar att pryda, omges närmast stranden af höga saftgröna alar och skuggrika slok-björkar, hvilkas spensliga grenar än i bizarra contourer återspeglas af den lugna vikens yta, än under en sakta hviskning kyssas af dess väg. Längre upp omväxla intagande skogsdungar med branta höjder, krönta af resliga, dystra furar. Här och der framskymtade väl en och annan bergshäll med svagare vegetation, men dess skrofliga, mossbelupna sidor skämde icke anblicken af det hela. Det är tafans skuggning.

Ifrån denna sida framskjuter en lång smal udde i hafvet. Den är klädd med rödbruna klippällar. Hafvet stormar emot dem, men dess mäktiga vågor krossas emot de orubbliga klipporne och under hemskt tjut fly de tillbaka och söka sin räddning i djupet. Men då striden är slutad, då lägga sig hvita skummassor kring hällen, liksom trophéer kring den segerande hjelten. På sjelfva spetsen af denna udde höjer sig en klippa kransad af dystra granar, hvilka under secler trotsat storm och tid.

Genom bördiga åkrar och blomsterrika ängar står denna vildmark i förening med Rönnsås park och trädgård. Uti parken finnas träd af många och äfven sällsynta slag. En del äro rundade och klippta, en del icke, men alla ordnade med cirkel och aln kring de sandade och krusade gångarne. Allt är

nätt och pryddigt, allt efter konstens och modets regler (om i Engelsk eller Fransk smak må kännare afgöra), men man trivdes dock ej så väl i dess skugga. Det är så qvast och tryckande att vandra mellan dessa trån i bojar; själen längtar ut i den fria naturens sköte.

Uti trädgården är det tvänne punkter som isynnerhet ädraga sig uppmärksamhet. En enkel parterr, på landsidan omgifven af en tät spireahäck, men med fri utsigt åt den inre viken. Rosen, liljan och löfkojan sprida här sina aromatiska ångor och kvarhålla, genom en egen magisk kraft vandraren på detta älskliga ställe. Kanske ligger denna kraft deri, att alla blommor inom denna trollkrets bära oskuldens färg? — Det är den första, oskuldsfulla kärlekens rena hem. Här vistas Hilda så gerna, och här drömmer hon den sextonåra flickans glada, oskuldfria dröm. Detta ställe kallades "Hildas ro." — Den andra punkten åter var en enkel berceau af syrener, ej utmärkt genom något, men likväl drages man dit, sen man engång hvilat i dess skugga.

Tvenne feer hade tagit sin boning på det herrliga Rönns och lifvade den snartsagdt paradiska ängden genom sin gästfrihet och det intagande behag de visste sprida kring allt. Magnetiskt kvarhölls hvar och en som beträdde detta eden — och med våld måste man slita sig derifrån. Dock, de begge feerna kvarstodo ännu i minnets och hoppets spegel, sköna och lockande lika houris i österlänningens himmel. Man saknade dem så, som man saknar sin flydda, oskuldsfulla barndomsglädje, och så som man längtar att återfinna den, så längtade

man ock efter dem. Man såg dem åter, och hvarje gång tyckte man dem prydda af nya, skönare behag. Dessa feer voro Hilda och hennes mor.

Modren var sex och trettio, dottren sexton år. Fru L. var en af dessa sällsynta qvinnor, som så sällan träffas i det verkliga lifvet, men som skalden i sin glödande fantasi framställer, såsom idealer för maka och mor. Hon var en annan "Eleonora." Tidigt hade hon förlorat sin make, en allmänt aktad embetsman, och lefde nu i glad indragenhet på det täcka Rönnäs, ehuru hon äfven bebodde en väning i staden; men den stod oftast tom, sedan Hilda slutat sin kurs i pensionen.

På Rönnäs föddes Hilda, der lekte hon barndomens glada lekar, der dansade hon kring med sina dockor, och der lärde hon att älska naturen, och genom naturen den allsmäktige skaparen — Gud. Sittande på en pall vid den hulda modrens fötter eller sluten i hennes armar insöp hon andan af religionen, fridens och försoningens lära. Af henne lärde hon först att känna bokstäfver, och att forma dem på pappret. Allt fattade hon med lätthet och lärde det under lek. Modren var icke nog svag för detta sitt enda, englasköna barn, för att bortskämma det genom klemighet, utan hon älskade med den innerliga, sanna moderskärlekens förnuft och värma. Sjelf var hon en qvinna af sällsynt vett och bildning och ville ge sin Hilda en sådan uppfostran, att hon genom kunskaper skulle bli en prydnad för sitt kön, men derföre ej glömma den sanna qvinligheten, qvinnans skönaste prydnad. Och sådan blef Hilda.

Vid sexton år var Hilda en skön jungfru, "fyllig såsom en mognad ros," men oskuldsfull, yr och glad som barnet. Än såg man henne vattnande sina blommor, än matande sina duvor, som nöjda och kuttande hoppade kring den välkända värdarinnan, än såg man henne sjungande vid pianot, än försänkt i njutningen af någon herrlig skald och äter satt hon vid sin söm eller sitt karnavalmönster, och flitigt sysslade de täcka fingrarne med den blanka nälen. Man kunde nästan säga, att hon valt "nytta och nöje" till sitt valspråk, ty så delades hennes tid emellan allvar och lek. Det nödvändiga fick ej försummas, men äfven nöjet skulle ha sin gård. Likasäväl som hon kunde sy och stryka sin klädning, kunde hon äfven dansa i en salong, och sjelfva köket var ej ett okänt land för henne. Likt en ljuf morgondröm bortilade hennes lif på tidens vingar.

Vid femton år insjuknade Hilda i en svår nervfeber. Doktor Almén blef kallad till hennes sjuk-säng, och genom hans verkligen outtröttliga omsorger återskänktes hon åt lifvet. Ifrån denna stund var han en daglig gäst i huset. Han hade fäst sig vid Hilda, så mycket hans egoism tillät; hon var vacker och rik; det var således ett godt parti att göra, och på Hildas bifall tviflade han ej. Af tacksamhet var hon vänlig emot honom, ja, bemötte honom egnare och kanske med större uppmärksamhet än någon annan. Han trodde sig vara älskad. Men Hilda hyste tvertom i grunden af sitt hjerta en djup antipathi emot den kalle egoisten. Då han såg Hildas innerlighet emot Bruno, blef hans egoism särad, och han svor att hon skulle tillhöra honom eller in-

gen. Längre hade redan ett parti i staden talat om dem som ett blifvande par, och huru skulle han nu kunna bära den skymfen att se en annan föredragas framför sig. Ifrån detta ögonblick gjorde han allt för att behaga Hilda, och läsande hvarje önskan i hennes ögon, var den redan uppfulld, innan hon ens hann yttra den. Så trodde han sig vinna hennes hjerta, på hvilket han började tvifla, sedan Bruno visade sig. Däre! tror du, att du med artighet och fjesk kan vinna den oskuldsfulla flickans varma hjerta! Nej, liknar du ej det ideal hon i sina drömmar skapat sig, så får du fjeska i evighet, — och likgiltighet blir din enda lön.

Af en tillfällighet hade Hilda och hennes mor inkommit till Helsingfors, samma dag ängfartyget anlände. Nyfikenheten narrade dem till hamnen och den påträngande folkmassan tvingade dem slutligen att ta plats på en vedskuta. Hilda stod på en utskjutande plank. Då folket började skingra sig, blef den rubbad från sitt läge, vippade, och Hilda föll. Då hon åter kom till sansning, såg hon sig sluten i en skön ynglings armar. Det var hennes ideal realiseradt. Hon trodde sig drömma och tillslöt ögonen — men då hon åter öppnade dem, fann hon att verkligheten denna gång ej ville gäcka fantasiens glada spel.

Sedan Bruno reste, var Hilda oftare än förr ensam på sin kammare, och en viss tankfullhet och små bläckfläckar på de mjella fingrarna förrådde att hon skref. Hon hade äfven då och då förr brukat uppteckna några tankar och minnen, men nu skedde det nästan hvarje dag. Lätt märkte fru L., att Hilda

var intagen af Bruno. Men hon ansåg det för ett flygtigt tycke och hoppades att det snart skulle gå öfver. Hon ville ej säga något derom åt Hilda eller ge henne något råd, ty hon visste att svårigheter snarare öka än minska kärleken, och att den lemnad åt sig sjelf, och utan näring, småningom somnar af — tynar — dör.

VII.

*”Ha! äfven jag var säll en stund, — en stund
Ej dyrköpt nog för tusen seklers marter.
Ha! Jag var säll! — — —”*

Runeberg.

Uti nordnen af Finland och i en af dess skönaste men vildaste nejder ligger det gamla herregodset Ulfsnäs. Den åldriga byggnaden reser sig från branten af en brusande bergsström, hvars dofva sorl hemskt återljuder från de mossstupna murarne. Detta monotona ljud är dock det enda som afbryter den dödstystnad, hvilken sedan mannaminne herrskat här. — Förr hördes glada och festliga ljud ifrån de ljusfyllda salarne. Nu äro dessa mörka; glädjen har flytt till ljusare nejder och ufvens skri i den hemska natten bådard olycka och död. Den nuvarande egaren, friherren, öfverste Werner von R., hade här uppå famillens stamgods tillbringat de sednaste trettio åren af sin lefnad i den djupaste enslighet. Ingen besökte han, och för ingen var han hemma.

Också längtade just ej någon efter den bistre och tväre mannen, för hvilken mången till och med bar en hemlig rädsla. Emot sitt tjenstefolk var han god, och frikostig på gåfvor, om de voro honom i lag, men njugg på ord. Den ende, som besökte honom, och alltid var en välkommen och efterlängtd gäst, var den gamle styckjunkaren Arf. Denne bodde på ett hemman under gården och var af samma ålder med öfversten. De voro uppväxte tillsammans och ett heligt fosterbrödralag tycktes förenà dem. Som ynglingar hade begge delat mödor och faror, under de strider, som vid slutet af det förra århundradet blodbestänkte Finlands jord. Sedermera följde Arf friherren till södern. Hvad som drog friherren dit var obekant för alla. Kanske var det längtan att se den europeiska bildningens vagga? — -- Kanske att strida under den store Consulens fanor? — Kanske ock något annat. Nog af, är voro de i söder, och då friden återkom till fädernehemmet, lemnade han det icke mer. Den glada ynglingen drog ut; misantropen vände åter. Hans öden kände ingen, men förvandlingen alla. Han var och blef en gäta på hvars lösning man fäfängt grubblade. Arf, den ende som hade nyckeln i sin hand, blef stum som grafven. Det enda som något skingrade mörkret, men äfven ökade nyfikenheten var, att man engång hade sett en fremmande orden på hans bröst jemte svärdsorden, som då han erhöll den, olikt nu, var en belöning för den sanna förtjensten, och blott vanns på ärans fält. Äfven öfverstetiteln tydde på ett krigiskt lif, ty i sitt land hade han blott varit kapten. Detta var allt hvad man visste

om honom. År gingo och kommo. Lugn herrskade i Finlands bygder och en hemsk tystnad på det gamla Ulfsnäs.

Rysslands härskaror öfversvämmade Finland. Lika tappre och orubblige stodo Finnarne under den fjerde Gustaf Adolph, som de fordom under den andre stått på Tysklands jord. De voro en handfull folk emot öfvermakten, ty Svenskarne voro icke mer de gamle.

Äfven Friherren med sin trogne Arf lemnade hemmet. De slöto sig till den tappre allmogen i Sulkaiva, Rantasalmi och Jorois socknar. Vid Idenalmi kämpade de i finska lederne och vid Lappo och Alavo saknade man dem ej. Men hvad hjälpte den finska härens segrar, hvad dess till det otroliga gränsande mannamod! Fienden öfversvämmade dock deras älskade jord, och Finland, den skönsta juvelen i Sveriges krona, tillföll det mäktiga kejsarriket.

Freden var slutet och Friherren åter på sitt Ulfsnäs. Samma tystnad herrskade der; kanske dystrare än förr. Och hit skyndade Bruno från jordens gladdaste stad! — — —

Sedan Bruno lemnat den allmänna landsvägen, var han tvungen att ridande fortsätta sin färd genom en tjock, nästan ogenomtränglig skog. Den vanliga körvägen, som ledde till Ulfsnäs var vida längre och Bruno ville skynda till den gamle. Dessutom var färden genom den mörka skogen efter hans sinne. Man trivdes så väl då man finner någon sympathi emellan sig och den omgifvande naturen.

Bruno.

Det var sent på aftonen; men aftonen var herrlig. Hotande moln skockade sig dock i sydväst. Snart hunno de zenith och allt var insvept i mörker. Den sakta vinden, som förut lekt i trädens kronor, växte till storm, åskan dånade och blixtrar flögo, lika elddrakar genom den mörka skogen. — Bruno kände sitt bröst lättare och en egen frid hvilade i hans själ. Allt var honom så bra, ty hans inre värld stod i harmoni med den yttre.

Rastlöst fortsatte Bruno vägen utan att akta på åska eller storm. Med ens stannade hästen vid branten af en ström, och den tankfulle ryttaren vaknade till tankar på det närvarande. Hans vägvisare hade blifvit efter; han stod ensam i aftonens mörker. På andra sidan framskymtade då och då vid de korsande blixternas sken blekgrå murar spöklikt emot den kolsvarta grunden. Han var då vid resans mål. Någon brygga eller färja fanns ej, men en liten båt förde honom öfver, och simmande följde hans häst. Den sista ättlingen af denna frägdade ättstam beträdde för första gången tröskeln till sina fäders hem. Skulle det för honom bli ett fridens hem, skulle han här lära sig hafva sina minnen och känslor, eller skulle sorgen och saknaden bli hans gäst?

Efter ett långvarigt bultande öppnades förstugudörren, och den gamle Arf trädde emot Bruno med en lykta. Han kastade en forskande blick på den stolte ynglingens drag, och sade vänligt räckande honom handen: "Hjertligt välkommen, Baron Bruno!"

— Huru känner du mig? — Jag vet mig aldrig ha sett dig.

— Ni har också intet sett mig, herr Baron. Men för femtio år tillbaka säg jag här en annan, som liknade er. Snart är det slut med honom; men jag får intet följa. Det är den första resan han gör utan mig — men, det är också den sista. Nä, nä, gamla Arf kommer nog efter.

— Huru mår gamle Baron? — är han sjuk?

— Sjuk? — Ja och nej, allt hur' man vill; sjukare är han ändå intet nu än förr. Men herr Baron, han hör till trossen, och skulle kanske ren fått ge sig, om intet längtan att se er, hjälpt honom att spjerna emot.

— För mig till honom.

— Nej, herr Baron, intet nu. Efter en sådan fältvakt, som han håller dygnet om, kan man nog behöfva sofva en stund. Öfversten har nu vapenhvila med sina tankar. Kom derföre och ät litet, och tag er en duktig sup. Det kan nog behöfvas efter en så'n resa, i ett sådant herrans väder.

— Tack, min gubbe, det förslaget kan man nog anta.

— Jag borde väl också visa Barön upp till sina rum... men hvar äro Barons saker?

— De komma nog efter. Jag red ginvägen hit.

— Det var rätt, Baron. Då man skall hjälpa en, som är kringränd af fiender, då skall man skynda; annars kan kapitulation vara gjord, innan man hinna fram.

Knappt hade Bruno, på de för honom iordningställda rummen, intagit aftenmåltiden, förr än det kom bud, att öfversten vaknat och frågat, om ej unga Baron redan ankommit. Bruno skyndade till

honom. Den gamle låg klädd på en soffa och tycktes uppmärksamt åhöra hvad Arf berättade.

Hvitt var öfverstens här, ansigtet blekt och lugnet på hans panna, grafvens. Då Bruno inkom, tystnade Arf och öfversten fästade sina ögon länge, allvarsamt och forskande på ynglingen. Småningom ljusnade blicken och med en ton, gladare än under långa år, utropade den gamle: "Välkommen! jag har längtat efter dig. Mina ögon vill se den siste pelaren för vår stam, innan de skulle slutas för evigt. Du är en herrlig yngling, och man skall du äfven vara. Jag vet att du kämpat och blödt för friheten, jag vet också, att lycklig kärlek ej blifvit din lott; jag har följt dig, mer än du tror; och är nöjd. Men gubben har intet många timmar qvar, det börjar bli tungt att tala. Sätt dig här vid min sida, så att jag riktigt får se dig. Se så. Tälj nu dina öden. Berätta hvad du älskat, hvad du lidit, hvad du tänkt och anat. Det gör så godt att på nytt lefva upp i en annan, då man sjelf blott har ett steg öfver lifvets gräns. Låt Arf vara inne; han är ingen annan än jag. Ja, sedan du igentryckt mina ögon, Bruno, så öppna detta skrin; det innehåller ej guld, men en skatt af verldserfarenhet. Allt är rapsodiskt, men Arf skall nog fylla luckorna. Se så, nu kan du börja, men börja från början.

Bruno utvecklade en sann och klar tafla af sitt lif. Han skildrade sin sträfvan efter frihet och ljus, sin längtan efter sällhet och frid, sin hoppfulla kärlek och sitt svikna hopp. Äfven Hilda, hoppets nyfödda stjärna glömde han icke. Med uppmärksamhet följde gubben hans lif, och rörelsen, målad i

hans ansigte tydde, att han sjelf änyo genomlefde sitt eget. Då Bruno slutat, lägg den gamle ännu länge tyst på sitt läger, och hans bröst arbetade våldsamt. Slutligen sade han med matt afbruten röst: Bruno, ditt och mitt lif äro variationer på samma thema. Mitt var mörkt i dess gryning, och mörkt, mörkt till slutet. Må du, Bruno, finna den ljuspunkt jag fäfanget letat. Jag har lidit och förlätit. Lugn går jag till fadren i det okända hemmet. — Ögonen slöto sig, och en mild slummer sväfvade öfver hans hjessa. Innan solen om morgonen lekte genom fönstrets ruta var han ej mer — men dess strålar gjöto dock förklaring kring det lugna, fridfulla liket.

Sedan den hängängne var jordad, öppnade Bruno det skrin, som förvarade nycklarne till hans farbrors mörka, hemlighetsfulla lif. Ofta säg han här sina tankar redan tänkta af en annan, och ofta tecknade han nya vid sidan af de gamla. Bruno ordnade de spridda lapparne och kallade det hela: "lifvets bok." Se här några blad ur den. Främst hade Bruno, liksom till ett motto tecknat denna vers af Stagnelius:

"Hemskt i dunklet minnets hamnar spöka.

Fordna toners efterljud föröka

Saknaden af njutningsrika år.

Hvarje ros för älderns köld försvinner,

Hvarje stjerna, som i azurn brinner

Med ett tröstrikt sken, af molnet släckes,

Och odödligt blöder hjertats sår! —"

Lifvet är en brusande ström. Än framgår det lugnt och stilla genom leende, blomsterprydda ängar, än framstörtar det skummande öfver mörka skrofliga hållar, än leker det vilda lekar med den djupa klippiga grunden, och än hvilar det fridfullt i insjöns famn. Men då floden hunnit sitt mål och försvunnit i verldsoceanen, hvem kan säga om hon der förenar sig med ytans stormande vågor eller med djupets eviga lugn? — Hvem förmår utgrunda vattendroppens läge i verldsoceanen, hvem värt i det kommande eviga?

Sköna, blomsterprydda äro Arnos stränder, och sköna, liffulla nymfer leka i dess blommor. Men akta dig för dem. De sjunga sirénsånger för dig, och förtjust följer du de lockande tonerna... men hvart?

Härunder var tecknad med Brunos hand:

Också norden har elfvor som dansa på rosornas kronor och sjunga kärlekens sånger för dig. De älska att leka pantlek med mannens hjerta; men gå ej in på den leken. Du löser panten med din frid.

Engång logo tvenne sköna, mildtstrålände ögon emot mig. Jag älskade dessa ögon, deras leende, deras tårar... Jag älskar dem än — men de le icke mera emot mig. Jag trodde att troheten, denna sköna dikt, hvarmed qvinnan och skalden vet att dära oss, skulle nedstigit till jorden i min Laurittas bild... Jag trodde, drömde och var säll, — men...

— — — — Förakta! — O, Gud mätte hon ej drifva mig ända dit.... Förakta det man innerligt älskar?... Här vore vansinne i sanning en himmel!

Om min dröm vore sann? — Om hon vore vit och tryckte min hand!.... Nej bort du förrädiska irrbloss, som människan kallar hopp, du sorgens moder, fly till den afgrund, hvarifrån du uppstigit, för att tända lågor i människans själ, lågor, vilda och rasande, som skogseldens öfver den torra heden. Fly — fly, fly!

Då känslorna svalla öfver, då gripes människan af en oemotståndlig längtan, att meddela sig åt någon; icke behöfver denna någon derföre vara en människa, en annan. Det kan vara hon sjelf. Orden flyga i luften, men själen uppfångar de tröstrika ljuden. Eller skrifver hon och lugnas genom tankarnas äsyn... eller talar hon till Gud, och hennes tal är en innerlig bön, lifvets... själens poesie.

På jorden finnes det trenne genier, som skulle kunna omskapa den till en himmel — men de skola verka i enighet och frid. De äro tron, hoppet och kärleken... Men om hoppet blir gäckadt och tron, människans heligaste gudaskänk, skrinlagd i tviflets och misantropiens katakomber, då förmär ej kärleken mer uppenbara den för evig ansedda sällheten. Hon går i sold hos onda, fiendtliga makter och blir en förrädare mot friden. Biträdd af dem inympar hon en svartalf i vår själ, en svartalf, som lik polypen

fräter på hjertat tills det vissnadt och bortdör kolnadt som gnistan i härden, då den livvande luften ej mera föder dess brand. Då slår pulsen icke mera livvets utan förtviflans dofva slag. — Då är denna svartalf nöjet, ty menskan är hennes byte, då är det hon, som thronar i den själ der glädjen och friden bodde.

”Svarslös förr... nu svar... jag har!”
 står det i Signora Luna. — Arma Luna!... Äfven jag fick svar... Den fordom så stolta är nu ödmjuk som en slafvinna, tigger leendet från den kalle egoistens läppar och bönfaller der hon ej bort lyssna till böner. — — Sådan är qvinnan!... och Lauretta! sådan skulle äfven du vara... oh... qvinnna! —

Hvem är lyckligare, den sälle, eller den förtviflade? — — Hvilken fråga?... den sälle, svarar du, som ännu vandrar i lyckans ambradoftande lustgårdar; men du bedrar dig, du har ännu ej smakat förtviflans lugn. Icke är den sälle säll, ty i hans själ rasar det vidunder vi kalla hopp och dårlikt anse för en gudaskänk. Hoppet är blott till, för att gäcka människans heligaste känslor, för att skapa henne längtan, plågor och sorg. Nej lycklig är du först då, när hoppet är jordfäst, längtan och önskingarne döda. Då är du rik. Du är dig sjelf nog. Du har intet att vinna, men också intet att förlora. Du kan ej önska dig något — icke ens döden, ty äfven den är en del af ditt väsen.... Ditt lif är — död! —

Menniskan sluter inom sig en dunkel hemlig värld, som står i ett innerligt och oupplösligt samband med ordnaren af hennes öde eller, om man så vill, med höga osynliga och heliga andar. Denna värld rör sig blott stundom, och talar då till oss genom aningar eller drömmar, dessa dunkla gåtor, som förnuftet fåfängt sökt lösa. För den kalle tänkaren är denna värld slutet, men för den känslofulle, svärmande ynglingen står hon öppen. Kanske talar hon blott stundom till oss, kanske också alltid, ehuru vi ej ständigt fatta dess mystiska ord, uppkomna som molnen och lika hastigt försvunna, som de. Sätt dig en afton, sådan som nu, då Augustimånen silfverstänker flodens yta, på klippan, och blicka ned i det klara, fridfulla djupet. Då skall du se, att denna värld är öppen för dig, då skola heliga andar hviska tröst i din själ och vemodsfulla minnen från flydda tider vagga den i ro. Då är jorden ej mera till och du lefver i de heligas värld — du har frid.

Jag mins en dag i längesedan flydda tider, en dag vid Arnos strand. Jag gick vid hennes sida, och blommans doft och löfvets susning hviskade om kärlek... Om kärlek hviskade hon, om kärlek jag... Det var då? — — nu? — Hon gaf mig en blomma till minne af denna stund. Vissnad är den, som hennes kärlek... Min?...

Sådan ton andades de flesta af den gamles anteckningar. Man kunde finna, att han, äfven han,

blifvit bedragen på drömmen om lifvet. Att punkt för punkt lösa hans hemligheter, det förmådde ingen mencklig makt, nu sedan baronen låg i grafven. Så mycket förstod man blott, att kärleken, kärleken var roten till hans slutenhet, hans missbeläthenhet med lifvet. Och just derföre omslöt ett sådant sympathiens band Bruno och hans farbror, den lefvande och den döde.

* * * * *
* * *

*"En bild utaf naturens stora lif
Är lifvet i en menskobarm; för båda
Står samma, eviga och höga lag:
Förvandling är dess bokstaf, lif dess anda.
Lycksaligt är det hjerta dock att prisas,
Hvars dag ej till en stormig natt förbyts,
Men till en natt af frost, och is och dvala;
Ty domnadt, märker det ej då förlusten,
Och väcks af nästa morgon, men ej mer
Till en förgänglig dag."*

Runeberg.

Länge hade höstens välde varat, men äntligen blef det dock i slutet af November krossadt af vintrens kalla, mäktiga arm. Höstens outtröttlige stridskämpar, regn och ostan, nödgades fly för den stränge köld, och höstens trognaste stridsmän tallar och granar tvungos att bära den segrande vintrens hvita, glittrande skrud. Nordan jagade yrsnö kring fönstren på det gamla Ulfsnäs. Allt läg der i en dvala, likt björnen i sitt ide. Bruno var mer än vanligt dyster och gick, en mörk bild af det krossade hoppet, genom de mörka rummen. Det rum, der den gamle Baro-

nen slutat sitt orofulla lif, var Brunos älsklings ort. Här låg allt ännu orubbadt i samma ordning som förr, och samma känslor strömmade äfven genom dens själ, som nu satt vid det bord, der den gamle så ofta suttit och tecknat sina tankar. Dessa upprefvo ofta såren i hans bröst, ännu icke igengrodda der, men dock höljda af en lätt, halftgenomskiuilig slöja. Ofta enades här framtiden och det förflutna med ögonblickets nu till ett skumt chaos, utan ljus, men också utan mörker — och Bruno var lycklig.

Ifrån detta rum hade man en fri utsigt kring den vilda omgifvande nejden. Det strida fallet dånade vid foten af byggnadens murar, och hemskt, likt äskan i natten, ljud dess dån kring den stela snöklädda jorden och echot från de islupna furarnas stammar besvarade i djupa, uthållande chörer, den brusande strömmens dystra, molancholiska säng. Allt låg lydigt under vintrens spira, endast i det skummande fallet och i trädens ädror stormade begäret att afskudda sig barbariet, och längtan efter frihet och ljus. Långe satt Bruno och skådade vågornas dans vid ljudet af den sorgsna, entoniga musiken; vida flögo hans tankar, och slutligen iklädde de sig oro.

"Liksom vattnet här, så strida känslorna i mitt bröst, och liksom isberg staplat sig kring dess kanter, så ha människorna omgifvit mitt varma, liffulla hjerta med en ogenomtränglig skorpa. Isen smälter för vårsolens milda strålar, men skorpan kring hjertat, skall den då aldrig tina? Skall den hvila lika hård och orubblig, som isen kring polen? Skall ej någon hoppets stråle tränga dit in? Skola ej de heliga lik som hvila i mitt hjertas grafhvalf, engång

äter uppstå? Skola tron och hoppet sofva den eviga sömnen, och kärleken lik ett spöke vanka kring deras grifter, och lik en furie, jaga min själ med minnets gissel? Skall friden och sällheten icke mer bli vänliga gäster hos mig!"

"Hvarföre skall jag ej älskas af någon! En ljusbild mötte mig på min bana och tvingade in en del af sitt ljus i min själ. Huru olik syntes hon den första! Der Aurora var idel beräkning, idel jordisk passion, der är Hilda ljus, frid och oskuld. Men mån' icke äfven Hildas bild är ett irrbloss blott, ett ljus, som lyser men icke värmer? Hilda, jag har trott dig ren som barnet vid modrens bröst, men kanske är äfven du blott en vanlig beräknande qvinnna. Huru skulle eljest den narren, som jag träffade i Helsingfors, kunnat säga: "jag är väl endast en god vän i huset, men snart hoppas jag —" Kan äfven han hoppas. Ja, ja, qvinnan är en qvinna."

"Hårdt dock om tanken gör orättvisa åt det obetydligaste människobarn. Så mycket mer, om sådant inträffar med en, som redan kommit mitt hjerta att häfvas i ljufva slag. I sådana fall bör man söka sig visshet. Man bör träda sin onda stjärna under ögonen.

Här på detta dystra ställe lefver allt in i min egen dysterhet. Här eftersträfvar jag fåfängt mitt ödes försoning. Kanske på en annan ort... Kanske den stjärna, som uppgätt en liten män, småningom skall för mig stråla i en vacker glans. Ja, jag vill träda mitt öde under ögonen. Jag vill bort, bort innan mitt hjerta blifvit förstenadt. Bort vill jag!"

VIII.

*"Minne för mig dit tillbaka,
Lär, o lär mig att försaka."*

Geijer.

Mörk och dyster lik ett äskmoln låg December öfver nejden. Der ute var det så tungt, så ängsligt; den friska snön hade nyss lemnat rum för en obehaglig blida, man trufdes så väl vid brasan i sin kammare. Under skymningen är man alltid stämd på ett eget sätt, och skymningsbrasan har en viss förmåga, att framtrolla än glada, än sorgliga minnen. Då man blickar på de blågula, fladdrande lågorne, som lika minnen från flydda, lyckligare dagar, sväfva öfver de svartnande kolen, då flyttas man på inbillningens vingar tillbaka till ett sällare fordom, då hjertat i glädjens och kärlekens stund badade i ett haf af sällhet, omsväfvadt af purpursköna drömmar om evighet och frid. Ljufva vemodsfulla känslor fylla själen och den kalla tanken är bannlyst. Den vågar ej nu framträda med sina grunder och skäl, med sin fruktan för det kommande och sin visshet om ett kvalfullt nu. Minnets helgedom öppnas och dess rika skatter lysa i bländande strålgans, de

mörka punkterne skymmas eller klädas i ljusare färger, och öfver denna täfla sväfvar hoppets milda engel med gyllene vingar och drar en rosenslöja öfver ögonblickets och framtidens verld.

En sådan afton satt Hilda ensam i sin trefliga kammare. Kring henne herrskade det en dunkel skymning, men inom henne var det så ljust; hon drömde om honom, sin själs lif, om honom som var henne allt. Huru skön var ej den sjuttonårige Hilda i detta ögonblick! Hennes alabasterhy och den skära rodnaden, som lik en purpursky än höljde, än bortdog på hennes kinder, det mörka håret, som fritt från alla bojor böljade kring hennes mjella skullror, och belyst af de fladdrande lågorne skimrade likt en gloria kring den älskliga gestalten, gaf hennes väsen ett himmelskt behag. Hvem förmår måla hennes ögons glans, klar och skimrande som diamanten, då hon kysses af solens strålar, hvem dessa svällande rosenläppars darrande förtjusning, hvem den elastiska barmens lätta vägor, häfda af aningens och längtans zephirvindar, hvem det hela, lågande af ren, oskuldsfull kärlek! —

Länge hade hon suttit så med ett band af "Cousinerna" uppslaget i sitt knä; men icke läste hon dock i den, ty stilla hvilade bokens sidor. Hastigt sprang hon upp sägande halfhögt till sig sjelf: nej Hilda, nu måste du skynda att klä dig, vi få ju fremmande i afton — om ändå doktorn intet skulle komma! — Snart var håret ordnadt, en blå och hvit muslims klädning höljde de yppiga formerne och en enkel batist krage, kantad med spetsar dolde barmens snö. Hilda nedgick till salongen. Här stod den in-

bjudande flygeln. Huru skulle hon kunna gå förbi den, utan att svalka sin själ i tonernas haf! Efter några enkla vemodsfulla accorder ljöd Söderländskan från hennes läppar; hon älskade den, hon sjöng den så gerna — hon hade ju sjungit den för Bruno! Sängen var slut, hennes händer hvilade ännu på tangenterna, men stilla utan rörelse; hufvudet nedsjönk emot den svallande barmen, kinderna lågade i purpurbrand och en tår glänste i det milda tjusande ögat. Drömmande satt hon der och

”Hvad hon tänkte vet skalden och Freja det vet

J som älsken, J veten det J.”

Känslorna skaffade sig luft i en djup suck och ”Bruno, Bruno!” — Hennes suck fann ett gensvar, men det var hemskt, doft. Var det rummets echo som svarade henne? — Var det blott ett återljud från hennes eget bröst? — Eller var det en ed, svuren af någon mörk ande, bådande död åt kärlekens sköna, volkameriadoftande dröm?

Hon triftes ej mer i salongen, luften var så tryckande och ur skymningen sväfvade rädsla aningar kring henne. Hon var så ensam, så allena; hon ville se någon lefvande varelse och skyndade in till sin mor. Här voro redan några fremmande och bland dem äfven Commerce-Rådet och Doktorn. Kring läpparne sväfvade väl ett gladt leende, då han hälsade Hilda, men i ögat brann en mörk, svart eld. Hilda nästan ryggade tillbaka vid anblicken af den, och en darrning genomfor hennes leder. Under modrens fråga: ”hvar har du dröjt så länge Hilda, säkert har du ej kunnat slita dig ifrån Cousinerna?” hemtade hon sig åter och svarade gladt:

— Ja, söta mamma, det är ett sällskap som man ej så gärna vill skiljas vid, och sedan slog jag i förbigåendet några accorder på pianot.

Apropos, inföll Commerce-Rådet, vet fröken Hilda, att hennes räddare, den der högfärdiga Baronen, nu blifvit en rik man och fått ärfva sin onkel, den der...

— Oh, är den gamle död! hvad Baron Ritterstern måtte vara olycklig, så ensam...

"Jag har tvertom hört, att han är ganska lycklig," afbröt Doktorn.

— Aj, aj, herr Doktor. Ni som studerat Lavater så grundligt, att ni vet, hvad hvarje linie och punkt på människans ansigte betyder, och som sjelf säger er vara en så stor fysionomist, hur kunde det undgå er skarpa blick att han var olycklig. Det stod ju tydligt i hvarje drag.

"Fröken Hilda tycks ganska noga ha fäst sig vid hans bild."

— Skulle ej dens bild, som räddat mig från döden, lefva i mitt minne!

"Visserligen; och jag tror äfven att ni har rätt deri, att han var olycklig, men nu tror jag ej att han mera är det."

— Tror ni då, att en lumpen rikedom är nog för hans lycka.

Lumpen rikedom! Den är minsann rätt vacker. Förlåt mig, jag är noga underrättad — menade Commerce-Rådet.

"Det der menade jag då icke — afbröt Doktorn men genom rikedom kan man få så mycket."

— Kan man äfven köpa sig sällhet? — inföll Hilda.

”Åh, den kommer nog på köpet,” svarade Dok-
torn med en egen, ironisk min.

— Nej, herr Doktor, inföll fru L., nu måste jag
ta min Hildas parti. Finnes sällheten intet förut, så
kommer den visst icke heller med guldets. Oftare
har man ju i den fattiges koja träffat den sanna säll-
heten, än i den rikes salonger och jag tror att Ba-
ron R. är en af de personer som minst finna den
i rikedomens sköte. Hvarföre skulle han annars vara
olycklig, han som alltid lefvat i den stora världen!

Ja, nog tyckte jag att han var bra besynnerlig,
sade Commerce-Rådet.

— Besynnerlig? — sade modren. Nej men in-
tressant i högsta grad. Lefvande var hans fantasi
och lefvande de bilder han målade under sin lediga
conversation, men en viss skuggning, ett visst drag
af olycka lög äfven under glädjens ögonblick kring
hans väsen. Kanske var det just detta, som så
mycket intog till hans fördel.

Jag tror verkligen att det är bäst, att följa det
gamla ordstäfvet: bättre fly än illa fäkta. — Ämnar
herrsskapet besöka piqueniquen i Söndag?

— Det är ännu icke bestämdt. Hilda har just
ingen lust och klagar öfver ondt i bröstet; det lär
väl ej vara så farligt och kanske går det öfver till
dess, eller huru tror du Hilda? Börjar du intet få
någon danslust, du dansar ju så gerna?

— Nej, mamma lilla, jag vet icke hvaraf det
kommer, men intet längtar jag efter att dansa.

— Nå, nå, längtan kommer nog bara vi få Sön-
dag, om jag känner dig rätt.

Bruno.

Ja fröken Hilda måste nödvändigt komma dit, eljest vore ju allt nöje borta, inföll Commerce-Rådet, och jag vägar på förhand supplicera om att få jouera af den första fraçaisen vid er ämabla hand, ty vill man först der uppe engagera er, så kommer man alltid för sent.

— Jag tackar, om jag kommer upp, skall jag visst ha den äran.

Commerce-Rådet gjorde den allra gladaste grimace och såg triumferande på Doktorn. Samtalet vände sig nu kring andra ämnen, och tidigare än vanligt skiljdes sällskapet åt. Under hemvägen var Commerce-Rådet glad som en spelman, ty Hilda hade länge suttit vid hans sida och pratat och skämtat med honom. Doktorn var deremot visst icke glad. Han hade sett att Hilda ej älskade honom, ja, icke ens bemötte honom så vänligt som förr; han miss-tänkte hennes kärlek till Bruno och hatade henne för den. Hos egoistiska själar äro hatet och kärleken barn af samma moder; af fäfänga älska de och af säråd fäfänga födas deras hat.

IX.

*"Njut den sköna vårdag, flicka!
Njut; den kommer ej igen,
Gladt i dansen kring dig blicka,
Dans och sång är glädjens vän."*

J. H. Roos.

Uti Helsingfors liksom i hvarje annan stad till-ställes offentliga baler. Annorstädes kallar man dem

klubber eller assembléer, men hufvudstaden måste ju genom något äfven till det yttre skilja sina nöjen ifrån småstädernas och man hittade då på det sköna namnet "Piquenique" — hvilket med mindre godt uttal låter nästan som pignick. Nå lika godt; en sådan bal anställdes den 18 December på Hans Kejsersliga Majestäts höga namnsdag. Localen är inbjudande och musiken skön. Hvem skulle icke då önska fördrifva några timmar i nöjets hemvist, om än nöjet sjelf stundom icke trives så väl i sin egen boning.

Societetshusets salong är rymlig och elegant. Kring väggarne löpa säten för damerna i dubbla rader, så att man från midten af rummet med lätthet kan öfverblicka de skönas leder, och utkora sin moitié för dansen. Fruntimmernas förmak är beläget under orchestern och midt emot ingången till salongen. Hedersplatserne eller de förnämas territorium är i granskapet af detta rum, och då man (hvilket alltid inträffar då piqueniquen är talrikt besökt) dansar i trenne quadriller, så ser man de nobla alltid i den som är närmast förmaket. Trenne vackra och stora candelabrer af broncerad carton med hundra detalers ljus upplysa salongen. Då man kommer något sent och inträder i denna salong, sedan de sköna redan äro samlade, och helst under någon stund då dansen hvilar, så är anblicken verkligen frappant; man skulle ej vänta sig en sådan lyx och prakt af en stad i det fattiga Finland och synnerligen i en stad utan all solidare handel, i en embetsmannas stad. Men lyxen är en epidemisk sjukdom, vida smittosammare än choleran och obotlig så länge penningarne eller crediten räcka. De Ryssar, som under de sed-

naste somrarne besökt Helsingfors, ha gifvit det namn af "lilla Paris." Ligger häruti någon djup ironi eller icke? — Hvem vet. — Till yttre lyx och präl tro vi nog att Helsingfors gör skäl för namnet, men männe äfven till det inre, männe liffullt och suilrikt umgänge? — — Dertill tro vi oss med all trygghet kunna svara nej, ty om vi betrakta stelheten och den oformliga etiketten på en piquenique och jämföra den med de beskrifningar vi ha om det själfulla och glada Pariserlifvet, så finna vi dessa endast vara en parodi på nöjet i nöjenas hem. Så snart en dans är slutad, rusa kavaliererne ut till rökrummet, toiletten eller bufetten, och damerna placera sig styfva och raka på sina säten kring väggarne. Någon conversation mellan danserna idkas vanligen här ej, om man nemligen undantar några imaginära dandys med stela och afmätta rörelser, som buga för de förnäma fruarne och deras fröknar döttrar, men det tillgår så tvunget och tungt, att det nästan ser ut, som de skulle supplicera om förord till någon förmonlig post.

Första françaisen är slutad. Man kan således med förmon våga en liten revy öfver societeten, hvarvid vi naturligen mest skola fästa oss vid gamla connaissances.

Balens drottning anses friherrinnan B. vara. Se denna obesvärade hållning, denna lediga ton, som äfven vid hofven väckt uppmärksamhet. Lägg härtill en skönhet, som långtifrån vissnad ännu är i sitt friskaste lif och man skall förstå, hvarföre friherrinnan så länge varit den högsta stjernan på salongernas himmel.

Näst henne stråla fröknarne H. Täckta intagande väsenden, hvilka man dock hellre sett ute i en skön natur, med de små karlhattarne, som klä dem så innerligen väl. Der hade deras ungdomsfriskhet tagit sig bättre ut än i en briljant salong. De tyckas äfven ana till något sådant, ty de kunna icke med all sin ledighet fullkomligen lösgöra sig från den stelhet, som i allmänhet råder i salongen. Häruti likna de icke friherrinnan B., hvilken tyckes anse salongen för sitt element, liksom fisken vattnet.

Bland kavaljerer vilja vi till en början hålla oss blott till vår gamla bekanta, Doktor Almén. Det är ju han, som talar med en fröken H.

— Säg mig, herr Doktor, hvem är det der intagande barnet, som så täckt lutar hufvudet mot handen?

— Ack känner fröken icke henne ännu. Det är en ung blomma som nyligen gjort sin debut i världen. Med ett ord, fröken Hilda L.

— Kan man se, hvad hon är söt! Och såsom det synes, utan all flärd och utan alla anspråk. Men dock ser hon så drömmande ut.

— Hon drömmer kanske om sin värde tillbedjare, Commerce-Rådet X., som just nu tyckes nalkas henne. De dansade eljest den första françaisen med hvarandra.

— Fy, det vore ju styggt. Det vore värre än Kung Ring och Ingeborg!

Hilda hade verkligen låtit förmå sig till piqueniquen, oaktadt den första dansen måste bli med Commerce-Rådet. Derunder hade han nästan uteslutande varit den talande. Commerce-Rådet hade en egen förmåga att kunna hålla sig sjelf varm utan att

värma den tilltalade. Hans ord susade förbi öronen; de voro dessutom vanligen så ställda, att de icke behöfde något svar. Hvilken lycka för en flicka, som vill vara ensam med sina tankar!

Hilda som blott var sjutton år, hade ännu icke varit på många piqueniquer. Icke underligt således, om hon föreföll mängden såsom ett nytt fenomen, en ny uppenbarelse på sällskapslifvets horisont!

Hennes sköna ansigte i förening med den täcka vexten och denna intagande omedvetenhet om egna behag verkado snart, att så väl kavaljerer, som damer började egna henne sina blickar. Damerna voro naturligtvis fulla af kritik, eller ett icke alltför förhastadt medgifvande; kavaljererne deremot andades blott beundran. Knappt tvenne timmar hade förgått, innan man på Hilda såg mera än på frökvarne H., ja tillochmed mera än på sjelfva friherrinnan B. Hvilket tillfälle för en ung flicka att i sådana fall börja till oskuldens vapen tillägga koketteriets?

Vi måste medge, att Lagmanskan icke utan en viss farhåga, om ock med moderlig stolthet äsåg alla de beundrande blickar hennes dotter drog till sig. Dock lugnades hon snart i så fall. Hilda tycktes icke det ringaste märka alla dessa blickar; hennes egna blickar voro en drömmandes.

Detta var, kan man finna, att öfvergå till en annan ytterlighet. Modren såg visserligen gerna, att hennes Hilda icke blef bortskämd af den beundran hon tydligen väckte, men hon hade dock velat, att dottren icke skulle vara så likgiltig för sjelfva sällskapsnöjet. Dans och musik borde ju vara ungdos-

mens lif. En moder ser ogera, om med hennes dotter icke så inträffar.

— Hvad felas dig mitt barn — sade hon ömt — om jag vetat detta, så hade jag väl icke varit angelägen om att få dig hit. Åtminstone har du inte suttit i otur, det har jag märkt.

”Det är santt, goda mamma, men danseurerna ha inte förmått att intressera mig. Mycket hellre hade jag suttit, än dansat till exempel den sista dansen med Doktorn. Han blir mig alltmera osmaklig.”

— Du är ändå litet otacksam, mitt barn. Hvem var det, som var din läkare, då du hade den stygga nerffebern. Var icke Doktor Almén då snart sagdt outröttlig i omsorgen om min Hilda.

Hilda rodnade och svarade intet. Modren gissade hennes tankar. Bland tvenne män, som båda räddat hennes lif, hade hon en djup sympathi för den ene, men för Doktorn endast antipathi. Huru förklara detta?

Jo saken var den, att då Bruno räddade Hilda, var det en verklig lifsnöd. Ifrån nerffebern kunde hon ha blifvit räddad blott genom naturen. Bruno hade icke skytt att blottställa sig sjelf för fara; han var icke rädd att förstöra sina kläder o. s. v., såsom Doktorn en gång, då Hilda föll ned ifrån Rönnäs bryggan. En läkares uppoffring vid en sjuksäng är dessutom egentligen icke mer än en skyldighet. Sådant förtjenar visserligen äfven stor tacksamhet, men om, såsom nu var fallet, läkaren en annan gång ådagalägger en verklig feighet och mera aktar på sina hvita manschetter än på en med vattnet kämpande

menniska, så förlorar hans förra outtröttlighet vid sjuksängen största delen af sitt värde.

En annan omständighet till kunna vi icke underlåta att vidröra. Långt ifrån att tro, det räddandet af ett lif bereder räddaren liksom genom stormsteg rum i den räddades hjerta, våga vi påstå, att derest Doktorn vid ångfartygs landgången iklädt sig Brunos stad och ställe, hade han dock icke förmått göra intryck på Hilda.

Romantiska räddarscener göra visst sitt till att beveka hjertan; de slå liksom vak på isen. Men för att hjertat skall vara mottagligt för djupare känslor, fordras sympathi emellan själarne, det fordras detta "*je ne sais quoi*," utan hvilket en ömsesidig kärlek aldrig kan uppstå. En sådan sympathi fanns icke emellan Hilda och Doktorn. Hade han än tusen gånger räddat hennes lif, så skulle han dock icke komma ett steg längre.

Detta var det, som modren anade och hvaröfver Hilda rodnade.

Men plötsligen förgick denna rodnad och öfvergick till en dödens blekhet. Och då modren blef högeligen skrämnd häraf och tog sin dotter i hand, för att stödja henne, som såg ut att sjunka ned, vinkade Hilda till henne en vink af ungefärligen det innehåll, att det icke var farligt. I och med det samma antogo hennes kinder åter den lifligaste karmosin.

Länge behöfde icke Lagmanskan hållas i oviss-het om orsaken till dessa färgskiftningar. Framträdde nemligen ingen annan, än vår vän Bruno!

Nästan lika surprenerad som hennes dotter blef äfven Lagmanskan.

— Ni här, herr Baron. Mäste man tro sina ögon?

— Ja denna gång, min bästa fru Lagmanska. Lifvet der i norden var så tryckande. Jag tog ett raskt beslut och — kom hit.

Efter ett och annat likgiltigt tal om ditt och datt, vände Bruno sig till Hilda.

— Och ni helsar mig icke alls välkommen. Det kallas att glömma bort gamla bekanta.

Hilda svarade intet, säg blott på honom med en blick, som bordt öfvertyga honom, huru välkommen han var. Men Bruno var icke egenkär. Verldens skola hade fränslipat till och med den svagheten, så framt den någonsin i sin äkta form förefunnits hos honom. Han blef något brydd; han visste knappt hvad han mera hade att säga. Välkommet borde således varit att en ung student, som tillochmed var kusin till Hilda, bjöd upp henne till kotiljongen, som nu skulle bli. Förvånad hörde Bruno henne svara: "tack bästa Oskar, men jag valsar inte. Jag har beslutat att inte valsa."

Oskar var en blyg yngling, som icke ens hade något att svara på denna kusinens obehagliga nyhet. Han aflägsnade sig helt försagd, utan att veta att han åt den obekante mannen beredt ett talämne.

— Ni valsar icke — sade Bruno; — dock vill jag minnas, att . . .

— Jag valsar icke sedan . . . här afbröt sig Hilda och rodnade så högt, att sjelfva hennes mor rodnade, liksom på hennes vägnar. Modren visste nog, sedan hvilken tid Hilda icke valsat. Hilda der-

emot hade hittills blott instinktmässigt vetat af det. Nu väckte det hos henne sensation, och i och med detsamma fick hon medvetenhet, en klar medvetenhet af det som hittills legat omedvetet, halft doldt i hjertats dunkel. Hon kände, hon visste nu, att hon älskade?

Sköna ögonblick i den unga jungfruns lif! Ofta har hon frågat sig: "Hvad önskar jag, hvad vill jag, hvad tänker jag uppå?" Ett ögonblick, ett enda ögonblick lär henne det. Hon vet hvad kärlek är!

Bruno kunde dock icke veta af den tid, sedan hvilken Hilda icke valsade. Om än, till följe af hennes rodnad, en flyktig aning om det sanna förhållandet uppstod inom honom, förkastade han den snart. Bruno ville icke hafva att göra med sjelfkärlekens smickrande tankar. Hans samtal med Hilda ville icke rätt gå. Den gryende kärleken älskar i allmänhet icke många ord.

Huru ljuft hade det dock icke varit att en längre tid, öga mot öga, få stå framför den älskliga flickan. Men Bruno var grannlaga. Han märkte de nyfikna blickar, som riktades åt dem. Han ville icke, att Hilda skulle besväras af dem. Derföre drog han sig undan.

Icke långt hunnen, vände han sig halft om och såg Commerce-Rådet intaga den plats, som han sjelf lemnat. Då nästan ångrade han sin delikatess. Men gjordt som gjordt, han lemnade hela salongen och begaf sig till herrarnes rökrum. En bland de första syner han här såg, var Doktor Almén, som med särdeles artighet kom honom till mötes. Gerna hade Bruno varit för sig sjelf och sökt att ordna sina kän-

slor. En bland de obehagligaste han kunde påstöta, var visserligen Doktorn. Men Bruno var dock för mycket verldsman för att låta märka någonting i det yttre. Han besvarade Doktors handslag med artighet, om ock utan värme. De kommo uti ett, såsom de närstående tyckte, rätt förtroligt samtal.

Läsaren kan väl gissa, att de ögon, med hvilka såväl Commerce-Rådet som Doktorn åsågo Brunos inträdande i salongen, icke voro de sötaste. För båda två var det liksom ett streck i räkningen, ty båda voro de ganska angelägna om att få behålla Hilda för egen del. Doktorn hade just dagen förut mött Hilda på gatan, och då han företog sig att följa henne ett litet stycke, hade hon varit vänligare emot honom än sist i hemmet. Fåfängan dref honom åter till den tro, att han ändå skulle blifva den sannskyl-dige. Nu då han såg den verkeligen fruktade rivalen, såg deras ömsesidiga förvirring, ansåg han åter spelet stå sämre än nånsin.

Commerce-Rådet åter, stackars gubbe, var icke så skarpsynt. Just af samma orsaker kom han till ett helt annat resultat än Doktorn. Denna förvirring, tyckte Commerce-Rådet, kan väl icke komma af annat, än emedan Hilda finner sig generad af Baronens sällskap. Tystlåtenheten åter ansåg han uppstå af brist på intresse, och emedan de icke hade just någonting att säga åt hvarann.

Då Commerce-Rådets och Doktors åsigter voro så olika, är det väl icke heller underligt, om deras plan till fälttåget helt och hållet skulle skilja sig. Commerce-Rådet ville blott fullborda en seger, som han redan tyckte var halfvunnen. Doktorn ville segra

sålunda, att han i all tysthet afskar fienden hans tillgångar, och beröfvade honom hans bundsförvandter samt proviant. Med andra ord, och som liknelser icke sägas duga: Commerce-Rådets plan var ärlig och dum, Doktorsn oärlig, men som han trodde, slug.

För att än vidare ge en vink om Doktorsn blifvande sätt att gå tillväga, ville han hetsa Commerce-Rådet och Baronon såsom två beskedliga hundar emot hvarandra, och sedan sjelf fara af med köttstycket, Åter en liknelse!

När de båda talande avancerat till danssalongen, sade Doktorsn:

— Det är dock synd om en så söt flicka, som Hilda L., skall bli förenad med en sådan krutgubbe, som Commerce-Rådet X.

— Ja visst vore det synd, men vi skall hoppas, att det icke blir af.

— Jag märker, att herr Baron är illa underrättad. Jag sade "det är synd, om," jag hade bordt säga "det är synd, att . . ."

— Är det möjligt — sade Bruno — det vore då åtminstone ett ojemnt parti. Jag kan icke ännu tro derpå.

— Tror herr Baron, att jag skämtar. Uppriktigt sagdt, är jag sjelf litet svag för flickan; så mycket svårare för mig att medge sådant. Att Hilda är egentligen kär i Commerce-Rådet, kan jag icke förmå att tro, men hon gifter sig, liksom många andra flickor — ändå.

— Jag vill tro er — sade Bruno — kvinnorna äro icke några englar.

Med dessa ord drog han sig åter längre in i salongen. Hans gryende svartsjuka ville ha näring. Der såg han verkliga Commerce-Rådet allt ännu sitta vid Hildas sida. Deras samtal tycktes vara lifvadt nog. När Hilda varnade Bruno, tycktes hon bli än ifrigare i att vara artig emot Commerce-Rådet.

Var detta ett koketteri af den sköna flickan. Vi våga svara nej. Men se — Hilda tyckte att hon vid mötet med Bruno alltförmycket röjt sitt hjerta; en fin instinkt lärde henne, att qvinnan icke bör taga första steget. Derföre, äfvensom för att hämnas på sig sjelf, var hon nu artig emot Commerce-Rådet.

O arma Hilda, om du vetat, i hvilken öfvertygelse om ditt blifvande väl och ve din älskling nu var, om du haft den ringaste aning om Doktors falska förtroende, hade du varit annorlunda. Du visste det ej.

Svartsjukans demon hade vunnit seger öfver Bruno. Men han beslöt att qväfva den äfvensom kärlekens. Han beslöt att glömma den som redan vunnit ett så stort insteg i hans hjerta. Blott några dagar beslöt han att längre vara i Helsingfors. Åter ville han bort, bort!

Sedan Bruno lemnat salongen och allaredan begifvit sig hem, anhöll Doktorn åter Commerce-Rådet, som temligen segersäll återvände ifrån Hilda.

— Nå jag kan icke nog tacka farbror, som visste att hålla den stolta Baronnen på afstånd. Märkte farbror, huru modfälld han blef och huru snöpligt han lemnade piqueniquen, när han såg med hvilken framgång

— Jag höll den förtjusande ungen Hilda varm, ville du säga. Han fann, hurudan skillnad det var i hennes sätt emot honom och emot mig. Deras samtal gick så trögt, så dåligt; det var att skratta sig förderfvad åt.

— Emellertid var det mycket rätt, att farbror genast efter hans misslyckade kurtis infann sig hos fröken Hilda, och att farbror icke gaf honom tid till någon ny manöver.

— Huru så, menar du, att han kunnat bli farlig?

— Nej gubevars; men farbror vet huru ledsamt i alla fall det är med sådana misslyckade älskare. De gå alltid i hälarerna och skräpa, de äro såsom det femte hjulet under vagnen. Gäller det något litet kärleksmöte eller så, så äro de alltid till molest. Derföre bör man i god tid qväsa dem.

— Du talar som en bok. Ja, så har jag försökt göra med honom.

— Apropos, min hedersfarbror. Har det skridit till förklaring? Farbror är god och ursäktar min näsvishet. Tro dock ej, att jag missbrukar förtroendet; jag borde af gammalt vara känd såsom en, hvilken aldrig sqvallrar ur skolan.

— Förklaring frågar du — sade Commerce-Rådet i det han högeligen smickrad klappade Doktorn på axeln; — förklaring, ja till en del

— Och den har väl icke blifvit onädigt upptagen?

I stället för svar klappade Commerce-Rådet än en gång Doktorn på axeln. Han rättade på sin lilla figur. Ja vi måste medge, att han sjelf nu var i den öfvertygelse, att han stod högt i Hildas gunst.

— Får jag ge farbror ett godt råd? — sade Doktorn betydelsefullt.

— Hvarföre icke, min hedersbror. Goda råd äro alltid dyra.

— Mitt råd är intet annat än att smida medan jernet är varmt. Farbror bör skrida till en öppen och fullständig förklaring nu genast. Farbror känner flickors flyktighet. Nu är hennes hjerta mjukt och lätt att formas. Och kommer hon blott i farbrors fullkomliga ägo, så skola farbrors förträffliga egenskaper så binda henne, att hon med hvarje dag blir kärare.

— Du talar som en kröna, din skälm. Ja jag vill med det första möjliga följa ditt råd. I qväll är det redan för sent — kotiljongen blir strax slut. Men i morgon, i hemmet . . . du förstår.

När Doktorn gick till hemmet, njöt han af sin fina beräkning.

— Sådana narrar de båda äro — sade han till sig. — Den ena, den farliga, tror att den andra, den oskyldige, redan vunnit ett för stort försprång. Tror på obestyrkta ord! Ha ha! Den senare åter låter inbilla sig, att han verkligen har ett stort inflytande, der han gäller mindre än en nolla! Ha ha! Den förre gör sjelfmant en afsägelse, en stor resignation, medan den sednare helt vackert kniper sig en korg. De bli båda utan och Hilda blir ledig. Sedan inträffar turen hos mig; stå mig då bi, min lyckliga stjerna!

Ännu under nattens timmar drömde han blott om lycka och framgång. Samma natt drömde såväl

Bruno som Hilda blott om olycka. Den ena såg städse den andra i en annans armar!

Orättvise sömnens ande! Det rena samvetet låter du plågas, låter det beklaga och förbanna sitt öde, medan det onda samvetet njuter af en frid, en sällhet, som aldrig borde vara dess lott — icke ens i drömmen.

Prise den som vill drömmarnes rättvisa, heliga verd! Vi göra det icke. Bättre är att minnas det gamla ordspråket: "drömmar som strömmar!"

X.

*Den tid han först uppträder
i vår berättelse, var han ett
ideal af sjelfva studentidén.*

Ur kapitlet.

Dyster och nedstämd uppvaknade Hilda ifrån sina obehagliga drömmar. Hon sökte att minnas dem klart, att sammanbinda dem till något helt. Det lyckades icke. Den enda bild, det enda minne ifrån drömmen var blott det, att hon sett Bruno tillhöra en annan. Hon ryste vid denna tanke i verkligheten fattad: Bruno tillhöra en annan, hu då!

Hilda påminnde sig gårdagens piquenique. Huru glad hade icke hon blifvit, då Bruno inträdde i salongen. Så glad, att känslan hotade att sönderbryta alla dammar. Och när han talade med henne, när han var i hennes närhet, i hvilken drömlig sällhet

hade Hilda då varit! I alla fall lemnade hon icke fullt tillfredsställd salongen. Bruno hade ju icke återkommit, blott den korta, enda stunden hade han helgat åt henne!

Hvarför manne Bruno så gjorde, hvarföre försvann han så hastigt ifrån salongen? En misstanke, en elak aning uppsteg hos Hilda.

Hon hade af orsaker, som vi redan veta, varit artig emot Commerce-Rådet, då han efterträdde Bruno i att vara Hildas riddare. Det förhållande, som hon under gårdagens afton ansåg vara särdeles rätt, såsom föreskrifvet af känslan för det passande, den hämnd hon så tillsägandes tog på sitt eget upproriska hjerta, ansåg hon nu vara onödig, kanske skadlig. Hon sade till sig:

— Tänk om det tillfogade Bruno någon smärta! Tänk om han derigenom började tro, att Commerce-Rådet har något värde för mig! Bruno, Bruno, vore du här nu, så skulle jag säga dig, att du är min enda älskade och att jag för alla andra män är så kall som isen der. Men du är här icke. Kom hit, kom rätt snart, så skall du ur din Hildas egen mun Din Hildas, säger jag, med hvad rättighet säger jag så? Älskar han mig, har den stackars Hilda någonting att betyda i hans hjerta? Om så vore, skulle icke han då ännu en gång ha kommit till mig. Den andra gången hade jag icke varit så förvirrad mer. Då hade jag kunnat vara artig, mycket artigare än mot den der i det hela tråkiga figuren, Commerce-Rådet Men när Bruno såg honom så länge sitta vid min sida, var han säkert för

Bruno.

grannlaga att vilja störa. Åter en ädel sida hos Bruno! Han är icke en af dessa näsvisa sprättar, som sticka sin näsa med öfverallt. Ja han var för grannlaga. Men om jag vetat det, skulle jag bordt bli högst oartig emot Commerce-Rådet. O! om en kvinna, en ung flicka alltid hade för sig uppslagen en för andra osynlig bok, som lärde henne, huru hon under alla möjliga lifvets förhållanden borde handla! Då ginge allt bättre. Då hade Hilda i går handlat annorlunda! Med hvad skall jag nu trösta mig? Med ingenting annat än tårar. Nu vet jag hvad jag vet. Antingen var jag sjelf en skuld till att Bruno icke mera nalkades den som håller af honom så mycket, mycket, eller också älskar han mig icke. Begge är att gråta åt. Det senare ändå mer

Hon gick att söka tröst vid sitt piano. "Söderländskan i Norden" hördes åter från hennes läppar. Med sådan känsla hade Hilda än aldrig sjungit den, så ensam hon än var. Det var första gången hon sjöng, efter det kärlekens visshet bestormat hennes hjerta.

I fantasien försatte hon sig i söderländskans ställning. Och hvad var lättare! Var icke hon sjelf flyttad ifrån kärlekens sydländskt glödande trakter till nordens och kärlekslöshetens is.

Gråtande så fann henne modren. Hennes ömma moderliga hjerta, hvars högsta och varmaste önsningar omfattade den herrliga dottrens väl, blef så rördt, att äfven hon föll i tårar. Hilda smög sig till hennes bröst och snyftade der sakta, ända tills att modren upplyftade det sköna hufvudet och seende henne mildt i ögonen hviskade:

— Dig felas någonting mitt barn. Vågar du förtro dig för din mor?

— Mig felas någonting — stammade Hilda — mig felas allt.

— Du känner dig betryckt, olycklig. Är det icke så?

— Ja min mor. Huru otacksamt då jag har dig, den ömmaste, godaste, bästa mor! Otacksamt, då jag borde sakna intet, då jag har ungdomens sköna dagar, då allt borde vara för mig rosor och blommor.

— Då jag borde sakna intet, sade du. Du saknar således. Du... älskar?

— Älskar..... bekräftade Hilda, i det hon med en viss stolthet höjde sig upp; — älskar ja, min mor. Du har läst i mitt hjerta. Jag älskar Bruno.

Modren kysste sin dotter, liksom gillade hon dess val. Men hur det var, begynte modren att tillika högljudt gråta. Mörka aningar började omsväfva hennes hjerta. Måhända störtade en här af minnen ifrån hennes egen ungdom på henne. Då hjertat öppnar sin rosande knopp, öppna vanligen, ehuru ifrån annat håll, sorger och lidanden sina dystra knoppar. Qvinnan har inträdt i profningarnas skola.

Redan i går, då hon återvände till hemmet med sin dotter, hade Lagmanskan märkt en tystlåtenhet, som lät — båda någonting. Hon borde således ha varit förberedd. Icke desto mindre deltog hon nu så högt i sin dotters känslösvall, liksom denna sorg varit hennes egen.

Man väntar kanske att nu få upptecknadt ett särdeles rörande samtal emellan de båda qvinnorna; men upptecknaren vill icke "narras." Utan att säga

ett ord till motsägelse eller tröst åt sin dotter, skyndade Lagmanskan ur rummet. Hon vågade icke att meddela något råd eller dylikt, innan hon någon tid öfverlagt med sig sjelf.

Ensäm med sig fattade hon snart ett beslut, hvars motif var, att hennes dotters lycka icke skulle få uppoffras. Hon ville i hemlighet, och utan att dottren fick någon aning om hennes välmenande intriger, ställa så, att Bruno komme på ett besök den följande dagen. Modren hoppades det bästa; hon hade nogsammt insett Brunos värme för Hilda; blott någon gång till, och hans hjerta vore säkert redan i full svallning. "Det måste dessutom så gå," menade hon med en förlätlig, af moderskärleken alstrad stolt-het; "äfven om han ännu icke vore det ringaste intagen, måste han snart bli det i — min Hilda!"

Hon skref hastigt några rader till Bruno, i hvilka hon hoppades, att han nästa afton ville göra henne den äran. Hon hade äfven bjudit några bekanta, af hvilka något hvar var nyfiken att se den rädige man, som med fara för sitt lif räddade hennes dotter. Dessutom fordrade hennes egen tacksamhetskänsla att framför alla andra vilja se Baronen.

I ungefär sådana ordalag, ehuru något finare, var skrifvelsen affattad. Men när skulle hon afsända brefvet? Daterade hon det från i dag, så uppstod deraf en liten motsägelse, den hennes fina sinne vederbörligen visste respektera. Det kunde ju hända, att Baronen komme sjelfmant redan i dag. Vore han bjuden till i morgon, så skulle han troligen uraktläta att göra sin visit i dag, en dag, som, i anseende till saknaden af öfrigt fremmande, säkert varit den lämp-

ligare. Nog af, hon beslöt att afsända brevet först i morgon, så framt nemligen Baronnen icke ville infinna sig i dag. Föröfrigt menade Lagmanskan, att derest han icke komme i dag, så hade han säkert blifvit stött, eller rättare, så hade han säkert, vid Commerce-Rådets hängande efter Hilda under gårdagens afton, blifvit missmodig, och vore nu genom en ädel själs grannlagenhet, förhindrad att vilja falla besvärlig. Komme han icke såsom i dag, skulle han väl knappast komma morgondagen eller någon af de derpå följande.

Vi hafva sagt, att Lagmanskans motiv vid hoppinnandet af denna oskyldiga intrig var ingen annan, än den att befordra sitt barns lycka. Vi skulle ogera se, om någon af våra läsare derföre anser henne för en vanlig, hvardaglig ränkmakerska, som vill få sin dotter bortgift. Simpla mödrar med fula och obehagliga döttrar må göra allt sitt till att bli af med dem. En sådan dotter var icke Hilda; modren skulle aldrig så länge velat behålla sin Hilda.

Dessutom sanningen att säga, så var det just för att icke så hastigt bli af med sin dotter som Lagmanskan skref denna lilla bjudningsbillet. Hon hade med en viss oro sett Commerce-Rådets krokur kring Hilda. För sin egen del hade visst fru Lagmanskan ingenting särdeles emot Commerce-Rådet; ville Hilda gifva honom sin hand, så hade å modrens sida intet hinder skolat möta (oaktadt hon visst önskat en yngre och behagligare åt sin dotter). Nu hade Hilda öppnat sitt hjerta för sin mor. Denna kände ganska väl nyanserna och nyckerna i en ung qvinnas själ. Om Bruno nu visade köld och höll sig på afstånd...

orsaken må ha varit hvilken som helst . . . så kunde det hända, att Hilda gäfvde åt Commerce-Rådet ja . . . af ren förtviflan. Sådant inträffar ofta.

Sedan vi nu temligen utförligt afhandlat motiven till brevet, gå vi åter att besöka den sköna, djupt betryckta Hilda.

Klockan var redan tio på förmiddagen. Hilda kastade en blick i spegeln och fann sin klädsel blott halfärdig. Det långa svarta håret böljade ännu fritt kring de älskeliga, hvita axlarna. Snörlifvet? . . . ack ja, vi måste bekänna att Hilda aldrig begagnade ett sådant. Hon behöfde icke snörlifvets tyranniska fjjettrar; ändå såg hon smärtare ut än de flesta. Visserligen företedde hon icke denna otäcka smalhet, som kommer äskådaren att frukta, det personen skall gå tvärt af, men hon var dock tillräckligt och alldeles lagom smärt, för att — ja nå, der ha vi det, för att icke bruka — snörlif. I stället begagnade hon, naturligtvis för värmens skull, blott ett enkelt lifstykke. Hvilket såväl Hilda som snörlifven till rekommendation, en smärt läsarinna till behjertande, härmedelst upptecknad varder.

Sedan hon klädt sig, såg hon sig än en gång i spegeln. När är skönheten fullkomligen omedveten om sin tillvaro. Hilda var omedvetet nöjd med sig. Hon hade äfven anlagt en ljusblå klädding, hvilken, efter allt hvad hennes vänner sade, klädde henne allrabäst.

Hoppades vår lilla vän Hilda, att hennes vän Bruno skulle komma? Ja vi våga nästan tro det, ty än en gång såg hon sig i spegeln, och fann att allt verkligen var såsom sig borde.

Nu satte hon sig och tog ett häfte af Runeberg i sin hand. Den sida hon slog upp råkade att förträffligt passa in med hennes sinnesstämning och hennes närvarande små själsförhållanden. Skall skalden förlåta oss, om vi måste bekänna, att Hilda ändå icke alls följde med sin Hanna! Då menniskan själf är djupt intresserad i sin egen belägenhet, fäster hon sig icke ens vid liknande fall, upplefda af andra.

Hon hörde steg, manliga steg i rummet bredvid modrens rum. Det var icke Commerce-Rådets steg; dem kände hon väl, de voro smygande, qvinnliga. Dessa voro deremot raska, bestämda, manliga. O hvad Hildas hjerta klappade!

Dörren gick upp och det var icke Commerce-Rådet. Men det var icke heller Bruno. Det var en person, som var mera välkommen, än den förre, men, beklagligen nog, mindre välkommen än den sednare. Det var samma kusin, som gårdagens afton icke fått det nöjet att dansa med Hilda. Det var Oskar.

Oskar var en nittonårig yngling, som icke så längesedan blifvit student. Man vet, att unga studenter i allmänhet ha mera af studenten i sig, än de äldre, som genom vana och lefnadströtthet mera likna gubbar än studenter.

Vi skulle våga säga, att denne Oskar, var ett ideal af student, visserligen icke sådan han borde vara, utan sådan han verkligen är. Han var ett ideal af sjelfva studentidén (den tid, då han först uppträder i vår berättelse). Lättsinnig, tog han dagen såsom den kom; roade sig rätt mycket och "läste på lediga stunder." Hade han pengar, så lånade han mycket gerna ut dem åt kamrater, liksom han i mot-

satt fall mycket gerna lånade åt sig. Hade han utlånat penningar, så kom han sig högst ogerna till att "björna;" men hade han tilllånat sig sådana, så hände gunäs så visst rätt ofta, att han icke minndes, eller icke kom sig att betala — utan någon liten extra-påminnelse. Man kan deraf förstå, att han stod i en stor balans, ehuru, i anseende till temligen goda tillskott från hemmet, denna balans var mera till hans fördel än nackdel.

Äfven i annat bekräftade han den dom vi öfver honom uttalat. Så var han till exempel en stor älskare af *bonmots*, eller såsom de i studentspråket pläga kallas "knoppar." Hade han hört ett trefligt ord af någon dessförinnan obekant, så ville han bli bror med den ju förr dess hellre. För öfrigt var han öppen, vänfast, hurtig, en fiende till allt kryp och bedrägeri; han var just en duktig gosse.

Oaktadt Oskars omtalta hurtighet så var han dock en smula blyg och försagd i bättre fruntimmerskretsar. Det är väl sannt, att då han en gång brutit isen och kommit som man säger i farten, så var han ingen mes mer, utan kunde till och med gå rätt offensift tillväga. Nog förstod han då att hålla "de smukke piger" varma. Men början, det första intrycket var för honom knaggligare att öfvervinna. Vid en dans eller så måste han riktigt tvinga sig till mods att göra den första kadriljen. Flöt samtalsämnet då torrare, än hans bättre vetande velat, så blef han mäkt förargad på sig sjelf, och ett eller annat glas punsch fick då den äran att sporra upp ungherrens kurasje. Till en del detta, till en större del måhända det småningom tilltagande lifvet

i en salong, hvartefter man lider närmare slutet, väl-lade, att Oskar alltid var mera intressant under de sednare danserna än under de förra. Derföre plä-gade han äfven uppbjuda de raraste blommorna mot slutet, en sak på hvilken vi i det förra kapitlet sågo en bekräftelse.

Då bjöd han upp Hilda till kotiljongen. Han an-såg henne då för den raraste blomman. Ja hvarföre skulle vi neka det. Så ansåg han.

Hilda och Oskar hade icke varit barndomsvän-ner, ja de hade aldrig sett hvarann, förrän då Oskar kom att taga sin studentexamen. Barndomsvänskap kan stundom verka hjertvänskap. Frithiof och Inge-borg lemnade derpå ett lysande exempel. Men lika ofta händer, att barndomsvänskapen är ett hinder för blifvande kärlek könen emellan. Man har sett hvarannan så mycket att man tröttnat; svaghe-terna hafva blifvit så blottade, att det väcker leda. Man vill ut i verlden. Man vill välja.

En karaktär, i hvars kram detta låg, var visser-ligen Oskar. Hade han sett Hilda ifrån barndomen, så hade hon kanske för honom haft intet lockande. Visserligen var Hilda utan sådana trängsinta, små-aktiga svagheter, hvilka framstråla hos barnet såväl som hos den mogna qvinnan, och hvilka väcka — leda. Men vanan, blott vanan skulle säkert i Oskars ögon gjort henne föga intressant. Nu såg han henne första gången, då ynglingablodet brinner varmt. Skulle han icke börja känna värme för en sådan som Hilda.

Att Oskar hittills aldrig fäst sig vid någon tärna, dertill var han förmycket student i ordets, låt vara,

idealiska mening. Kär hade han ofta varit . . . första gången då han var fjorton år . . . kär eller åtminstone hade han inbillat sig vara det. Det var naturligtvis blott en fantasiens lek, förgäten liksom hastigt som den kommit. Men när han såg Hilda, anslog hon honom något annorlunda. Det var icke någon inbillning mer, det var icke mera ett bemödande att bli kär. Det började förmärkas djupare känslor. Derföre vilja vi se oss åt, huru de båda kusinerna skola taga sig ut i enrum. Vi vilja äfven öppna dörren till nästa kapitel.

XI.

Ehuru ett felslaget hopp till hälften stod att läsas i Hildas, själen tolkande, ögon, helsade hon dock icke sin kusin ovänligt.

— Se goddag Oskar. Huru mår Oskar i dag?

— När man är student, skall man alltid må bra. Tilllochmed — härvid målade sig en blandning af blyghet och djerfhet i hans blick, liksom i orden, — till och med när man i går gick miste om — kottiljongen.

— Blef Oskar ond på mig för det? — sade Hilda helt vek.

— Ja visst blef jag litet ond. Men jag är det inte mer på — Hilda.

— Oskar säger det der Hilda med nog stark accent. Nä på hvem då?

— På den, som ingifvit Hilda det beslutet att inte valsa mer.

Hilda rodnade starkt. Då hon märkte att hon förrådt sig, rodnade hon ännu mer. Oskar fann, att hans ingenting menande ord hade betydelse. Det uppstod en paus af bryderi emellan de unga. Slutligen sade Oskar:

— Nå nå, jag hade ingen mening, men... på hvem tror Hilda jag är ond?

— Ond på någon, och hvarföre?...

— För att han håller på att fara af med Hilda, som jag....

— Och hvem skulle det då vara? — sade Hilda i ljufvaste bryderi.

— Ack om det ändå vore någon ung, vacker karl, någon som rätt förstod sig på dig, men att det skall vara en... gammal stackare. Emellertid får jag gratulera dig. Se der min hand, fast det kostar på.

— Jag tror, att Oskar blifvit tokig. Gratulera mig, du borde hellre kondolera mig.

Gratulera, eller kondolera, det kan vara det-samma, ty... nu blir jag arg.

— Du talar som i gåtor. Du gratulerar mig, till hvad?...

— Ack du förställsamma menniska! Naturligtvis till förlofning och... giftermål.

— Nej Oskar, nu har du alldeles icke mera din klara tanke i behåll. Du talar i gåtor. Du gratulerar mig. Ja, du är tokig.

— Ack om det ändå varit den der unge, ståtliga mannen, som var invid dig, då jag erhöll ditt

afslag. Då vore partiet egålt. Men att det skall vara en sådan, som Hilda tänker du på att bli försörjd; tänker du på pengar?

— Så säg då rent ut din mening. Tror du att den arma Hildas tålmod skall härda ut så länge. Säg ut, gode Oskar.

Härvid började hon att nästan gråta. Oskar häraf bevekt, kände inom sig, att han borde ändra ton.

— Kanske är det dock orätt att så fördömma en hederlig man. Men förlåt min hetta. Ty ser du Hilda; jag säger det nu: jag håller af dig alldeles för mycket. Jag är afundsjuk, svartsjuk. Men jag vill kufva mig. Jag önskar dig det bästa. Jag ville vara den förste, som kom att gratulera dig. Ja jag önskar dig lycka. Gud kan icke ha hjerta att låta dig bli olycklig. Du skall nog förstå dina pligter som maka och mor. Du skall bli lycklig med Commerce-Rådet X.

— Commerce-Rådet? utbrast Hilda. Hon hade bordt skratta, men i stället bemäktigades hon af en dödens blekhet.

Ja så är det — fortfor Oskar ifrigt, liksom för att, detta oakadt, stärka sig i sin tro — så är det. Du är nu fästmö åt Commerce-Rådet. Hvad hjälper det att neka. Hela staden talar derom.

Nu reste sig Hilda upp, stolt som en Juno; hennes bleka kinder antogo en hög purpurfärg och med handen på sitt hjerta talade hon:

— Så svär jag då, vid Gud den allvetande, han den milde fadren, som skyddat min barndom och allt ännu skyddar min ungdom jag svär vid Gud och vid

himlen, att allt sådant är ett nedrigt förtal, hopspunnet af någon, som ville roa sig eller ville vara elak. Aldrig, aldrig skall jag blifva Commerce-Rådets maka.

Vid denna heliga försäkran hänryktes ynglingen. Det var omöjligt, att Hilda talade annat än sanning. En hög rodnad betäckte jemväl ynglingens kinder; hoppet hviskade förrädiska ord i hans bröst.

Efter en nog lång paus af tystnad, skulle dock slutligen någonting talas. Oskar sade med förvirring:

— Men den människan, som hopspunnit ett sådant rykte, den skulle jag . . .

Han afbröt sig, men återtog efter en paus, som lugnade honom och till och med lät skämtets vänliga ande råda i hans ord:

— Nå så är saken då afgjord. Nu måste jag åter gratulera dig. Lycka till, att ha slagit upp ett godt parti!

Hilda hade blifvit så skakad efter sin heliga försäkran, att hon knappt hörde de sista orden af Oskar. Nu började hon åter komma sig; hon var nu helt blek men sansad. En mild förebråelse i dragen, sade hon:

— Vet du Oskar, jag har allt sen jag första gången såg dig, hållit mycket af dig. Kanske till en del för släktskapens skull, men ännu mer för att jag tyckt dig vara en präktig gosse. Derföre kostade det på mig, att höra dig tro något sådant.

— Och kanske skulle jag redan i morgon ändrat tankar — svarade Oskar försagd och liksom besnöjd med sig; — men ser du, jag lät af att meta blod mig förmås att tro, hvad herrarne vid eröfvarsbordet i societetshuset redan antogo för en gif-

ven sak. Jag hade icke tillräcklig tid till besinning. Jag skyndade hit.

— Och vill du nu vara så god och be mig om förlåtelse.

Härvid antog Hilda en min af komiskt allvar, som redan i och för sig bordt öfvertyga om att förlåtelsen var gifven. Men Oskar antog icke, eller lätsade icke antaga saken så. Han antog minen af en botfärdig syndare, som knäfaller för sitt helgon. Bokstafiligen sagdt: med en riddares varmaste galanteri knäföll han för Hilda.

— Så förlät mig, du goda, snälla, sötaste flicka.

Hon slog honom ett lätt slag med handen på kinden, liksom för att förmå honom att stiga upp. Ynglingen lätsade missförstå denna vink. Honom behagade ej att lemna den ställning han engång lyckats intaga.

Ja lyckats, ty hvem var lycklig om ej Oskar nu! Hildas ena hand hade han i sin, medan den andra handen efter det lätta slaget hvilade på hans hufvud, detta hufvud som stundom kysste hennes knän.

Saliga tider af en ren ungdomskärlek, då man drömmer intet om framtid, då man omedvetet följes af hoppet, hvem minnes icke eder med glädje och smärta! Oskar var lycklig så!

Till slut, efter att några ögonblick icke rätt veta, hvad hon skulle ta sig före, drog sig Hilda litet åt sidan.

— Säkert skämtar Oskar, men i alla fall duger inte lef der. Stig nu fort upp, eljest blir jag allvarsamt ond på dig!

— Med ett förbehåll — stammade Oskar utan att se upp.

— Och det är?

— Att Hilda ger åt mig.... en kyss.

— Oskar har ju redan en gång fått en sådan af mig.

— Ack tala inte om den. Det var ju blott en kusinskyss. Jag satte intet värde på den, då'. Gif mig nu en annan.

— Nå så, för att jag må slippa se dig såder, så vill jag då af.... vänskap gifva dig en....

Då steg ynglingen upp och intog hvad han eröfrat.... en kyss, som naturligtvis å Hildas sida var vänskapens, men å hans.... Stackars Oskar! Visst var det å hans sida något annat, någonting varmare. Det finner man äfven deraf, att han ville förlänga denna kyss något utöfver en sådans tillbörliga tidslängd. Hilda måste lösrycka sig ifrån hans kyss och dermed, gunås så visst, följande omfamning. Hon sade:

— Nå nå, min gunsti herre. Af vänskap sade jag.... skulle jag vetat, att Oskar så länge.... så hade jag inte....

Hon sade till en del sannt. Men skulle hon vetat, att det å Oskars sida var en så ljuf kyss, som den gryende första kärlekens, då åtminstone hade Hilda icke alls gifvit honom någon kyss.

Apropos, min unge läsare, är det icke en förargelig lärdom du nu får. Älskar du en ung och oskyldig qvinna och hon betraktar dig blott med vänskap, så kan det visst hända, att du eröfrar en kyss, notabene om hon icke vet af din öfverflö-

diga värme. Men är hon medvetande deraf, så spetsa dig alls icke på en kyss, icke ens om hon är din kusin. Så elak är hon icke af missunsamhet eller af begär att göra dig ännu mera förpickad genom motståndet. Nej, en ren och oskyldig qvinna känner af instinkt, att vänskapens läppar icke få fläckas af kärlekens.

Säll i sin lycka hade Oskar icke ännu fäst sig vid några ord af Hilda, hvilka nu... då han måst slita sig ifrån hennes rosenmun och smärta lif... började att något eka.

— Af vänskap, sade du? — stammade han, seende på henne med en blyg och likväl djerf blick.

— Ja, jag sade så och det var sannt — sade Hilda som missförstod honom.

— Af vänskap, blott af vänskap.... men om min bön hade kommit af någon annan känsla, någonting mera, som....

Han rodnade och afbröt sig, liksom häpuande öfver sin djerfhet. En ny tanke fattade hans själ; han sade:

— Vänskap är ändå ett högt ord. Det är skönt att hafva en annan själ liksom uppdukad för sin....

— Ja det är skönt — fortfor Hilda — att ha någon, för hvilken man kan säga allt, bekänna sitt hjertas alla....

Nu var det Hildas tur att rodna och afbryta sig. Nu var det i sin ordning, att Oskar hjälpte henne till rätta, rättare, att han lockade henne att.... säga mera.

Besynnerligt nog, föll på honom en idé af beräkning, som bordt vara bannlyst ifrån dessa käns-

lans ögonblick. Han minndes, att han läst, huru lätt vänskap emellan unga personer af olika kön urartar, eller om man så vill, förädlas till kärlek. Denna idé hade alltsedan han först såg den i någon roman, mycket anslagit honom. Han trodde på dess sanning. Det kunde således vara på sin plats att tillämpa en sådan skön idé. Hvarföre i ett enda slag vilja storma paradiset? Kan man icke genom vänskapens port komma till sjelfva det innersta af det palats, som man kallar ... kärlek.

Nittonårige yngling, sådant går ju an att försöka!

— Skulle Hilda verkligen vilja blifva mig en sådan vän. Skulle du vilja för mig yppa allt, hvad ditt hjerta?..... Tror du mig?

— Ja, jag tror dig. Dina goda och ärliga ögon kunna icke ljuga.

— Så gif mig bevis på att du tror mig!

Nu häpnade den sjuttonårige flickan. Hon började tänka öfver hvad hon sagt och lofvat. Men då hon åter såg på Oskar, som med manande blickar ingaf henne förtroende, glömde hon allt öfvervägande och lät sig styras af känslan.

Hvilket är dessutom ljufvare, än att för en meniska vi hålla af få bekänna vårt hjertas små sorger och dess ljufva bryderi!

— Ja, jag vill gifva dig bevis — sade Hilda med nedslagna ögon; — jag älskar högt, jag älskar utesägligt.....

Bruno.

— Hvem? — sade ynglingen i den högsta själs-
spänning, osäkert om af fruktan eller hopp. Hans
läppar darrade.

— Jag älskar den som räddade mitt lif. Jag
älskar Bruno.

— Denne Bruno, som heter? — sade ynglingen
mekaniskt, doft.

— Bruno v. R. Du känner ju honom?

Så var då hans sköna dröm sin kos. Der låg
hoppets vackra molnslott nedramladt för hans blic-
kar. Barnets vackra korthus hade blifvit nedblåst
. . . af den stygga sanningen. Ynglingens första
stora illusion hade flytt.

En öm själs förtroende hade blåst en så kall
och skarp vind på hoppets farkost, att seglen sönder-
splittrades och lemnade skeppet redlöst. Slaget kom
för honom så oväntadt, att han knappt kunde fatta
djupet af sin smärta. Han sade intet. Han såg blott
med en obeskriflig blick på den sköna flickan, som
stod der blyg och rodnande, med nedsänkta ögon.
Hilda kunde icke af Oskars blick se, huru illa hon
gjort.

Oskar gick till pianot och spelade hvad känslan
gaf honom vid handen. Han var ganska bra hemma
i sådant; efter noter spelade han väl mera sällan,
och lyckades då mindre väl; men efter fantasi gjorde
han det hellre och lyckades då bättre.

Det var naturligtvis icke något "thematiskt"
stycke han nu spelade, det var en här af dissonan-
ser, hvilka knappt upplösta öfvergingo till ännu våd-
ligare tonförbindelser. Någon ljuf melodi hördes väl
stundom — för att aldrig afslutas. Det hela var en

bild af hans närvarande sinnesstämning; de oafslutade ljufva melodierna kunde anses vara täcka skepnader af hoppet, som icke heller vann sin fulländning.....

Slutligen gjorde allt detta sensation på Hilda. Hon började finna det besynnerliga häri och nästan skrämnd sprang hon fram, slog honom lätt på axeln och utropade:

— Min Gud! Hvarför spelar Oskar sådant! Du skrämmer mig. Du är tyst. För himlens skull, säg någonting, Oskar!

Då stod ynglingen upp blek och drömmande. Nu först märkte Hilda den brustna elden i hans ögon. Förskräckt tog hon hans hand, och utropade än en gång: "säg någonting, Oskar!"

— Min Hilda, ack nej icke min Hilda. Hvad menar du jag skall säga!

— Är han Oskar emot? Tycker du icke om honom?

— Honom! Blott honom! Ack Hilda, håll icke min hand i din. Hvertill tjenar sådant! Släpp mig, bleka flicka!

— Oskar — utbrast Hilda gråtande; — du lofvade ju att vara min vän!

— Ack ja, det var sant — sade han dröjande.

Men sedan, då han såg i hennes sköna ögon, dem tårarne gjorde än skönare, blef han som elektriserad. Han höjde sin resliga gestalt till dess fulla längd och tog Hildas hand ä nyo i sin. Då sade han högtidligt:

— Jag har lofvat att vara din vän, och jag vill hålla detta löfte. Du har för mig öppnat ditt hjerta;

du äger samma rättighet tillbaka. Så vill jag då säga dig, hvarföre jag blifvit så som du säg mig nyss. Ty jag, äfven jag, ser du Hilda, älskar dig. Jag gäfve mitt lif för dig!

Flickan svarade intet. Hon började blott gråta och snyfta så öfverljudd, som om hjertat velat brista. Ynglingen blef ännu stollare.

— Gråt icke så der, snälla Hilda. Hör mig! Tro icke, att jag genom denna kärlek skall vanhelga din rena själ. Jag älskar dig. Du älskar en annan. Det är allt. Men Hilda; din vän vill jag vara. Jag som gäfve mitt lif för att bereda dig en glädje; huru skulle jag vilja afundas dig den högsta glädje jorden har, kärlekens. Kan det komma an på mina svaga krafter, så skall jag uppjuda allt att minska hindren — om sådana skulle uppstå för din förening med ... din Bruno. Han skall älska dig! Han får icke nalkas dig, utan kärlek. En helig öfvertygelse säger mig, att han redan älskar dig. Huru vore det möjligt att vara i Hildas närhet, utan att älska! Ack, tror du, att jag mot honom hysar någon motvilja, någon afund? Nej. Jag skall älska honom som en bror, en vän. Här är min hand derpå. Och nu Hilda; ännu en gång önskar jag dig lycka!

Med dessa ord lemnade han rummet. Hans steg voro icke häftiga och fulla af oro; nej de voro stolta och jemna. Det var liksom skulle han vunnit seger öfver sig sjelf. Hilda säg efter honom med beundran:

— O ändå — suckade hon ensam blefven — hvad han är god och ädel! Hvarföre skall jag icke

hafva två hjertan, då gäfve jag det andra, det som jag nu icke har, åt Oskar. Hvem vet, om Oskar, redan förr än jag såg Bruno, någongång varit så der Skulle jag icke börjat älska honom? Dock han kunde ju aldrig förr visa sig så, då anledningen nu först gifvit sig . . . Bruno! Och det stod redan förut i ödets bok, att Bruno skulle bli den rätte. Ja så måste jag tro. Huru underligt ändå! Jag har bekänt min kärlek till en man, hvilken i det yppat för mig, hvilken aldrig vexlat ett kärleksord med mig, för en yngling, som bekänt sin kärlek för mig! Hvad skall sådant betyda!

Länge satt hon fördjupad i sina tankar med hufvudet i den fina, hvita handen. Slutligen blef hon störd af steg, som alstrade en viss vrede och en stor beslutsamhet hos henne. Commerce-Rådet inträdde.

Stackars Commerce-Råd! Nu kom han i sanning som "salt i surt öga". Nyss hade Hilda upplefvat en så skakande scen med en yngling, den hon hjertligen höll af och den hon dock måste behandla så Hvilket dåligt omen för Commerce-Rådet!

Han öppnade sitt tal med att tacka för den föregående aftonen, hvarvid han haft det nöjet att "jouera af den aimabla contredansen", etc. Då Hilda just ingenting hade att invända häremot, ryckte han smäningsom fram med sitt ärende. Han talade om det tillstånd han redan fått af fru Lagmanskan (hvilken var klok nog att icke visa sig; hon kunde ungefär ana utgången) att "appellera" till fröken sjelf. Vidare talade han om sina jordiska omständigheter, huru konfortabla de voro. Slutligen skred han till hufvudsaken: Hildas hand. Hilda svarade helt lugnt:

— Skulle herr Commerce-Rådet vilja gifta sig med en flicka, som gifvit handen utan hjertat?

På denna naiva fråga hade Commerce-Rådet intet annat att svara, än:

— Nej, men par exemple Sådant hoppas jag ej kommer i fråga.

— Men jag hoppas det — svarade Hilda kallt; — för resten har jag samma äsigt som herr Commerce-Rådet, att hjertat alltid bör följa med handen. Och därför helt enkelt: jag vill icke ha er.

Slagen af en panisk häpnad, sökte väl Commerce-Rådet att göra ytterligare kringskärningar, men som de hade lika liten framgång, så säg han sig slutligen nödsakad att taga sin hatt i handen och verkställa sin reträtt, hvilken skedde "i god ordning" ehuru med snöplig min.

— — — — —
Samma dag som Commerce-Rådet fick denna fullständiga korg, var det ryktet allmänt i staden, att Commerce-Rådet X. och fröken Hilda L. voro så godt som "eclat" förlofvade.

XII.

Då råkade han i räfvens kula.

Ur Gammal Saga.

När Oskar gick ut, var han så pass lugn, att han tog vägen igenom sin mosters rum, för att taga afsked äfven af denna. Lagmanskan, som undertiden

stökad med små hushållsgöromål, hade ingen aning om hvad derinne förefallit. Hon var icke en af dessa mödrar, som ständigt hänga sina döttrar i hämlarna. Men af Oskars min, som var fullkomligen lugn och sansad, kunde hon, såsom sagdt, icke ana det ringaste af det som förefallit i det största rummet.

Sedan hon talat några ord med honom i ett och hvarje, bjöd hon honom till nästa qvällens afton, och frågade derjemte, om han öfvertog ett litet bref till Baron von R.

Ynglingen tvekade icke det ringaste. Han emottog det lilla brefvet, och gick glad åstad.

Anade ynglingen någonting? Ja! Han anade hit och han anade dit, men hvad han borde göra var klart.

Med en slagen hjertes resignation, såg han än en gång på utanskriften. Hade icke han bordt bli slagen deraf? Tvertom; det var olja i hans sår. Han sade till sig:

Så är då detta den första gången, då jag kan bevisa min kärlek, nej, min vänskap för Hilda. O att sådant kunde få ske oftare! Jag förstår, att det är en bjudning och jag känner i min själ, att Hilda icke öfvertalat dertill. Dertill är hon för mycket ren. Men jag vill ha honom dit. Jag vill se honom der och sedan, sedan för alltid undvika Hilda!

Hans lägende, rena själ förlorade sig i ett haf af känslor. Slutligen vaknade äfven tanken; nu försökte han erinra sig, hvar han hade hört, att Baron R. bodde. Förgäfves. De tankar, i hvilka ett ungt

hjerter som hans stundom "kommer att komma" hade helt och hållet uppslukat hans minne.

Då minndes han, att han sett samma Baron ty säkert var det just den som talade med Hilda, då han sjelf gick att bjuda upp henne till kotiljongen samtala med Doktor Almén. Denne kunde kanske veta af hans logis.

Han gick till Doktorn, som då lyckligtvis räskade vara hemma. Han beskref sitt ärende.

— Den saken skall jag visst uträtta — sade Doktorn — jag vet, hvar han bor. Som sagdt, jag skall till full belägenhet uträtta saken.

— Hvar bor han då? frågade Oskar ifrigt.

— Ni blir het, min unge vän. Men hvad är det mer. Äfven jag var het som ung. Vid fyllda trettio år är man lugnare. Godt! Jag lofvar framskaffa brevet; jag måste äfven eljest besöka Baronen, med hvilken ett ämne, som vi afhandlade i går, ännu är oafslutadt.

Lugnet i Doktors min öfvertygade Oskar mer än allt annat, att Doktorn skulle bli en rättskaffens budbärare!

Stackars Oskar! Du bedragne, gode själ! — Sedan han gått bort, sade Doktorn till sig:

Ja, det är bra! Den lilla engeln lär tro, att jag som ett barn skall expediera skrivelsen. De känna icke mig. Jag vill aldrig bli en usel slaf för andras intressen. Jag har sjelf ett intresse att bevara. Det är mitt eget. Kommer det i konflikt med andras, så vore det bra dumt, om icke deras finge vika. Det söta brevet skall jag låta hvila der bland de oöppnade, tills det icke mera kan skada mig. Då må

det afskickas. Jag vill se, om icke till slut trädarne i den lilla väfven skola låta behandla sig till min nytta.

Man finner, att Doktorn icke hade samma höga åsigter om Hilda, som Oskar. Han trodde, att äfven Hilda var medvetande om brevet, kanske att hon sjelf dikterat det.

Doktorn hade ett antal bref, dem han aldrig vårdade sig om att öppna. Han kände nemligen stilarne och visste förut hvad de innehöllo. Det var en hop af "björnarbref," till en stor del ifrån personer, ungdomsbekanta, som behöfde sina penningar långt bättre än Doktorn, hvilken icke var obemedlad och dessutom hade en rätt försvarlig praktik. Han hade ganska väl kunnat betala, men hvartill tjente det, då skulderna icke voro upptecknade på charta sigillata?

Bland dessa oöppnade bref skänkte han äfven biljetten till Bruno en aktad plats. Sedan satte han sig i den stora stoppade armstolen, utsträckte sig sybaritiskt der och småblossade på sin cigarr.

Framtiden tycktes honom bli särdeles ljus och intagande. Han såg för sig Hilda såsom hans maka räckande åt honom en ny cigarr.

XIII.

Morgondagen kom. Hilda var än mera dyster än om måndagen. Bruno såg hon ju icke. Hon började ana rätta orsaken. Säkert hade det fatala ryktet om hennes förlofning med Commerce-Rådet äf-

ven kommit till Brunos öron. Hon sjelf i sin okun-
nighet hade söndagsaftonen varit en orsak till att
underblåsa ett sådant rykte.

Modren såg hennes oro och triumferade smått
inom sig sjelf. Hon hade ju åt det älskade barnet
beredt en angenäm syrris.

Bland gästerna infunno sig till en början Oskar.
Han såg Hildas sorgsna min, han gladdes i likhet
med Lagmanskan åt den vackra öfverraskning, som
väntade Hilda. Hans bröst var ömt och rent; han
gladdes åt en rivals seger!

En annan, som äfven infann sig; var vår bekanta,
Doktorn. Han hade fått en muntlig bjudning på för-
middagen och var icke sen att efterkomma den-
samma. Doktorn var icke den man, som ville ut-
sätta sig för någon misstanke. Han visste, att ju
mera öppet och rättfram man synes gå till väga,
desto mindre kan någon skugga falla på en. Med
Hilda talade han blott litet. Han hade helt och hål-
lit ändrat om operationsplan. Han ville framdeles
bemöta henne så, att han kunde förtjena hennes akt-
ning. Sedan skulle han smäningsom rycka fram med
djervfare böner. Var icke vår Doktor rätt klok!

En annan gäst som bjöd faran spetsen, var be-
synnerligt nog; Commerce-Rådet i egen hög person.
Var detta äfven af klokhets? Ville han infinna sig,
för att icke se ut som en ur brädet slagen friare?

Vi tro knappt, att Commerce-Rådets beräkning-
gar togo ens en så pass hög flygt. Orsaken torde
ha varit en annan.

Commerce-Rådet måste inom sig medge, att han
fått korgen. Men det händer ju rätt ofta, att en

flicka, sedan hon gifvit en man afslag, just derefter börjar för honom fatta nog mycket medlidande, hvilket stutligen kan förorsaka, att hon tar honom i näder. Man känner ju män, hvilka fått ända till tre gånger korgen, men genom sin outröttlighet lyckats den fjerde gången. Hade nu Commerce-Rådet sådana funderingar?

Äfven detta tro vi som knappast. Men saken var den, att vår vän Commerce-Rådet var en af dessa förälskade gamla narrar, som oaktadt allt det misshag de väcka, icke taga stoltheten... om de äga någon sådan... till bundsförvandt. Ständigt vilja de ändå hänga vid deras "flammas" klädningsfällar, ständigt skola de skräpa i hennes hem. De gudsnådliga, ömkliga "barnen på nytt" kunde kanske icke lefva annars. Man bör betrakta deras svaghet med medlidande hellre än med förakt. Man bör förlåta dem.

Hilda för sin del var dock icke nu generad af Commerce-Rådet. För det första var han icke så segersäll och efterhängsen som förut... hans nederlag var ännu så nytt... för det andra lefde Hilda mest i egna drömmar.

Den unga värdinnans sinnessämning verkade naturligtvis smittande på hela det lilla sällskapet. Man valsade något litet; man föreslog musik.

— Skulle icke fröken vilja göra litet musik? — frågade Doktorn.

Man finner, att Doktorn hade reda på detta, ifrån franskan sig härledande, men i svenskan högst barbariska uttryck "göra musik." Hilda som tillfölje af sitt retliga humör, denna gång (något som hon el-

jest aldrig plägade) tillochmed "red på ord," svarade föga artigt och med lätsad enfald:

— Jag kan icke göra musik. Jag har aldrig komponerat.

— Fröken behagar skämta. Jag menade, om fröken ville låta höra litet musik?

— Jag är icke vid röst i dag, såsom herr Doktorn kanske finner af min hosta. Hvad jag utom sångstycken kan spela, är så obetydande och alldagligt, att det icke alls lönar mödan.

— Jag finner, att fröken är alldeles obeveklig; — utbrast Doktorn harmsen. Jag ångrar, att jag vågade göra min supplik. Men kanske våga vi vända oss till mamsell Lindsten; kanske är ni icke så grym?

Den tilltalade var en rask, tjuguarig flicka, som alls icke tyckte det illa vara, att Doktorn omedelbart sedan han först anhållit dottren i huset.... (något som artigheten oundvikligen fordrade), genast derefter vändt sig med sin bön till henne. Doktorn var icke en till det yttre vanlottad man (ehuru malicen sade, att hans ansigte icke var af de intagande); han var dessutom en man med verldsvana och umgängesvett; icke underligt derföre, om han hos det täcka könet i allmänhet stod i en rätt god kredit.

Den tjuguariga hörde öfverhufvudtaget icke till de "timida." Och då hon dertill ödmjukast anhölls af en så hyggelig karl som Doktor Almén, så bör man icke undra på att hon med blixstens hastighet, nästan innan han hunnit sluta sin anhällan, flög till pianot.

Sällan ser man någon människa med känsla och musikalisk styrka vagga med kroppen under spelan-

det. Deremot ser man ofta denna obehagliga väggning hos personer, hvilka antingen äga ingen känsla eller blott en inbillad. Mamsell Lindsten hörde till den sednare klassen. Sjelf tycktes hon högeligen förtjust, medan Oskar inom sig marterades af hennes bommar med venstra handens oklavgrepp äfvensom med den högra handens figurerande noter. Han kunde icke låta bli att hviska till Hilda: "hvarför gick Hilda inte i hennes ställe till pianot. Det' der är för svårt."

— Vänta, så snart Lisbeth stigit upp, så få vi höra Oskar.

— Ja det blir då — sade Oskar: — men känner jag henne rätt, så lemnar hon inte lätt instrumentet och... oss i fred.

Oskar hade rätt; sedan hon spelat ett stycke, började hon ett annat, så ett tredje, så ett fjerde o. s. v. Hade det gått mycket väl, så hade sådant varit förlätligt (ehuru äfven god musik kan trötta, då den i oafbruten följd påtrugas), men då det gick dåligt, blef det för odrägligt. Oskar gick till ett annat rum, der Lagmanskan höll på att anordna theet m. m.

— Det är besynnerligt — sade han; — att Baron R. icke är här.

— Du tyckes gissa brefvets innehåll — sade Lagmanskan; — det var verkligen ett bjudningsbref hit. Du lär ha fört riktigt fram det?

Nu berättade Oskar, att han, som icke visste af Baronens logis... en sak, som Lagmanskan förmodade, att han skulle få reda på genom tidningarne, ty hon hade icke heller vetat gifva upplysning...

vändt sig till Doktor Almén, som sade sig vara rätt bekant med Baronén och lofvat att sjelf besöka denne samt då tillställa honom brefvet. Oskar sade sig emellertid ångra, att han litat på någon annan, än sig sjelf.

Lagmanskan kunde naturligtvis icke misstänka något skäl för Doktorn att icke tillhandahålla brefvet. Hon bad Oskar fråga af Doktorn, om han möjligen glömt brefvet. Då Oskar gjorde så, låtsade Doktorn tycka det illa vara, och svarade med en viss särad stolthet:

— Unge man! Hvad jag åtagit mig, glömmet jag icke. I dag på morgonen gick jag till Baronén, som icke var hemma. Jag som genom mina patienter var förhindrad att vidare passa på Baronéns hemkomst, lemnade då brefvet åt en tjensteflicka, som sade sig skola aflemna det, så snart Baronén komme. Antingen har han icke hemkommit på hela dagen, eller ock har pigan varit försumlig. Jag tvär mina händer i oskuld.

— Hvar är det Baronén har sitt logis? — sade Oskar utan all misstanke.

— Jag ser, att herrn vill kontrollera mig — sade Doktorn småleende; — nå lika godt, om så behagas, bor han på *Hôtel de Suède*.

Den föga animerade aftonen tog ändtligen slut. Följande morgon, då Oskar vaknade, var han icke i rätt goda vätskor. Han var såsom man är efter obehagliga drömmar. Han mindes dunkelt, att han i sömnen sett sig knäböjande framför Hilda, som icke ville gifva honom någon kyss mera; bredvid dem

hade han sett Doktorn klädd såsom en brokig, obehaglig arlekin, som skrattade åt dem så förargligt.

Denna dröm gjorde, att han började med ett visst obehag tänka på Doktorn. Han minndes nu hans föga intagande småleende den föregående aftonen, då han sade: "jag ser, att herrn vill kontrollera mig."

— Godt — sade Oskar till sig själf; — männe det vore just så rasande om jag vill kontrollera dig?

Nu minndes han äfven, att Doktorn under förrgårsaftonen, då Oskar frågat honom, hvar Baronens hade sitt logis, undvikit frågan och blott åtagit sig att framföra brevet. Detta, hvarpå han hittills icke kommit att det ringaste tänka, föll honom nu helt ledigt i hågen.

Han gick till hotelet, samt frågade efter Baronens. Man svarade honom, att der visst nyss bott en svensk Baron, men att han redan afrest.

— Det var väl Baron R. — tillade en skänkjungfru; — den der vackra, hyggliga karlen. Ja han var det visst och han reste nu i morse. Han reste, tror jag, uppåt Tavastehus. Skjutskarlen sade, att det skulle bära ditåt. Men kan herrn säga, hvart det här brevet skall skickas. Han lemnade det åt mig att bestyras om. Det gör jag gerna, för han var så hederlig, så . . .

Han hade väl inte glömt att gifva drickspengar, tänkte Oskar och kastade en blick på brevet. Tror läsaren, att han blef glad, då han såg adressen, som var ställd till Hilda?

Ja han blef glad och tänkte för sig: "ännu är det något hopp." Ty han hade blifvit rätt nedslagen, då han förnam Baronens afresa.

Oskar glömde dock icke bort hufvudändamålet af sin promenad. Han frågade, om någon herre i går på morgonen sökt Baronens och om denne varit hemma sednare på dagen. Skänkjungfrun svarade, att Baronens varit hemma ända till klockan fyra på eftermiddagen då han gått litet ut att promenera, såsom hon trodde, emedan han efter en half timme återkommit. Sedan hade han "helt beskedligt" varit i sitt rum hela aftonen.

— Men var här inte någon herre, som sökte honom? då han icke fann honom, lemnade han ett bref?

— Nej, inte det jag vet — sade skänkjungfrun med stora ögon; — hvad för något? Ett bref? Det tror jag inte, om han inte var så dum och lemnade brefvet åt någon af jungfrurna der nere på gården. De kunna allt vara glömska af sig. De ä' också ifrån rama bondlandet.

Sådant hade visst varit en möjlighet, men Oskar kunde dock icke med fullt allvar tro, att Doktorn, som visst icke tycktes vara en "ovälig" man, kunnat vara så "dum," (såsom den fiffiga skänkjungfrun behagade uttrycka sig) att han icke gått till botten i saken. Dessutom hade han ju sagt, att han icke funnit Baronens hemma. Doktorn började förefalla Oskar allt mera med misstänkliga omständigheter besvärad.

Oskar var en i botten god gosse. Han ville ogera fatta antipathi emot någon. Han sökte inom sig rättfärdiga Doktors sak på det bästa. Han

tänkte: kanske Doktorn af misstag kom att för mig uppge det rätta hotellet, men sjelf tänkte på något annat, t. ex. "Hôtel du Nord". Denna förflugna idé, grundad på ett mycket sällsynt händelsernas sammanstötande, kunde dock icke vederbörligen rentvätta Doktorn. Oskar måste, om han ville eller icke, med ett mindre gynnsamt öga betrakta detta brevets försvinnande.

Han blef nästan tröstlös. O huru mycket förbrådde han icke sig, att han icke sjelf framfört brevet! Den ädle ynglingen kunde icke ana, att, derest äfven Baronerna fått brevet, hade han likväl troligen icke infunnit sig, fastvuxen såsom han var i den tro, att Hilda var förlofvad med Commerce-Rådet.

Men — tänkte Oskar vidare — om det nu så är, att Doktorn undanhållit brevet, hvad har kunnat beveka honom dertill?

Ljusa glimtar började uppgå för honom. Kunde det vara, emedan Doktorn ansåg Bruno för en farlig man för Hildas lugn, och kanske för en äfventyrlig människa i allmänhet? Ville Doktorn likasom bevara Hilda emot värma för en sådan?

Men med hvad rättighet åtog sig Doktorn ett sådant beskyddarekall? Och om afsigten äfven varit god, så sade dock Oskars naturliga rättrådighet, att Doktors vägar voro orättrådiga, jesuitiska, om han nemligen undanstuckit brevet. Doktors sak började se dålig ut.

— Om åter — tänkte Oskar vidare — han verkligen gjort sådant af värma för Hildas väl, hvarifrån har han då tagit denna värme? Ja ja; det är ju så,

Bruno. 5

att alla människor måste hålla af Hilda. Se henne och älska henne, det är detsamma! Älska! Men om Doktorn undanhållit brefvet af afund och svartsjuka? Ja så kan det vara. Kanske älskar han henne?

Nu råkade han i en verklig darrning. Doktorn älska Hilda, fy då! Gerna hade han sett, om Bruno älskat henne, men Doktorn det vore ruskigt. Besynnerligt nog, erfor han någonting likt svartsjuka vid tanken på att Doktorn kunde ha fattat någon öfverflödig värme för hans vackra kusin. Detta oakadt han ganska väl visste, att Hilda icke det ringaste brydde sig om Doktorn. Men i en framtid?

Oskar rodnade af förtrytelse. Icke för något pris ville han unna henne åt Doktorn. Nu först började han anse Doktorn med en afvoghet, hvilken han icke kunde bemästra. Hvem vet, kanske hade Doktorn sjelf planer på den vackra flickan?

Alla dessa rörelser i det unga hjertat hafva vi velat antyda, för att lemna läsaren en förklaring på den antipathi, som vi framdeles skola få se å Oskars sida emot Doktorn. Inom sig var han icke fullt öfvertygad, men såsom sagdt, Doktorn var med för mycket misstänkliga omständigheter besvärad för att han skulle kunnat se honom med goda ögon.

Brefvet lemnade Oskar mycket ärligt till Hilda. Visst hade han beslutat att undvika henne, men denna gång, blott denna gång Han hade ju dessutom erfarit vådan vid att icke sjelf framlemnade bref. Sedan han talat några ord i likgiltiga ämnen, tog han afsked. Han stöt sig bort ifrån den, som för hans hjerta ägde så mycket lockande. Med en smärftfull glädje gick han med raska steg åt sitt ödsliga hem.

Darrande af aningens glädje öppnade Hilda det lilla brefvet. Döm om hennes känslor, sedan hon läst igenom det:

"Farväl, Hilda! När du läser detta, är jag redan borta. Kanske återse vi hvarandra aldrig. Jag vill icke inverka störande på kvinnans skönaste bestämelse, den att blifva maka. Men om en enslig mans uppriktiga hjertas språk har för er någon vigt, så vill jag säga några ord. Jag kom hit i det ljufvaste hopp. Jag trodde mig någongång i världen få den ljufva rättigheten att kalla Hilda min. Jag såg er fästad vid en annan. Mitt hjerta är för fullt för att jag ville skrifva mera. Jag skall nu lära mig den stora konsten ... att glömma. Farväl för alltid, du ljufva barn. Bruno von R.

Stum såg hon på de så mycket sägande stumma bokstäfverne. De tycktes liksom nicka åt henne ett afsked — äfven de! Hilda utbrast i bitter gråt. Lifvet syntes henne så tungt. Döden hade varit bättre.

XIV.

*Våren kommer, foglen qvittrar,
skogen löfvas, solen ler.*

Tegnér.

Det var i medlet af Juni. Naturen hade anlagit sin högtidsdrägt; den gröna brudkronan klädde henne så väl.

Tre å fyra resande, af den sort som man benämner turister (vid hvilket ord är fästadt begreppet att resa för sitt nöje) hade råkat sammanstöta vid Kyrö majestätiska vattenfall. Alla hade de stadnat vid en punkt, hvarifrån enligt uppgift vattenfallet tog sig bäst ut.

Blott en af dem hade åkit. Hans äkdon stod jemte skjutskarlen och hästen på ett visst afstånd. Han ville icke nu hafva någonting att göra med dessa föremål. Han ville i ostörd ro få betrakta det storartade skådespelet. Men när han varseblef de trenne andra, hvilka tydligen i samma afsigt höllo, var det honom icke okärt. Man gläds att finna symathi här i världen.

Den närmast yngre af de fyra männen hade kommit ridande. Hans sköna häst stod äfven på ett visst afstånd och gnäggade stundom, troligen af längtan efter sin herre.

De två återstående voro resande studenter. De voro af den klass människor, dem man kallar fenno-maner. De hade slagit sig ned i dessa trakter af det sköna Suomilandet för att äfven härifrån samla några bidrag till sång och saga. För att icke härvid bli frestade till någon ytlighet, hvilken alltförlätt kan uppstå genom för stor bekvämlighet, gjorde de sin resa till fots. För resten förstodo de sig förträffligt uppå att draga nytta af den gästfrihet, som karakteriserar det inre af vårt fosterland. Det gjorde de icke egentligen till "förfång för bondens lada" — så framt de icke fått nys om någon rik bjesse — men väl till heder för herremännens provianthus. Våra studenter voro öfverallt välkomna.

På landet äro resande studenter mycket gerna lidna. Familjefadren minnes genom dem sina egna studentår ... naturligtvis så framt han varit det ... han har någon med hvilken han kan prata bort någon timme om nuvarande förhållanden. Har han åter icke varit student, så finns det ändå så oändligt mycket i hufvudstaden, som han älskar höra omtalas af äsyna vittnen. Är gubben en älskare af glaset..... hvilket visst kan inträffa liksom lätt, om han varit student eller icke så har han funnit någon att dricka med; hans mähända något knaggliga gumma måste nu äfven finna anledningen giltig. Då sätter sig gubben, mäktad glad i hågen och lär de unga att utbyta den föga tankeöfvande moderna preferensen emot äkta gammal träkarl. Vinner gubben då en fjorton points bortåt, så är han rätt nöjd.

Finnes i huset unga flickor, då är det så mycket bättre. De kunna naturligtvis icke vara ledsna på studenterna. Visst lära dessa stundom vara litet för egna med bygdens tärnor, men häruti likna de nog mycket fågeln; då han slipper ur sin bur, så leker han gerna och skämtar. "I den stora burens Helsingfors ha de arma studenterna nog fått öfva sig att lefva som efter noter. Låt dem ute i det fria lefva — efter g e h ö r"! Så der ungefär torde våra snälla landflickor tänka. Råkar den unga studenten se en sådan alltför dristigt i de blåa ögonen, så att hon rodnar, så blir hon visst ledsen, men mest ändå på sig sjelf, för det hon har den tråkiga ovanan att rodna så lätt.

Beklagligtvis kunna vi icke ge åt läsaren någon detaljerad framställning af de båda studenternes för-

hållande i något landtligt hus. Det skulle föra oss för långt bort ifrån vår lilla berättelse. Så mycket må vara sagdt, att de båda rätt vackra studenterna redan hade häft mer än ett landtligt hjerta i lätta vägor. Mera kunde det icke bli af, ty ynglingarne ansågo sig icke ha tid att dröja länge på ett och samma ställe. Leken blef ingenstädes af betänkligare art.

Hvilka äro då dessa studenter? På denna fråga måste vi väl svara. Den ene heter Henrik och den andre heter Oskar. Det är vår egen Oskar, som nu blifvit fennoman.

På ett verkligen manligt sätt hade han sökt att bekämpa sin kärlek. Han hade undvikit Hilda så när som på hennes mors Men vi vilja icke gå berättelsen i förväg.

Oskar leddes af den riktiga åsigt, att sysselsättning och flit samt nya scener och nya människor äro de bästa afledare för en hopplös passion.

Måhända skulle läsaren i Oskars ställe icke ansett honom just alldeles sakna hopp i afseende å Hilda. Men Oskar var en stolt yngling, som sedan han en gång blifvit tillbakalagen i en belägring, icke ville utsätta sig för en ny, troligen fäfäng storm. Bättre fly än illa fäkta.

Han var stolt, men tillika anspråkslös, en icke så alldeles ovanlig förbindning af skenbart motsatta egenskaper. Han ansåg Hilda såsom en engel, den han icke var värdig. Hennes dubbla sorg var honom helig.

I den friska, fria naturen hade han redan lyckats så tillvida omgestalta sina känslor, att tanken

på Hilda var honom ljuf, och saknade all bitterhet. Han lefde nästan endast i minnets verld. I hoppets ville han ej lefva.

Vid pass en half timme hade de fyra resanderne stått der vid det mäktiga fallet. De hade stått der i tystnad, hvilket var det rätta, ty vattenmassans stämma skulle öfverröstat deras. Då vinkade den äldste, herrn, som åkit, dem att komma åt det håll der hans åkdon var. De båda ynglingarne lydte gerna; den tredje något äldre mannen lydte mekaniskt. Han gick dock först att medtaga sin häst, och på en gång som de tvenne andra var han vid den medelåldriga herrns åkdon.

Det var en något kort, starkt bygd man. Några gråa hår hade redan börjat inmänga sig ibland de svarta. Dock tycktes mannen knappast vara fyratio år.

Hans ansigte var icke vackert, men det ingaf förtroende. Han sade med en lätt brytning åt engelska:

— Mina herrar, det är ett nöje att se menniskor, som älska att fördjupa sig i äskådandet af det sköna och storartade naturen har att erbjuda. Jag för min del vurmar mycket för sådant. Hvar enda sommar gör jag en liten vallfart hit till Tavastkyro vattenfall. Det är ett ståtligt fall, jag tror väl en hundra sextio fot högt. Sådana ha vi ondt om i England.

Då ingen svarade eller föll in med någon anmärkning, fortfor han:

— Vet ni mina herrar, att jag för er just fattat en viss vänskap. Jag har sedan tvenne är plägat

bjuda dem, som jag sett här vid fallet, hem till mig i Tammerfors. Och skam till sägandes har det vanligen blifvit bifallet. Skulle herrarne nu intet för rosskull vilja komma med mig dit upp. Jag har visserligen icke att bjuda på något storartadt, knappt nog komfortabelt, men . . . jo det har jag. Vi ha vår lilla nätta stad, der naturen alls icke är oäfvnen, ehuru forsen i jemnförelse med fallet här är som en docka mot en jätte. Och så har jag ett par döttrar, som i mitt eget tycke äro ganska söta; jag tror visst, att de skulle se er gerna. Ty de Evas döttrarna lära intet alls ha någonting emot unga karlar. Min egen hustru vill jag icke loforda så mycket, emedan hon är för min egen räkning. Men jag tror ändå, att hon på sitt sätt kan befordra trefnaden. Vill herrarne komma upp till Tammerfors?

Mannen tycktes vara så treffig och hjertlig att man knappt haft hjerta att icke villfara hans begäran. Icke-studenten svarade först:

— Hvad mig beträffar, finnes just ingen som saknar mig. Jag har företagit mig att ströfva omkring med min trogna häst blott för att bese naturen. Finner jag goda menniskor omkring mig, är jag så mycket nöjdare.

— Nå topp då, min herre kommer. Jag tackar på förhand. Nå än då de här unga herrarne med lyror på mössan?

— Äfvnen vi komma — svarade ynglingarne efter en kort rådplägning.

— Som jag ser äro herrarne fotgängare. Såvida detta icke är en princip, skulle jag få erbjuda plats

i min rymliga chäs. Sämja ger rum. En häst till få vi snart. Här är en gård snart intill. Medan hästen efterskickades hade man tid att utbyta sina namn. Den treflige inbjudaren var ursprungligen en engelsman. Hans namn var Nightman (hvilket läsaren bör uttala ungefär Nejtmen). Han var en af dessa skickliga fabrikanter, hvilka till en stor del upphöjt Tammerfors ifrån dess fordna obetydlighet till landets förnämsta fabriksstad.

— Och mitt namn är Bruno v. R.

— Ja så det fögnar mig. Jag har hört talas om herr Baron.

— Bruno v. R. — utbrast Oskar och bleknade — är det möjligt?

Derpå gick han ledd som af instinkt och gaf Bruno sin hand. Denne säg på honom litet förvånad, men tryckte dock hans hand hjertligt.

— Kanske ha vi träffats någongång? sade Bruno.

— Och jag som icke igenkände Baronerna!... Om vi ha träffats? Ja och nej. Men jag har träffat herr Baron mycket, mycket. Förlåt mig!

Oskar säg nästan ut som en drömmande och drömmande föreföllo hans ord. Slutligen blef han lugnare och tillade:

— Förlåt mig, men det var någonting, som jag icke ännu kan förklara. Och Gud vet, om nånsin fast jag ville det så gerna.

Bruno var icke nyfiken. Han tänkte på någon möjlig ideförvandtskap eller något annat sådant. Han lät saken hvila, men kände sig ovillkorligen dragen till ynglingen.

Sedan de båda studenterna, öaktadt denna gätlika mellanscen, äfven presenterat sig, var allt som sig borde och man glömde eller lätsade glömma hela scenen. Det glada tåget vi hade nästan bordt säga kavalkaden satte sig i ordning. Bruno var med sin sköna häst stundom framföre, stundom efter, stundom också i jembredd med resanderne i schäsen. Man skämtade, reflekterade och hade roligt. På eftermiddagen var man redan i Tammerfors.

Nightman hade icke sagt förmycket om sitt hem, ehuru han menade det på skämt. Ett trefligare hem kan väl en husfar icke önska sig, Fruen i huset var den personifierade trefligheten själf; enkel, okonstlad, hjertlig och en omtänksam matmoder! Hon var själf svenska.

Döttrarna i huset hette Elisabeth och Eva, eller såsom fadren efter engelskan älskade att benämna dem Betsy och Evelyn. Betsy var nitton och Evelyn sjutton år. Betsy var mera regelbundet vacker än Evelyn, men denna var desto lifligare. Det var just en älskelig yrhätta. Hon var äfven fadrens lilla sockerdocka, med hvilken, då han råkade vara vid dåligt humör, han gerna jollrade, för att göra sitt lynne godt igen. För öfrigt var hon anstucken af en än så liten smula koketteri, som klädde henne förträffligt. Hennes rörelser voro täcka såsom hade hon varit en dansös.

Bland våra trenne resande började Henrik nästan i första ögonkastet att känna någonting besynerligt i hjertats grannskap. Att detta icke minskades sedermera, faller af sig själf.

Men Bruno och Oskar, huru gick det med dem? Sanningen att säga tro vi, att Bruno äfven i längden varit stålsatt, men Oskar, ja ja. Det unga sinnet är ungt och skiftande. Hvem vet? om icke vissa händelser mellankommit, dem vi snart skola omtala.

Fru Nightman hade ställt till en liten öfverraskning för att, som hon sedermera sade, kurera sin man för Kyrövrurmen. Hon hade bjudit fremmande, vänner och väns vänner.

Till så väl hans som hans gästers förväning började, klockan inemot sex, dörrarne att gå alldeles öfver höfvan. Nightman insåg snart sammanhanget och hötade med näfven åt sin fru, som besvarade detta med ett visst triumferande smälöje.

Sina vänner ifrån vattenfallet bad han blott vara lugna med sina bonjourer, hvilket de äfven funno för godt att iakttaga. Han var till och med till en början nog oartig emot stadsboerne att mera tala med sina nya vänner än med dem.

— Ack vet herrarne hvad vi fått till staden för en vacker flicka. Jag tror hon är hos Stenskölds... de lär vara slägt på långt håll. Ack om hon skulle komma hit i afton; då skulle ni säga, att ni sett någonting vackert i Tammerfors. — Det är det dumaste, att jag inte minnes hennes namn; jag liknar just deruti bönder; men du Gud, hvad hon är vacker! Huru sorgdräkten klär henne väl! Min hustru är just som litet svartsjuk på henne. Inte underligt heller, ty jag ville just göra henne dertill. Jag plär jemt och ständigt prata om den vackra, ja....hvars namn jag nu ej minnes....

Så talade den pratsamme mannen och höll sina nya bekanta varma. Då han presenterade dem, gjorde han det blott med orden mina "Kyrövänner." De tre beredde sig just på en trefflig afton. Henrik fick mod att, så syrtutklädd han än var, särskilja sig ifrån sina olycksbröders flock och gå att prata ett par ord med Evelyn.

— Hvad tycker ni om oss? — sade Evelyn. Fast nog vet jag på förhand att ni svarar med en komplimang på en sådan fråga; men tror ni man inte kan ha det godt i Tammerfors?

— Om er stadsboer här vet jag icke att säga någonting. Förmodligen älsken J ert hem, men jag, jag ville inte för allt godt ha denna resa ogjord.

— Tycker ni då så mycket om oss?

— Ja... och om mamsell Evelyn i synnerhet — tillade han hviskande.

— Håll ord; jag skulle just vilja ha någon, som tycker om mig mycket.

Ynglingen blef häpen icke blott öfver sina egna ord, utan kanske än mera öfver den söta, koketta flickans. För att få någon afledare för det besynnerligt blefna samtålet, frågade han: — hvem är den vackra flickan, som er far talade om, hon som nyligen kommit hit på orten?

— Ja så — svarade Evelyn och hotade med fingret; — nu ser jag, att ni inte bryr er om mig, då ni frågar efter andra. Men jag måste väl tillfredsställa er nyfikenhet. Det är.... Ack min Gud, der kommer hon med Stenskölds in i salongen....

XV.

Bruno och Oskar bleknade. Den inträdande var Hilda.

Ack så olik sig den unga flickan var! Hon hade blifvit både blekare och magrare. Själssorger och svåra pröfningar under detta halfva år voro dertill en orsak. En sjuk själ kan icke rätt trifvas i en frisk kropp.

Vissnad var Hilda dock icke. Hon såg kanske än mera intagande ut än nånsin. Sjelfva det sorgsna sinnet kan framhålla skönheten. Här var den icke mera af jordisk art, den var sublim, öfverjordisk, englalik!

Sorgdrägten klädde henne verkligen väl. Den fina, hvita hyn kunde icke taga sig bättre ut, än i kontrasten mot den svarta klädningen.

— Hvarföre har då Hilda sorgdräkt? höra vi frågas.

Jo för det hon mistat det väsende, som vakat öfver hennes barndom och ungdom, så som en moder kan vaka. Det hulda, moderliga ögat var tilltyckt för detta lif. Ja, Hildas mor var... död.

Under den farliga månaden April rasade i hufvudstaden en elakartad feber. Vare sig af någon liten omedveten oförsigtighet, eller eljest disposition för sjukdomen, nog af Lagmanskan blef ett af dess utkorade offer. Efter nio dygns förlopp var allt redan slut.

Huru Hilda vakade öfver den sjuka, huru outtröttlig hon var; huru hon varmt bad till Gud att icke ifrån henne rycka den älskade modren.... allt detta borde en känslfull läsarinna inse, oaktadt hon sjelf kanske icke varit i liknande fall. Men när allt sådant icke hjälpte, när ödets oföränderliga lagar togo ut sitt, då föll Hilda i en stum sorg, en sorg, som hade kunnat urarta till förtviflan och vansinne, derest icke den döende modrens sista ord, hvilka bjödo henne vädja till religionen och Gud, såsom den bästa trösten, haft ett så stort värde för dottren. Några goda vänner, som icke öfvergäfvö henne under den första, den sväraste tiden, gjorde äfven sitt till att stärka hennes själ och trösta den.

Förmyndare för den visst icke lysande, men dock för Hilda säsom enda barnet ganska tillräckliga förmodighet modren i arf efterlemnad, blef den aflednas bror, Kapten M. Han var äfven den närmaste manliga slägtingen.

Ett ännu bättre arf hade Hilda bekommit efter den ovärderliga modren. Det var ett sådant arf, som icke behöfver förmyndare och som är för godt för att ha en sådan. Det var själens godhet och renhet, denna ödmjukhet under Guds skickelse, som tillhör de "andeligen fattige" — ett uttryck som blifvit förvrängdt af världens vise, hvilka icke vilja veta, att "andeligen fattig" i biblisk mening är den, som sjelf tycker sig vara så. Den (subjektift) andeligen fattige är verkligen (objektift) rik. —

Att det djupa såret dock icke skulle så snart läkas, faller ledigt att begripa af Hildas djupa och finkänsliga karaktär. Det tog så hela hennes själ i

besittning, att hon till och med nästan höll på att förgäta Bruno. Sköna uttryck af dotterlig ömhet och kärlek!

Visserligen sökte stundom en bild, ett minne att läfla med modrens om platsen i hennes hjerta, men då ville Hilda förjaga den. Hon ville så utslutande som möjligt drömma att modren ännu lefde, att det var hon som klappade sin dotter, hon som kysste henne och betraktade sin Hilda så ömt. Och hennes barndomsvänner deltog i omsorgen att återföra det ljufva minnet af modren. De visste af instinkt, att sorgen blir ljuf och mildrad, icke genom vanliga människors vanliga . . . att söka föra tanken på annat, utan genom sympathi, genom bemödandet att föra tanken just på sorgens föremål. Det är såsom en balsam för det sjuka sinnet att höra de omgifvande berömma, och ständigt göra anspelning på den kära bortgångna.

Våren kom med sin grönska och sina blommor. Våren hade alltid varit Hildas vän. Nu förekom han henne nästan tryckande. Sorgen trifves bättre i storm och snö än i solsken och milda fläktar; dessa äro liksom en skärande kontrast, de liksom gäcka, men trösta icke.

Hilda blef allt mera angripen till sin helsa. Någon egentlig sjukdom var det väl icke, men det var värre. Det var en själens sjukdom, hvilken undergräfvor långsammare men säkrare, än alla kroppens lyten.

Man rådfrågade läkare. Dessa rådde mangrannt till en resa. Kaptenskan M., den aflidnas svägerska,

hade slägtingar i Tammerfors. Hon föreslog Hilda att medfölja henne dit. Denna lydde mekaniskt.

Redan under resan började Hilda att repa sig. Naturen är dock mäktig, isynnerhet om hon är så skön som om våren i Tavastland. Hilda hade aldrig sett sköna trakter af det slaget förr och de verkade lindrande och välgörande på hennes sjuka sinne.

Så återfinna vi Hilda nu, visserligen ännu blekare och mindre yppig, än tillforene, men dock vida mera försigkommen än under den nästförflutna tiden, från hvars detaljerade beskrifning vi velat förskona läsaren.

Bruno och Oskar bleknade, då de så oförmodadt sågo Hilda här. Den bleka flickan åter rodnade. Så kunna samma känslor väcka olika resultat. Den lefnadsstarke bleknar, den hvilken hoppet tyckes öfvergifvit, rodnar.

Värden på stället märkte den förvirrade och dock bekanta helsning, som vaxlades emellan hans nya bekanta och den sköna flickan.

— Minsann — skämtade han med de unga männen — minsann tror icke jag, att jag talat om rep i hängd mans hus. Herrarna tyckes närmare känna den sorgklädda sköna än jag.

Bruno var alltför skakad af en djup och sann känsla för att väga så hastigt vända sig till Hilda. Han ville först skaffa sig underrättelser om orsaken till hennes sorgdrägt, samt dermed troligen sammanhängande blekhet. Han vände sig, nu magnetiskt dragen, till Oskar. En aning sade honom, att Oskars

besynnerliga utrop vid Kyröfallet kunde ha gemenskap med.... någonting. Han sade sig lefvat så alldeles ifrån världens gång dessa tider, att han icke ens ansett mödan värdt att blicka i någon tidning. Hade han det gjort, så skulle han kanske icke behöft fråga efter det dödsfall, som förorsakade sorgdräkten.

Oskar var icke sen att stilla hans naturliga nyfikenhet, tilläggande derjemte, att han såsom kusin var ganska bekant med Hilda. Nu hade Oskar i det närmaste afslöjat sig för den skarpsynte Bruno.

Det blef ytterligare emellan de unga männen fråga om partiet med Commerce-Rådet. Huru grep det icke Bruno, när han fick höra att partiet var blott ett vanligt tomt rykte! Han rodnade, antingen af blygsel att han kunnat sätta tro till dylika obestyrkta rykten, eller var det af andra känslor?...

Skola vi söka beskrifva Oskars känslor härunder? Han var såsom en drömmande. Han visste icke, om han skulle vara varm eller kall mot Bruno. Dennes älskvärda umgänge behöll dock slutligen sin rätt. Oskar kunde icke vara kall emot honom; han måste vara varm. Den tydliga öfverlägsenheten hos Bruno inbjöd dessutom aktning.

Oskar började finna, att det blefve lätt för honom att hålla det löfte han gifvit Hilda. Han hade lofvat att älska, den hon älskade, såsom en bror, en vän. Nu såg han honom ansigte mot ansigte och han måste inom sig äfven medgifva, att Bruno var älskansvärd. Således var dervidlag allt godt och väl. Men skall han likväl kunna uppfylla löftet, frå-

gar läsaren. Nå, nå. Vi få väl se. Sådana löften äro icke så alldeles lätta.

Oskar var den förste, som vågade sig fram till Hilda. Hon var uti ett annat rum. Den hastiga förvirringen, i hvilken hon fallit, när hon varseblef Oskar och — än mera — Bruno här, gjorde, att hon egnade allsingen uppmärksamhet åt de andra unga flickornas glam, utan der satt Hilda ensam för sig. Oskar satt sig att tala med henne några minuter bortåt. Han talade blott i likgiltiga ämnen, om hur resan afluipit m. m.

Slutligen blef der en paus. Oskar besinnade sig icke på något, det han nu ville säga, men känslorna i hans bröst voro så egna. Slutligen sade han:

— O, om jag kunde hålla mitt löfte att vara dig en vän! Och jag tror att det skall lyckas. Jag ville dock, att sådant icke vore af nöden. Vet du, jag tycker att Bruno och Hilda äro skapade för hvarandra. Lycka, lycka bör du ha. Du är lyckan värdig. Snart, snart.... min Hilda, för sista gången min Hilda!

Efter detta osammanhängande, halft oartikulerade tal, begaf han sig med en fri och glad uppsyn till ett annat rum. Der såg han Henrik allt ännu underhålla sig med Evelyn. Sjelf gick han till den äldre systemn, Betsy, som sällan haft att göra med en så treflig kavaljer. Han skämtade och pratade, liksom han varit i det briljantaste lynne.

Men då han såg Bruno slutligen gå i det rum der han visste att Hilda satt, skiftade han något ärg, han lemnade hastigt Betsy, som med en viss saknad såg efter honom. Obemärkt af värden i hu-

set tog han sin mössa och gick bort. Sin resväska kunde han ju efterskicka i morgon.

Innan han gick att söka upp gästgifvargården, roade det honom att gå till ett ställe nära forsen. Der valde han som ett barn åt sig några flata små stenar, dem han såsom "smörgåsar" kastade i vatt-net. Han fick stundom ihop hela tie sådana. Man bör veta, att han med mycken omsorg sökte räkna smörgåsarnes antal. Sedan satte han sig på en sten och betraktade med mycken andakt det täcka vatt-net och dess stränder. Slutligen sade han till sig:

— Jag är ju en narr. Jag vill bort. Kanske jag är blott en svag De skola nog finna lyckan utan mig.

Snart hade han fått sig ett rum, der han nästan genast lade sig och somnade så lugnt, som man har svårt att begripa. En och annan vacker dröm spelade då och då omkring hans läger. Den störde dock icke hans lufva sömn. Han sof så lugnt som barnet och oskulden.

Följande morgon vandrade han i godan ro ifrån staden. Henrik lemnade han der. Han förmodade ganska riktigt, att denne icke så hastigt ville skiljas ifrån ett ställe, der han tycktes trivas så väl. Om Henrik sedermera under sommaren fick tag på Oskar, förmäler icke historien. Kanske brevvecklade de åtminstone, så att de fingo erfara, den ene hvad den andra i fennomansk riktning uträttat.

Oskar hade misstagit sig, om han trodde, att Bruno, genast han inträdde i det rum, der Hilda satt, skulle adressera sig till henne. Artigheten,

kanske också beräkningen fordrade, att han först skulle tala med fru Nightman. Medan de ännu talade, inträdde värden, berättade att den ena studenten försvunnit, samt undrade, hvart han kunnat taga vägen. Domestikerne hade nemligen sett honom gå åt en helt annan sida af staden. Gubben var dock mera förvånad än stött.

— Det är ju er kusin? — frågade Bruno, som nu vände sig till Hilda.

— Ja det är en mycket bra gosse. Jag håller af honom så mycket. Jag tror, att han vore i stånd till allt godt.

— Men han synes vara besynnerlig — invände värden; att så der hastigt lemna sin vackra kusin, den han icke sett på länge.

Hilda rodnade. Ingen anade bättre orsaken till Oskars försvinnande, än hon. Dock måste hon tiga dermed; det visste hon.

Ett litet styng af svartsjuka erfor Bruno vid Hildas varma loftal öfver kusinen, men han beherrskade sig genom eftertanken. "Om Oskar varit en farlig man, hade han väl icke dragit sig undan." Något annat hade det måst' vara.

Snart var Bruno ensam med Hilda. Bokstafligen ensam var han väl ej, men så pass ensam man kan vara det i salonger. Den ena vankar fram, den andra tillbaka, men då de hafva den artigheten att icke tränga sig in i samtalet, eller lyssna derpå, så är man — ensam.

— Tiderna hafva förändrat sig, sedan vi sist träffades, min fröken!

— Ja, de hafva det, åtminstone hvad mig vidkommer.

Minnet af den älskade modren framträngde nu så lifligt för hennes själ. Hon, den bortgångna, hade icke fått se sin dotters . . . lycka . . . (sade hoppet och aningen någonting åt Hilda?). Hon började sakta snyfta.

Han beklagade i milda och deltagande ordalag hennes sorg. Sådant gjorde Hilda godt att höra. Hon upphörde med sin gråt.

Bruno vände samtalet på likgiltigare ämnen. Snart inkom äfven värden och propo-nerade, att medan man rustade till supébordet, kunde ju de unga, dit han äfven räknade sig sjelf, gå att bese staden. Han skulle nog medtaga "sådant som borde duga."

Nightman var som vi redan sett litet förtjust i sin täcka stad. Så fort som möjligt ville han göra sina Kyrövänner bekanta med, åtminstone dess naturskönheter. I morgon vore tid nog att bese fabrikerne m. m.

De unga begäfv sig således af. Henrik höll sig allt ännu vid Evelyn, de gingo för sig. Fadren pekade stundom småleende på de unga. Evelyn hade blifvit mycket alfvarsammare; hon hade glömt att kokettera.

— Vet ni, mamsell Evelyn; jag tror, att aldrig tvenne mera olikartade naturer jemte hvarandra gått här vid forsen. Ni är liflig; jag har nog mycket af den finska trögheten i mig.

— Äro vi olika — sade Evelyn eftersinnande — det vore ju illa!

— Tvertom — sade Henrik, som blef helt varm i hågen — jag tror . . .

— Säg åt mig, hvad ni tror. Jag ber er så vackert. Var uppriktig.

Vid dessa ord, framstapplade med en kvinlig rädsla och öppenhet på en gång, var det som om hjertat velat flyga ut ifrån den unge studenten. Han såg på henne med en blick, som än bättre förklarade hans ord.

— Olika naturer. Hvad som brister hos den ena, ersätter den andra. O om jag vågade säga er den känsla, som....

— Ack nu blir jag rädd för er. Hvad menar ni? Den känsla?....

— Den känsla ja, förtjusande flicka, som med sydländsk glöd på en enda afton intagit mitt kalla nordiska hjerta och gjort mig till din för evigt. Din, din, Evelyn, om du så vill hafva det...

— O tala icke om evighet. Männe en sådan finns i?...

— I hvad, du ljufvaste; säg ordet ut. Lär mig mitt öde!

Då svarade Evelyn, glömsk af tid, af det passande och af — evighet:

— I kärlek.

Detta var det mäktiga ordet, hvilket förtjusade Henrik mera än allt förnuft. Hvad de vidare talte, våga vi icke berätta, men det säkra är att de unga tu mycket ordentligt förlofvade sig denna afton, den första de någonsin setts. Henrik väckte fråga om att straxt gå bikta sig för föräldrarne, men den skälmska Evelyn afböjde sådant. En "hemlig förlofning" hade för henne ett eget behag.

Så hade då vår ena student kommit sig till en flicka på sin fennomanska resa. Mätte alla unga samlare af sång och saga lyckas så väl! Mätte de utom andra rika manuscripter äfven hemföra kärlekens täcka handskrift!

I en något annan färgskiftning gick det till emellan Bruno och Hilda. Efter en temmeligen lång tystnad, hviskade han:

— Jag har sett mycket i världen. Jag har sett ödet förfölja det goda och sköna, och deremot beskydda det fula och dåliga.

— Men — hviskade Hilda tillbaka; — har denna förföljelse räckt under det godas hela lif? Segrar icke det goda redan här i lifvet?

— Icke alltid. Det finnes fall, att oskuld och dygd ha att kämpa med vedervärdigheter alltigenom. Någon gång kan en hoppets stråle matt framlysa endast för att åter slockna. Det blir en mörkare natt, än förr.

— Det är märkvärdigt — undrade Hilda; — jag har icke tillräckligt mycket läst i bibeln, men jag har tyckt mig finna i det gamla testamentet den åsigt, att det goda segrar redan här i världen, samt blir belönadt med jordiska förmåner, lycka och välstånd. Deremot har jag icke i det nya testamentet funnit en sådan åsigt.

— Det kommer säkert deraf, att judarne icke hade en så klar tro på odödligheten, som den Kristus lärde. Han beredde sina lärjungar på, att de skulle lida smälek och förföljelse af världen ända till det sista. Men han sade, att deras lön skulle blifva

stor i himmelen. Den åsigt är icke kristlig, som vill, att det goda segrar redan här nere.

— Hvad menniskan dock är sjelfvisk! — sade Hilda med ögon strålände af en vacker glans; — man är icke nöjd med hoppet på andra sidan grafven; man ville vara lycklig redan här nere.

— Men vanan vid olycka och motgångar ställsätter dock menniskan. Man väntar ingen jordisk lycka. Man föraktar det jordiska hoppet.

— Talar herr Baron af erfarenhet? — sade Hilda med deltagande.

— Ja, så talar jag. Mina illusioner hafva blifvit grymt gäckade. Den guista hoppet någongång visat, har slocknat och natt har blifvit.

— Och ni ämnar aldrig mera fatta något hopp?

— O hvad säger fröken! Jo, än en gång ville jag fatta det, men....

Han tystnade och Hilda sade heller intet. Hon såg nedåt och vägade icke mera höja upp sina ögon. När Bruno såg henne så, blef honom det starka bröstet för trångt. En häftighet, sådan han ägde i yunglingaåren, bemäktigade sig den verldsvane mannen. Och han utbrast:

— Ni frågar mig icke. Ert öga ser ned. Då måste jag.... ja, jag måste.... Hilda, detta hopp, som jag än ville fatta, vore på dig, på ägandet af Hilda!

Mekaniskt såg hon upp. De långa ögonhären skymdes af tårar.

— Hvarföre gråter Hilda i detta ögonblick. Väcka mina djerfva ord intet gensvar i ditt hjerta? Svara mig, Hilda!

Med en blick full af kärlek och sorg svarade hon :

— Om de väcka gensvar i mitt hjerta O att min moder ännu lefde och såge sin Hildas lycka! Förlåt mig, moder, du som är i de saligas land, om din dotter äfven är salig nu, fast du är borta. Ja du ser mig, du ser oss båda, du skall välsigna oss. Bruno, min Bruno, din är jag i lif och död!

Sorgen helgade deras förbund. Tårar fuktade äfven den starka mannens ögon, tårar af glädje och af sorg, ty sådana voro ju äfven Hildas. Det var emellan dem en helig sympathy. De voro en själ.

XVI.

*"Märk huru skickligt älskarn
spelar sina kort!"*

Shakespeare.

Efter några veckor, tillbragta under kärlekens joller och smekningar, blef tiden att skiljas för Bruno och Hilda.

Bröllopet var utsatt att hållas om hösten. Bruno hade anmärkt, att ingen tid kan vara passligare för den ljufva högtidligheten än just hösten. Då naturen afkläder sig sin sköna skrud, då regn och stormar rasa derute, huru skönt att sitta med sin unga maka vid brasan. Fritt må regnet smattra, stormen hvina. Friden inomhus öfverväger oron utanföre.

Bruno for till sitt Ulfsnäs för att försätta det i ett tillstånd värdigt att emottaga den sköna herrska-

rinnan. Visserligen var Bruno icke en så oromantisk man, som nutidens barn pläga. Han hade vördnad för ålderdomens minnen. Ruiner voro hans förtjusning. En sådan, som äfven förefanns på Ulfsnäs, lät han icke rasera eller reparera. Dock ville han inomhus ha möblering, m. m. något mera motsvarande tidens fordringar. Det enda rum han lät stå fullkomligen orördt och i sitt gamla skick var den afledne farbrodrens favoritrum. Hans vördnad för gubben tillät honom icke att der förändra ett grand. Sjelfva den säng, i hvilken den gamle dött var ingen lofligt att röra.

Medan han nu stökade och var i verksamhet på Ulfsnäs, tillbragte Hilda sin tid på Rönnäs med att rufva på minnets skatter. Det var sista sommaren hon skulle gå i den täcka parken der. Redan hade en köpare anmält sig — ja redan innan Hildas utflygt till Tavastland — och hade erbjudit goda villkor. Under så fatta omständigheter kunde naturligtvis hennes förmyndare, Kapten M. icke annat än tillstyrka ställets försäljning. Hilda hade äfven intet deremot; hvad skulle en ung flicka förstå sig på landtbruk m. m. Lycka är om fruar, enkor eller raska gamla flickor med någorlunda framgång kunna reda sig dermed.

Gården var således redan försäld, men skulle tillträdas först Michaëli-tiden. Med vemod spatserade Hilda vid viken. Modrens bild gjorde henne dessa ställen så kära, men sedan kom Brunos, hoppet, lyckan och kärleken

Hennes enda sällskap var en gammal ogift faster, hvilken alltsedan modrens begrafning förestått eko-

nomin på Rönås. Det var en fryntlig och beskedlig gumma, som längesedan resignerat på ungdom och dess förhoppningar. Tant Ulla var icke alls en sådan en, som tanter beskyllas för att vara, utan hon var just en präktig människa, nöjd med sin lilla lott och icke afundsjuk på andras.

För Hilda hade hon börjat fatta en viss moderlig ömhet. Hilda började äfven hålla af henne alltmera någonting, som hon icke rätt kunde i barnåren, ty tantens utseende var litet kärft till en början, och Hilda hade varit liksom litet rädd för henne. Nu hade förhållandet ändrat sig. Hilda hade tillochmed proponerat för Bruno, att tant Ulla skulle komma att bo på Ulfsnäs. Hilda var icke okunnig i hushållet, men en femtifemårig gammal flicka förstår dock vanligen mera än en sjuttonårig fru, åtminstone om den förra sysslat med sådant i hela sitt lif.

Det är naturligt, att Bruno med nöje skulle gå in på en så oskyldig bön af sin Hilda han som, om bönen varit än så djerf, dock icke hade nämnts neka sin älskade flicka något. Det blef således beramadt, att tant Ulla skulle följa med till Ulfsnäs.

Att Brunos aktier härigenom icke förlorade sig i tant Ullas ögon, faller sig lätt att begripa. Om hon också icke liknade gamla tanter, hvilka för en bevisad artighet råka i sjunde himmelen, så liknade hon dock andra människor, hvilka äro tacksamma för en bevisad välgerning. Tacksamheten är väl kanske en frukt af egenkärleken, men den gången framalstrade en ful mor en vacker dotter. Tacksamheten är dessutom en skyldighet, hvars öfverträdande länder men-

niskan till skam. Tacksamheten är en skyldighet, men såsom sådan ljuf.

De satte sig på en stor sten vid stranden af viken. Tanten sade:

— Låter du mig än en gång läsa hans bref. Det var så vackert.

Smäleende efterkom Hilda hennes önskan; sedan tanten läst brefvet, fortfor hon:

— Ja det är vackert, riktigt vackert. Ack det påminner mig mina ungdoms dagar. Jag hade också en vän, som ja, skref vackert.

— Faster har aldrig för mig berättat härom — sade Hilda, egnande tanten en blick, som eljest häftat vid brefvet.

— Ser du, min kära Hilda, hvar skulle det till. Låt det som är längst förflutet, hvila lugnt liksom i grafven. Sådana historier hör man ju alla dagar!

Detta var icke ett tomt krus af tant Ulla för att förmå Hilda till att än mera enträget påyrka yppandet af sin ungdomskärlek. Fastrens karaktär tålde icke sådant som krus och hvad hon engång sagt, vid det blef hon vanligen. Hilda senterade i luften hennes karaktär och ville icke aftruga henne dess förtroende. Derfor slog hon om, säg på fastren med en skälmsk blick, slog henne lätt på hufvudet och sade:

— Hvad skola vi nu välja till talämne, söta faster?

— Naturligtvis honom, blott honom. Säg mig nu, goda Hilda, något som jag ofta tänkt fråga men alltid ätit upp. Hur bar Bruno sig åt, när han tog afsked. Kysste han dig mera än en gång?

— Nej bästa tant. Blott en gång, men den gängen varmt.

— Huru var det? Foro ni båda bort på en gång, hvar åt sitt håll?

— Han var hos Stenskölds och tog afsked af mig. När vi foro bort, gick han till sitt logis, för att sedan straxt fara åt sitt håll.

— Såg du efter honom, när det bar af för vagnen?

— Ja visst gjorde jag det, tant lilla. Var det orätt? Jag måste göra så.

— Nä, såg han sig då också om efter dig.

— Nej det gjorde han icke. Jag väntade det nog, men han gjorde det ej. Han gick helt rak och såsom det tycktes lugn sin ensliga väg.

— Han följde dig icke. Han gick utan att se bakom sig. Det tycker jag om. Det bevisar, att din Bruno har en stolt karaktär.

— Bevisar det — frågade Hilda, som gerna ville höra mer.

— En stolt och ridderlig karaktär. Han är icke en af dessa ömkliga älskare, som gå der och sucka och tråna, föga bättre än en gammal käring, som jag.

— Så att faster verkligen tycker om Bruno!

— Ja, gör jag så. Jag har aldrig sett honom, men jag tycker mig dock känna honom. Ja, jag kan nästan föreställa mig, huru han ser ut.

— Ack söta faster, säg, hur ser han ut?

— Först föreställer jag mig honom mera lång än kort.

— Ja för att jag säkert någongång redan hunnit berätta det der.

— Åh, du har aldrig talat om hans yttre. Du har endast sagt, att han är "snäll och söt".

— Nå kanske intet. Med vexten slog det in. Men vidare, vidare!

— Vidare så är han säkert något bleklad.

— Ja, visst är han det, men stundom skiftar han färg. Bruno kan rodna!

— Nå det förstäs, barn lilla. Det måste han kunna, ty om han är stolt, så är han ändå "infantil". Han måste på sitt sätt äfven vara ett barn.

— Ack söta faster. Huru ser han eljest ut? Vidare, vidare.

— Han har brunsvart hår, som halft vårdslöst, halft ordnad, i lätta naturliga lockar spelar kring tinningarna. De bilda en skön kontrast till hans bleka hy.

— Hvad jag håller af faster, som gissar så väl. Men det öfriga då. Munnen?

— Den är icke blek, utan korallröd. Och näsan, fast man inte mycket brukar tala om näsor i romaner

— Åh, detta är ingen roman, och om det också vore, så vore det

— Brunos näsa — inföll tanten; — ja med den har det sin svärighet. Kanske är den mera grekisk än romersk.

— Kanske säger tant, men den är verkligen så. Men kinderna?

— Bleka, bleka, mitt barn. Det är ju redan sagdt.

— Ja det är sannt. Bleka men stundom ljusröda. Men ögonen, ack ögonen?

— De äro fulla af eld och lif, uttryck och själ. De flamma.

— Men deras färg, den glömmet tant alldeles bort.

— Nå hvad gör färgen till saken, när uttryck icke saknas! Färgen tyst låt mig fundera. De äro bruna.

— Ack du goda Ulla, nu har jag dig fast — skämtade Hilda — Brunos ögon skulle vara bruna, fy då! De äro blå, mörkblå.

Tanten låtsade blifva flat och sökte än en gång ursäktas sig med att det blott är uttrycket i ögonen, som gör till saken. Inom sig skrattade hon åt allsamman; hon hade redan ett par gånger hört Hilda beskrifva Brunos utseende. Hilda hade gjort det i hänförelse, så att hon icke mera miundes det. Tanten visste, att hon genom detta joller beredde Hilda ett stort nöje. Men för att synas bara gissa, gaf hon med flit en brun färg åt ögonen.

— Det är ändå besynnerligt, att tant kunde gissa så pass rätt.

Tanten var icke egenkär, icke heller falsk. Derföre lät hon sin aningsförmåga få vika för sanningen. Skrattande sade hon:

— Ack din lilla toka. Du tror då jag skall vara en andeskådarska. Beklagligen inte. Du minns inte, ditt lilla spöke, att du för par veckor sedan på det nogaste beskref din Brunos utseende. Jag vill icke narras med dig mer.

— Gjorde jag så, ack ja. Kanske. Hvad tant ändå är stygg, som gör narr af sin glömska Hilda. Var nöjd nu, då jag rodnat — sade Hilda, som ändå icke i det hela kunde dölja sin belåtenhet med tantens skämt.

Så suto de der och jollrade. Taflan hade visst varit värd en Ekman's pensel! Den ena i ungdomens blomma med lyckan och hoppet i blicken, om ock kärlekens trånad stod att läsa deri! Den andra, bakom hvilken ungdomen tillslagit sin port, den gamla, för hvilken de jordiska förhoppningarne blott voro ett minne, men grafven det rätta hoppet; den gråhåriga, som med deltagande och sympathi lyssnade på sin unga vän, i det stundom en nästan omärklig tår, måhända till en del en gärd åt hennes egna slocknade illusioner, åt hennes egen säkert sköna ungdomskärlek, stundom fuktade hennes ögon och lät dem stråla med en längst förfluten glans . . . denna tafla, i förening med de lummiga alarna och vikens lugna yta, hade visserligen varit ett värdigt föremål för en stor målares pensel!

Hilda tog sin fasters hand i sin, tryckte den med en ömhet och värma, nästan som om den gamla varit hennes egen Bruno. Efter en tystnad af flera minuter utbrast hon slutligen:

— Hvad jag håller af dig Ulla. Du skall blifva vittnet till vår kärlek och lycka. Endast du skall få se, huru jag skall ha det med Bruno. Derföre, just derföre håller jag nu så mycket af dig, min goda faster Ulla!

Då blefvo de störda af steg. En medelålders man, klädd i officersuniform, framträdde utan krus

rakt emot stället der de sutto. Båda stego upp. Det var Hildas morbror och förmyndare, Kapten M.

Det var en man både liten och spenslig till växten. Det var ett godmodigt ansigte, i hvilket man snarare kunde läsa inskränkthet än skarpsinne. Det var en individ, som understödd af ordning och punktlighet (företräden, som oftare tillhöra inskränkta än ljusa hufvuden beklagligtvis eller kanske rättare lyckligtvis ty dessa egenskaper kunna något så när jemna hvad naturen nekat) lyckligen avancerat till sin grad och genom en sträng hushållsaktighet lyckats komma sig äfven till en liten nått förmögenhet.

På första ögonkastet kunde man se, att Kaptenen var upprörd.

— Herre min Gud — utbrast tanten; — hvad går åt kusin? Säkert har kusin gått för häftigt och blifvit opasslig till följd deraf?

— Nej jag ber ödmjukast — svarade Kaptenen icke utan en viss stolthet eller skadefröjd öfver hvad han komme att säga; nej jag tackar. Nog är det annat. Någonting mycket värre är det, skall jag ha äran att säga er, min kusin.

— Nä, hvad kan det då vara — utbrast tanten redan litet altererad.

— Det är en sak, som icke egentligen rörer kusin, fast jag nog vet, att kusin äfven skall ta varm del i saken. Affären gäller min pupill.

— Mig — utbrast Hilda förvånad men ändå med lugn. Hon tänkte väl, att det bara var en af dessa

föga intressanta frågor om arvet etc., hvarmed förmyndare så ofta i onödan besvara sina myndlingar.

— Ja just dig, min kära Hilda. Jag vet, att det i början skall kosta på dig, men sanningen måste fram. Jag vill göra allt för att befria dig ifrån ovärdiga band. Du måste bli fri.

— Hvad säger morbror? Övärdiga band! Jag måste bli fri! — utbrast Hilda, som icke visste, om hon drömde eller var vaken.

Hon bleknade, men lugnade sig i detsamma och återtog:

— Hvilka äro dessa ovärdiga band. Jag vill, att morbror förklarar sig!

— Nå nå, min lilla docka, inte så het jag ber! Du frågar, hvilka de ovärdiga banden kunna vara, som du knutit. Nåväl med Baron Bruno v. R.

— Med Bruno? — utropade tanten och Hilda på en gång, hvardera med olika ton, som naturligtvis rättade sig efter det intryck de sista orden gjort på dem.

— Ja, just med Bruno — svarade Kaptenen och rättade på sin obetydliga figur, liksom för att tilltvinga sig mod till förklaringen. — Det är med denne Bruno som du knutit ovärdiga band. De måste lösas.

— Kusin, betänk noga hvad ni säger. Det låter omöjligt.

Retad af tantens invändningar utbrast Kaptenen i hetta.

— Jag vet icke hvad ni, min kusin, har att skaffa med förhållanden, som endast röra mig och min pupill! — Liksom ångrande sin häftighet, tillade

han några ögonblick derefter: — Nå, jag kan kanske ha orätt i att vilja göra en hemlighet af det som snart måste bli uppenbart. Kusin får gerna höra på. För dig Hilda, upprepar jag hvad jag en gång, två gånger sagt. Det band du knutit med Baronens anstår dig icke. Du måste bryta det.

Nu utbrast Hilda i ett bittert, spasmodiskt, gäckande skratt. Hon sade:

— Befall stjernorna att öfverge sin plats på himlahvalfvet, befall lejoninnan att sönderslita sina ungar, men befall icke mig att slita sönder det band, som förenar mig med Bruno, min Bruno!

Kanske hade Kaptenen svarat med häftighet emot häftighet, men hans tröga hjerta bevektes af en ovanlig syn, en älskande kvinnas tårar. Sakta och nästan förläget stammade han:

Det är beklagligt, men nog lär det mästa ske.

— Af hvad anledning, hvilka bevis på hans ovärdighet Nej, jag vill icke hafva några bevis; det vore ovärdigt min kärlek till Bruno.

— Du nämnde bevis — invände Kaptenen; — och rättvisan fordrar, att du får sådana. Det var en sak jag i min hetta glömde bort. Nej fall mig icke i talet. Bruno, din Bruno står sedan många år i ett mycket intimt, ja brottsligt förhållande till en grefvinna i Stockholm, hvilken är känd från en tvetydig sida. Och med henne underhåller han ännu en högst förtrolig korrespondens.

— Huru vet morbror detta? — inföll Hilda med ett lugn som af stolthet, under det farliga föreställningar börjat gjuta sitt gift i hennes hjerta.

— Många af de svenskar, hvilka hitkommit med ångfartyget, kände detta förhållande och hafva bestyrkt dess sanning. Dock icke nog dermed jag har äfven ett bref ifrån henne till honom. Brevet är dateradt den 13 Juli detta år. Deras ömma förhållande fortfar således ännu.

Hilda, hvars lifliga fattning lät henne finna många utvägar, sade hastigt?

— Men huru har det brevet kommit i morbrors händer? Huru vet morbror brevet datum. Var brevet upprutit? Tala, i himlens namn tala.

— Hör mig med lugn, min stackars Hilda. Brevet datum kan stundom vara synligt utanpå brevet, men denna gång var brevet verkligen öppnadt.

— Hvem hade vägat öppna ett bref ställdt till Bruno!

— Åter afbryter du mig; det var dit jag ville komma. Baron v. R. har eller rättare hade en kusin med samma namn. Hans förnamn var Alarik, vill jag minnas. Denne Baron Alarik kom i somras med "Furst Menschikoff" öfver till Finland och Helsingfors, der han förmodade sin kusin Bruno vistas. De hade nemligen varit goda vänner och han kom enkom för att söka upp Bruno. Emellertid hände sig, att denne Alarik, knappt husvarm i Helsingfors, sjuknade in och dog inom mindre än två veckor.

— Dog Brunos goda vän? Hvilken sorg för Bruno!

Morbrodren låtsade icke höra detta känslans utbrott, utan fortfor:

— Hans läkare var Doktor Almén. Det var någonsorts bröstfeber, så att den sjuke oftast var redig. Doktor Almén talade således ibland litet med honom. Så kom han bland annat att nämna, att Bruno var förlofvad med dig. Då hade den sjuke blifvit så utom sig, att han nästan blef frisk på engång. Han hade kallat din Bruno för en hjertlös människa, som så kunde leka med ett ädelt qvinnohjerter . . . han menade ditt då han på en gång vexlade kärleksbref med en annan. Då hade han med ens slitit förseglingen ifrån ett bref som han medförde till Bruno. Han hade frågat, om Doktorn var bekant med dig, hvartill denne då naturligtvis hade jakat. Då hade han, som sjelf allaredan var förtrogen med brevets innehåll, bedt Doktorn äfven läsa det, hvilket denne motvilligt och blott af vänskap för dig hade gjort. Han ansåg det naturligtvis si och så att såder läsa andras bref, men såsom sagdt och då den sjuke äfven redan öppnat brevet, fick det då gå kanske kunde det verka något godt, tänkte han.

Kaptenen i sin ifver blef varm, han torkade svetten från pannan och fortfor:

— Den sjuke blef emellertid efter denna själskakning allt sämre och sämre. För en vecka sedan bars han till grafven. Doktorn lydde emellertid hans yttersta vilje, som var den, att detta bref skulle tillställas dig. Doktorn ansåg det lämpligast att låta det gå genom mig. Han ville ditt väl, den döende; han ville icke, att en ädel finsk flicka skulle falla i snaror, utlagda af en hans landsman och anförvandt. Han ville varna dig. Se här har du det ena brevet.

— Får jag mera än ett bref? — sade Hilda doft och mekaniskt.

— Ja det ena följer med det andra. Du får väl se. Läs, stackars Hilda!

Flickan tog instinktmässigt brefvet, såg på adressen, som var till Bruno och läste brefvet helt högt, ehuru med darrande röst.

Stockholm den 13 Juli 1841.

'Min stygga pojke!

Till straff att du skref ett så kort bref, skickar jag det tillbaka. Mitt skall icke heller bli särdeles långt. Dock hvarföre banna dig, som jag ändå älskar. Jag förläter dig, om du bättrar dig. Jag vet, att du oaktadt alla dina galanterier, ändå ständigt återvänder till mig. Nu går om dig åter ett elakt rykte, att du för en månad sedan förlofvat dig med en skön finska. Jag berättade det för din kusin Alarik, men han den ärlige själen, ville icke tro. Han for nu till Finland, för att skaffa sig säkrare underrättelser. Jag lätsade för honom att vara så der litet choquerad öfver din ostadighet, men inom mig var jag öfvertygad, att det var blott ett halft rykte. Du är alltid densamme. Du spelar gerna galant med unga och vackra flickor, men du återvänder alltid till din Auroras och kärlekens armar. Enda jag önskar är blott, att du icke drifver leken med den stackars flickan (hvad heter hon?) för långt, utan i god tid och innan resultaterna blifva stora återvänder till din

Aurora Mannerskans.

Sedan Hilda läst brefvet, föll hon i vanmakt. Knappt vaknad derur, sträckte hon fram sina små

hvita händer och tecknade, att hon ville hafva äfven det andra brefvet. Knappt hade hon fått det i hand, innan hon, utan att kasta en blick på dess innehåll, kastade det ifrån sig och med åtbörder af en vansinnig, utropade:

— Sköna eder, sköna trohet! Min Bruno!..... Men nej, de elaka människorna vilja ondt åt dig. De hafva hopsmidt dessa bref sjelfva; de hafva..... ljugit..... de hafva..... fort jag vill ha det andra brefvet.

Hon blef kall som isen, när hon kastade sin blick på det andra brefvet. Ty när hoppet helt och hållet flyr, när allt omkring oss blir natt och mörker, då blifver människan... kall som is.

Kände hon icke handstilen?

Brunos hand!

Den 1 Julii.

Älskade Aurora!

Hvad kan det intressera dig att veta, i hvilka obetydliga nejder jag nu vistas. Nog af, min kärlek har icke tagit någon rost. Jag älskar dig Aurora! Kan du bevara din trohet, så var säker om Brunos —

Ja, det var Brunos egen handstil. Det förra brefvet var tydligen ett svar på det sednare. För att bestyrka kusinens nedrighet, hade den aflidne Alarik äfven velat, att Brunos bref skulle följa med. Och brefvet var dateradt d. 1 Julii, således sednare, än Bruno blifvit förlofvad med Hilda.

Sanningen stod i all sin ryslighet för hennes själ. Sköna, goda själ, att bli gäckad så! Huru elak men-

niskan dock kan vara! Alla äro vi barn af samma goda fader, hvarföre då med svek och bedrägeri förgifta hvarandras lefnad! Sådant undgår dock icke den rättrådige Fadrens öga!

Hilda pressade båda brefven i sin hand och sade:

— Förlåt, goda morbror, min häftighet, men jag anade ju icke sådant. Nu är mitt hufvud förvirradt ... de ledsamme brefven (hon föll i spasmodisk gråt) hafva gjort mig sådan. Men i morgon, klockan tolf på dagen, skall jag redan kunna svara och vara sansad. Godnatt nu, goda morbror. Jag behöfver hvila.

Hon gick. Snart gick äfven Kaptenen. Han var redan på förhand öfvertygad om den lyckliga utgången af den affär, hvarföre han hitkommit och var på sitt sätt glad i hägen.

Tant Ulla blef ensam. Hon gret och suckade; det äldriga hjertat ville brista. Den andra gången, och det i ålderdomens dagar!

Hilda lade sig och sökte att bedja till Gud en bön. Hon bad honom om styrka. Flere gånger måste hon bedja bönen om, tills den icke mer var förenad af jordiska bilder. Själens ansträngning, hvilken vällar äfven kroppens, verkade snart, att hon föll i en sömn, som först emot morgonen afbröts af en dröm. Hon tyckte sig sjuk och döende; hennes moder sväfvade såsom en engel öfver hennes läger, men dernere sutto tvenne menniskor, hvilka troget värdade Hilda, och syntes färdiga att lyda hennes minsta vink. Dessa båda menniskor voro Oskar

och.... Bruno. Drömmen visade Bruno så trogen, som Hilda ända till den förskräckliga gårdagens afton älskat att tro honom.

XVII.

*Anna de Himmelske
Åt en af jordens söner
Mycken förvirring att ge —
Då åt honom de dana...
Att i stunder af nöd
Hjelpen färdig må vara...
En vän rådig och lugn.*

Göthe.

Hilda vaknade och jemnförde i sitt sinne drömbildens ljufva lycka med verklighetens ödsliga nakenhet. Hon suckade till sig:

— O min Bruno, du hvars trohet numera är blott en dröm, hvad har din Hilda gjort, att hon förtjenade sådant? Älskade jag dig för litet, så är felet det, att Hilda icke kan älska mera. Sköna dröm, hvad kan du betyda! Jo, jag vet; du vill förvissa mig om att min lycka numera finnes blott i drömmen.... Men Oskar satt ju äfven vid min hufvudgård. Hvarföre lät drömmen honom, den trogne själen förblandas med den otrogne, hu, jag ryser att säga det, med min Bruno!.... Oskar, han skall åter anländt till staden, hvarföre har han icke kommit att se på sin vän Hilda. Dock, jag förstår den gode

ynglingen så väl. Han ville icke blottställa sig för en vådlig kärleks lek. Han älskar mig ju. Derföre har han undvikit mig. Derföre var det äfven han den der lyckliga, ha lyckliga, Juni aftonen försvann ifrån sällskapet. Han ville icke fäfängt söka göra platsen stridig för den, som..... icke är värdig. Ack ändå, att jag måste tänka o v ä r d i g om Bruno. Men om alltsammans är en saga, om de rysliga brefven blott äro en dröm, och drömmen..... en verklighet? O hvad jag längtar efter Oskar. Jag har lofvat morbror att afgifva ett bestämdt svar redan klockan tolf denna dag. Men jag vill dock först träffa den, som lofvat vara mig en vän. Ja, jag måste se Oskar, jag måste tala med honom.

Medan Hilda sålunda talade till sig, spatserade Oskar utanföre sina fönster, som vette åt Esplanaden. Han var icke en af dessa sybaritiska studenter, hvilka sällan få betrakta morgonsolens gull, alldenstund de vid den tiden högförnämt ännu mosa och masa sig i sina dunbäddar. Oskar var en frisk naturens son, som gerna drack "morgonsolens gull."

En frisk och rörlig själ låter icke sig handlöst ledas af en onyttig sorg. Dess medfödda spänstighet arbetar emot den passion, som dess bättre vetande måste anse dåraktig, arbetar så som man arbetar emot en fiende, som vill bringa oss döden.

Visserligen skämtade några kamrater öfver att Oskørs kind blifvit något blekare. Han skämtade tillbaka och menade, att sådant nog kunde inträffa, när man fått se så många hulda tärnor ifrån den ljufva landsbygden. Vidare klok på hvad som troligen orsakat denna blekhet gjorde han dem dock icke.

Han satte sig på en bänk och omläste ett bref från vännen Henrik, deruti denne beklagade sig, att hans Evelyn icke tillät honom att för föräldrarne yppa deras ljufva hemlighet, oaktadt den, enligt hvad Henrik naift nog uttryckte sig, för dem lika litet var en hemlighet, som det att Evelyn fanns till, och oaktadt föräldrarne på allt sätt favoriserade honom. Lilla Evelyn var i så fall envis som en finne. Hufvudskälet, hvarföre Henrik velat att förlofningen varit öppen för världen, var dock det, att han då fått oftare kyssa sin Evelyn.

— Sådant der jollrar han om för mig i ett bref, som bordt innehålla upplysningar om hans vidare framsteg i "finska syften." Min stackars Henrik tycks icke just vara skapad till fenuoman, då han af lycklig kärlek blifvit lockad att helt och hållet förgäta hufvudändamålet med sin resa. Dock säger man, att lycklig kärlek skall befordra verksamhet äfven i annat. Jag tror jag blir böjd att tro, att det just är en mindre lycklig, som.....

Suckande afbröt Oskar sin tanke, hvilken höll på att föra honom till ett kapitel, af hvilket han icke ville låtsas veta. Han började i stället tänka på ordnandet af de manuskripter han skulle lemna åt finska litteratur-sällskapet.

Då blef han störd af en liten, täck jungfru, den han kom ihåg sig hafva sett förr. Hon sade, att hon var skickad ifrån fröken Hilda, att hon blef rätt ond, då hon icke fann "magistern" hemma, men att hon nu åter var glad, då hon fann honom utanföre.

Tillika räckte hon Oskar en liten oförseglad breflapp, innehållande blott de orden: "Jag vill tala med dig, Oskar; du måste komma till.... Hilda!"

Det vägde sannerligen inom Oskars bröst. Han hade ju beslutat att undvika Hilda. Men när hon sjelf bad honom derom, och tillika gjorde det så betydelsefullt och lakoniskt, så började det..... väga.

— Nå, hvad skall jag svara? — sade den impertinenta flickan.

En fjäder kan tynga ned en vigtskål. En sådan motvigt mot Oskars obeslutsamhet var denna gång tjänsteflickans rättframma fråga. Han råkade i en viss obehaglig, falsk blygsel inför frägerskan, så obetydlig hon än var.

Det uppkom hos honom en känsla, liksom hade hon genomskådat honom. Denna känsla blef honom odräglig och han sade med en viss häftighet.

— Så helsa henne då och säg, att jag kommer.

— Vore jag karl och en så vacker flicka, som min fröken är, hade skickat bud på mig för att tala med mig, så skulle jag kontantemang aldrig ha svarat så der!

Med dessa ord aflägsnade sig den näpna jungfrun och gick bekymmerslös och i godan ro att..... dricka kaffe hos goda vänner i staden. På landet har en stadsjungfru så tråkigt; hon måste ta tid på sig, när hon någon gång slipper till stan. Således skall läsaren icke förtänka Oskar om han var på Rönnsås långt förrän det snabbfotade budet.

Det räckte icke länge innan Hilda anförtrott åt vännens trogna bröst den svåra sorg, som tryckte henne. Han skulle ju kanske bordt bli glad, då

hans rival visat sig sådan. (Så hade väl jag blifvit och du, min läsare). Men Oskar blef det icke. Med en smärta i tonen, som länade sin klang ifrån smärtan i Hildas ton, utbrast han med strålande ögon:

— Bruno skulle vara otrogen mot dig, mot Hilda! Jag kan icke tro det.

— Tack gode Oskar för att du talar godt om Bruno. Men ändå.....

— Jag tyckte, han såg för ärlig ut för svek — fortfor ynglingen.

— Hvad jag tackar dig, snälla Oskar. Men brefven, brefven.....

— Så vill jag då än en gång läsa dem.....

Sedan han läst dem, skakade han på hufvudet. Det var liksom han menat, att han nu visste, att Bruno var brottslig, men att han ändå icke trodde det. Efter en paus sade han eftersinnande:

— Ja, jag har hört att Brunos kusin, Alarik dött i Helsingfors. Han hade då med sig brefven och Doktor Almén var hans läkare? Du sade ju, att Doktor Almén var hans läkare, och att han fått uppdraget att underrätta dig om Brunos svek. Var det icke så?

Så upprörd Hilda än var, märkte hon dock det osammanhängande, eller besynnerliga i Oskars sista ord. Hon såg på honom förvånad och utan att ana, att hans ord voro det naturliga uttrycket af någon förborgad tankegång.

— Hvad menar du Oskar? Jag sade ju, att Almén var hans läkare, och att.....

— Nå det må så vara. Jag menar ingenting. Låt mig se det större brefvet. Jag vill inpräglad handstilen i mitt minne.

Tillika säg han noga på pappret genom dagen, liksom ville han finna der något igenkänningstec-ken, några bokstäfver inom papprets massa, för att kunna bedöma, hvarifrån till exempel pappret kunde vara hemma. Men han fann inga sådana. Misslynt skakade han på hufvudet och sade:

— Jag kan väl finna, att Hilda vill fråga mig om något råd. Då vill jag gifva dig det råd att låta mig afskrifva begge dessa bref. Och du åter Hilda bör, innan du bryter med Bruno, skicka till honom det mindre brefvet och fråga, om han verkligen skrifvit det?

— Åh, hur skulle jag tvifla derpå. Kan någon annan ha samma handstil som Bruno. Fast kanske är det möjligt. Ack om det vore möjligt!

— Gör som jag ber. Eller nej; gif mig brefvet. Jag skall skrifva till honom. Det är mycket bättre, om det utgår från andra hand. Det längre brefvet bör du behålla sjelf, för att någongång, om så skulle behövas.....

Han afbröt sig liksom rädd att säga mera. Sedan han afskrifvit det längre brefvet och sjelf medtagit det kortare, begaf han sig utan några vidare demonstrationer å väg åt staden. Han var lika så intresserad, men tillika så sansad som en matematiker, som vill lösa ett problem.

Han skref till Bruno ett bref, deruti han inne-lyckte det lilla brefvet, som Bruno sjelf skrifvit. Han förseglade det hela och gick till en af sina kamrater, den han visste vara pålitlig och icke glömsk af sig. Honom gaf han i uppdrag att lemna brefvet

på posten, men icke till den första postdagen, då Jyväskylä-posten skulle gå, utan först till den andra. Oskar ville, som man säger, ha litet tid på sig.

Vännen anmärkte, hvarföre icke Oskar själf kunde föra brevet, men fick till svar, att denne snart skulle företaga en liten resa.

Oskar grubblade på dessa tvenne bref, hvilka kommit i Hildas värjo. Att det längre brevet var skrifvet af Aurora, var han icke öfvertygad om, men att det kortare var af Bruno, det trodde han nästan blindt på Hildas ord.

Han gick emellertid icke till Doktor Almén, att skaffa sig visshet. Han fick i hast andra tankar. Han föll på en idé. Hans beslut var taget.

— — — — —

Samma dag, då Kapten M. kom för att afhemta Hildas svar, hade denna ändteligen dukat under för själens svåra lek. Hilda var ur stånd att svara honom. Hon låg i full feberparoxysm. Ledsen gick förmyndaren sin väg.

XVIII.

*O Mälarstrand
 Hur du skiftat öde
 Allt efterhand;
 Din glans är bytt,
 Dina künpar döde,
 Och allt är nytt.*

Topelius.

Den som första gången är i staden Stockholm, har svårt att begripa andemeningen af gatornas riktning och riktningar i den företrädesvis så kallade "staden." Så godt som allt emellan "Stora Nygatan" och "Skeppsbron" är ett oredigt virrvarr, som nästan torde sakna sin like i världen.

En finsk läsare, som icke varit i Stockholm, bör dock häraf icke få ett i Finland alltför gängse, falskt begrepp om arkitekturen der. Ty icke är den dock så rasande. De så kallade "malmarne," hvilka intaga den vida vägnar större delen, äro (isynnerhet Norrmalm) någotsänär regelbundna. Gatorna äro icke heller disproportionerligt smala. Ehuru de i allmänhet sakna trottoarer, riskerar dock en åkande icke just så lätt sitt eller andras lif, som i "staden." De onaturligt smala gatorna här, jemnförda med de onaturligt höga husen, förete en för främlingen högst egen, nästan löjlig anblick.

Skratta dock icke min vän, ty du befinner dig på tummelplatsen för höga minnen. Malmarne med

sin färgton ifrån en nyare tid kunna icke så högt anslå din håg, som dessa urygla murar, dessa emellan dem inkilade qvasigator, att icke tala om gränderna, "der sol och måne äro så rara," att i de nedre våningarne man stundom midt om dagen har behof af ljus, så framt man vill se klart, der tvenne åkande icke kunna komma fram om hvarandra (sanningenligt äro de icke heller beräknade för åkande, utan endast för fotgångare).

En yngling, fremmande på orten, spatserade en vacker Augustidag i den gamla staden. Dess sago-lik, mystiska natur föreföll honom icke löjlig, ty han bar aktning för forntiden. På det såkallade stortorget (som emellertid nu är ett af de minsta i Stockholm) såg han med mycken andakt på den kula, som finnes i väggen på ett hus, det den icke förmått genomtränga. Det var under Christian Tyranns dagar, denne konungs, som med mera undfallenhet och aktning för menniskorätt varit en stor konung. Ynglingen tänkte sig synen af alla de svenske adelsmän, som på detta stortorg slagrades, endast för det konungen på så sätt trodde sig vinna oinskränkt makt. Han ryste och gick vidare på den oregelbundna ellips, som öster- och vesterlånggatorna bilda. Han minndes nu verkligheten och det mål han hade i sigte.

Han gick in till en bokhandlare och tillhandlade sig en adress-kalender. Ännu ä boklådan gick han med mycken omsorg igenom bokstafven M. Slutligen sade han misslynt:

Bruno.

— Besynnerligt, att grefvinnan Aurora Mannerskans icke skall finnas här. Jag tror mig dock af säker hand veta, att hon bor i Stockholm.

— Kanske säsom resande — sade bokhållaren; — vis a vis stadiga Stockholmsboer borde adresskalendern icke mankeras.

Ynglingen gick bort för att möjligen från andra håll skaffa sig underrättelser. Knappt nedkommen på gatan, togs han i skörtet af en gammal gumma, som med en särdeles beskäftighet hviskade:

— Det var lycka, att jag var i boklådan på en gång som herrn. Herrn må veta, att min födokrok är att uppköpa små gudliga böcker, som är den fattiges tröst. Dem säljer jag sedan åt vänner och väns vänner och får mig derigenom en liten avangs.

— Du vill då väl sälja åt mig också en? sade ynglingen, ovan ännu vid pöbelns näsvishet i större städer och således icke ond.

— Nå ja, hvarföre icke också det, herre lilla. Men jag kan säga herrn hvar grefvinnan Mannerskans finns. Ja det är stundom "fördant" också, med de stora. De kunna också gå bakut.

— Så säg mig det, min kära gumma — sade ynglingen glad i hägen.

— Ja, bara herrn vill ge mig något för besväret.

— Gerna, kära du. Jag skall i detsamma tillhandla mig en af dina böcker.

Han tog upp ifrån fickan sin plänbok och som han inte hade mindre än en riksdalers sedel, så gaf han då käringen, i utbyte mot det lilla sex skillings häftet, en sådan. Huru glad hon blef, kan man finna.

— Ack min Gud, herre lilla, så mycket. Nå det måtte jag säga. Det syns, att herrn är en utländare, ty våra svenska herrar äro ena fördannta smulgråtar. Herrn är en finne, en ärlig finne, det borde jag straxt hört på det vackra talet. Ack herre Gud, Finland var ännu under min tid vårt.

Ynglingen, som icke hade lust att med käringen kannstöpa i politiken, frågade nu af henne, hvar grefvinnan Mannerskans var till finnandes.

— Jo herrn följer allt med mig bara sakta, så får vi litet diskurrera. Jo, ser herrn, högfärden bär på skam. Den grefvinnan var på sin tid mycket firad; hon fick nog dansa på de bästa baler med de bästa. Men ett fel hade hon, att hon tyckte om karlfolk för mycket. Derföre blef hon först föraktad af sina gelikar fast de inte lär vara stort bättre Då kom hon uti förtviflan och blef en riktig — (den gamla hviskade några ord i örat på ynglingen) — så kan det gå, ser herrn. Hon började dricka vin med några vildbasar och sist började hon också spela kort. Herrn må tro, att det gick skönt. Det bar åt fanders. På ett halft år var hennes stora kassa tom. Sist började hon ångra sig och vände sig till Gud. För när allt är på tok, då först vänder sig den elaka menniskan till sin herre och frälsare. Så låtsade hon fara bort ifrån staden, men med hvad skulle hon ha sluppit alla sina pengar hade hon spelat bort, det är gudsdagande sanning. Nej den förra grefvinnan Mannerskans är kvar i Stockholm. Hon bor hos en gammal fru, en sådan der halffru, som just nått och jemt går i hatt och kappa. Henne hjälper hon med sy. Ingen bara

den gamla frun vet, att hon är en grefvinna. Men se Salinskan hon vet det; skulle jag inte veta det jag! Herrn får inte heller fråga efter någon grefvinna, utan herrn frågar bara efter mamsell Skans, så slipper herrn in. Men herrn måste vara mycket säfelig i sitt tal, ty den gamla frun är en sådan der gudlig, som di kallar läderska. Och den grefvinnan som är hos henne "inkondito," hon är också allt litet "piatist," åtminstone lätsar hon vara det. Nog ha de ofta köpt böcker af mig. Det är justement sannt. Men se här äro vi just vid deras "lokad", ja vi äro vid Kåkbrinken.

Den unge mannen skulle kanske häpnat öfver detta föga inbjudande namn, "Kåkbrinken", men han hade sannerligen icke tankar för annat, än denna "Mamsell Skans". Han lemnade den gamla och gick dit hon visat.

Inkommen fann han ett rum, der fattigdom syntes i strid med renlighet och ordning. Längst fram vid ett litet bord satt ett fruntimmer och sydde. Han kunde förmoda, att, i fall hans ledsagerska talat sannt, denna var den rätta.

— Störas vi af inga vittnen — voro hans första ord.

Hon reste sig rädd och bäfvande, men ändå så stolt. Det högadliga blodet kunde icke förneka sig. Hon sade:

— Vi störas af inga vittnen. Ert ärende, var kort!

— Det är med grefvinnan Aurora Mannerskans jag talar?

Då gick hon fram till honom, såg på honom med ett obeskrifligt uttryck och talade :

— Hvem är du, som känner min sorgliga historia? På rösten tycker jag, att du icke är en af de våra. Sitt ner, främling!

— Jag är en student från Finland, som kommit att söka upp er. Mitt namn är Oskar. Kalla mig blott så!

— Och ditt ärende till mig. Hvilken är dess art?

— Har du skrivit ett bref, hvars afskrift jag bär på mig?

Nu läste han upp det längre brevet. Sedan han slutat, föll hon i högljudd gråt, och utropade:

— Till Bruno v. R. Skulle jag icke känna honom! Det var han, som älskade mig troget och varmt; ja, han var säkert den ende sådane. Och huru handlade jag emot den trogna, varma själen. För ett tomt galanteri med en annan, glömde jag helgden af mina löften till Bruno. Han lemnade mig, lemnade mig helt säkert åt sitt förakt. Det gjorde han rätt uti. Han var mycket för god för en sådan kvinna som jag. I första ruset af mina tvetydiga segrar aktade jag icke stort på samvetets röst, men sedan, sedan Du gode Oskar, säg mig, hvar är Bruno, lefver han, huru har han det?

— Han lefver på ett arfgods i nordligare delen af Finland. Han är förlofvad med en flicka, så ädel, så skön, så god, som Guds englar

— O då är hon mycket för hög att ens till namnet efterfrågas af en så fallen kvinna, som jag. Men helsa till henne, önska henne den lycka, som jag arma icke förtjenat, den lycka jag sjelf gjort mig

ovärdig. Och helsa Bruno, säg honom, att jag
 ännu lefver, att han numera lefver i mina böner, bö-
 ner, dem den gode Guden ändå säkert icke förskju-
 ter. Sä g honom, att ja sä g honom, huru af
 hjertat Aurora nu gräter, då hon med dig, en frem-
 ling, talar om Bruno! Sä g honom, att jag blifvit fat-
 tig, men att jag är glad deråt. Ty med den yttre
 fattigdomen har den sanna rikedomens vaknat i mitt
 hjerta.

Oskar kände sig rörd ända till tårar. Kunde
 han tro, att allt detta var skrymteri. Nej den falska
 känslan kan icke agera så. Han ville dock, så mot-
 bjudande det än numera var, fullgöra den plan, som
 drifvit honom på andra sidan ett haf.

Han hade beträdd Auroras tröskel såsom en do-
 mare öfver menskliga ränker och funder. I stället
 för domare, var han nu blefven en medlidande, kan-
 ske en tröstare. Dock han måste, såsom sagdt, ut-
 föra sitt verk.

— Det är då troligt, att grefvinnan icke skrif-
 vit något sådant bref, som det, hvaraf jag tagit
 afskrift.

— Nej, vid himlens Gud, så nedrig kunde jag
 icke vara, minst nu! Men äfven fordom, nej vet du
 Oskar, så nedrig har jag ändå aldrig varit. Någon
 har säkert betjenat sig af ryktet om mig, för att
 slita den älskansvärda flickan ifrån Brunos armar.
 Ja så har det säkert varit.

En viss tanke, hittills stundtals blott en aning,
 flammade upp lik en blix i Oskars själ. Men ännu
 återstod det mindre brefvet, Brunos.

— Men — sade han med en darrning i rösten, som bevisade huru djupt intresse han fattat för Aurora och huru rädd han var för att öfverbevisa henne om delaktighet i intrigen — men inom det större brefvet var ett mindre, på hvilket det större tydligen var ett svar. Det mindre var dateradt d. 1 Juli detta år. Det lydde: "Älskade Aurora! Hvad kan det intressera dig att veta, i hvilka obetydliga nejder jag nu vistas. Nog af; min kärlek har icke tagit någon rost. Jag älskar dig, Aurora! Kan du bevara din trohet, så var säker om Brunos!" — —
— Känner grefvinnan orden?

— Kalla mig icke grefvinna, utan du! Om jag känner detta lilla bref? Ja, ja. Jag har många gånger kysst det, först i min lyckliga tid, sedan en lång tid derefter, den tid, då jag var blefven rätt lycklig.

Utan nyckeln till gåtan i dessa ord, sade Oskar:

— Först i din lyckliga tid och sedan en lång tid derefter. Det förutsätter en god tid. Men brefvet var dateradt d. 1 Juli, i år.

— Så har då någon förfalskat det och tillagt ärtalet. Brefvet var utan årtal. Och det var skrifvet för fyra år sedan! Ack nu inser jag bedrägeriet. Någon har härmat eller trott sig kunna härma min handstil. För att bestyrka det längre brefvet, inneslöt han Brunos! Men huru lemnade Brunos kusin, Alarik, brefvet ifrån sig. Kunde han icke bättre bevara mitt förtroende?

— Alarik dog tio dagar efter det han ankom till Helsingfors — sade Oskar, för hvilken den mörka sagan började alltmera att ljusna.

— Alarik, är han död? Han, min vän, den ende af Brunos vänner, som vågade komma att besöka mig.

— Men huru hade han fått detta bref ifrån Bruno till dig?

— Jo ser du, Oskar. Jag hade fått höra, att Alarik skulle resa till Finland, för att besöka sin kusin. Denna resa ville jag betjena mig af. Jag skickade ett hemligt bud efter honom, och han kom. Jag anförtrodde åt honom min änger, alldeles såsom åt dig nu. Det tyckte Alarik om att höra. Han var god emot mig, alldeles såsom du nu är. Jag gaf åt honom alla de bref, jag förr i en tid fått af Bruno. Ser du, jag ansåg mig ovärdig att äga dem, men vågade icke förstöra dem. Derföre ville jag med Alarik sända dem till Bruno, på det han med dem finge göra hvad han ville.

— Ack, nu minnes jag någonting — härvid såg Oskar på afskriften af det mindre brevet; — Brunos bref saknar verkligen årtal. Det kan vara skrifvet hvilket är som helst.

— Det är i det hela likgiltigt — sade Aurora; — lätt hade efteraparen äfven kunnat sätta dit ett årtal, men han ansåg det ej behövas, då det längre brevet tycktes vara ett tydligt svar på det kortare. Men nu faller äfven mig någonting in. Alarik var icke glömsk, icke heller gäckade han förtroendet. Han t. ex. packade upp sin kappsäck, dervid kommo äfven mina bref ifrån Bruno fram. De voro beklagligtvis icke förseglade. Jag ansåg icke skäl vara att dölja något för Alarik. Någon, som vårdade den sjuke sjukdomen hade väl öfverraskat honom, innan han hann gömma undan sådant, som borde

vara fridlyst för blicken ja, denne någon har varit nyfiken och öppnat konvolutet och

— Du talar ord, säsom ur min egen själ. Någon, som vårdade Alarik under sjukdomen, har, då han fann den sjuke döende, öppnat konvolutet, ögnat på dess innehåll och då han der fann någonting tjenligt för hans nedriga afsigter, har han stulit det. Han har stulit det!

— Du talar sannt; du är häftig, då du vill det goda. Säkert måste du hålla mycket af den sköna flickan, som någon elak ville skilja ifrån Bruno. Du är kanske en nära anförvandt. Kanske en bror?

— Jag är blott en kusin till Hilda. Men

— Men Hvad menar du med detta lilla men?

Nu brast all stolthet hos ynglingen. Han måste för en själ, som tycktes förstå honom godt, säga ut några ord, som uppfyllde honom med glädje och smärta. Med en honom fremmande häftighet, utbrast han:

— Förstår du ej, att jag älskar Hilda? Jag älskar henne!

— Och därför gör du så mycket för att förena henne med en annan?

— Skulle jag icke det, då hon älskar den andre! Du förstår ju mig?

Härvid brast han ut i en snyftning, så våldsam, som då alla hjertats fibrer darra. Denna grät tycktes lätta hans hjerta. Ty sedan fortfor han lugnare, stoltare:

— Jag kan icke rätt förstå, hvad det är, som menniskor kalla svartsjuka. Då Hilda älskar en an-

nan, huru skulle jag nämnas förstöra hennes himmel; måste icke jag, så mycket jag kan, söka förhjelpa henne dertill?

Nu uppstod grefvinnan, den fallna, för den höge, af all läghet obesmittade ynglingen. Hon uppstod för honom så, som den fromma romarinnan uppstår för en helgonbild. Nu fattade hon djupet af sin förra förnedring och med hänförelse och vördnad lade hon signande händer på hans hufvud och sade:

— Jag tackar Gud, som lätit mig se en sådan, som dig. Du är god som det rena guldets. Du är en sådan, åt hvilken himmelen måste le och afgrunden gråta!

Länge satt Oskar hos Aurora. De fördjupade sig i stora och höga ämnen. Men icke ens i sådant bör menniskan fortfara för länge, på det hon icke må mattas eller öfverretas liksom äfven den skönaste musik, ständigt hörd, verkar menligt både på gehöret och känslan. Detta tycktes Aurora och Oskar liksom af instinkt veta, ty smäningsom öfvergingo de till vanligare frågor. Slutligen återkommo de till Oskars resa och dess lyckligt uppnådda goda resultat. Då sade Oskar plötsligt:

— Men när jag återkommer till Finland, hvar har jag bevisen för att jag talar sanning, att du icke skrivit det brevet, på hvilket jag knappt kan tänka utan rysning.

— Skall man väl misstro ditt ärliga ansigte, barnslige? — sade Aurora.

— Men jag skulle vilja hafva ett slående bevis. Vet du Aurora, någonting faller mig in. Du är lifslevvande det bästa beviset. Du följer med mig till Finland. Jag bjuder, ser du, dig på en liten lustresa.

Kanske tycker läsaren nu, att Oskar verkligen var något barnslig. Vi kunna icke fullt instämma häruti; men det säkra är, att om Aurora antagit hans anbud, hade hela berättelsen fått en annan färg. Den hade måhända blifvit intressantare, men knappast sannare.

Aurora slog ned ögonen och tycktes besinna sig. Slutligen slog hon dem upp igen och sade med en vemodigt tacksam, afböjande blick:

— Nej Oskar. Det kan aldrig vara din mening att vilja återföra mig till glädjen och verldslifvets buller. Här lefver jag så nöjd med min lott och med min lilla lycka. De små talanger jag har, försörja mig mer än tillräckligt. Och får jag någonsång ledsamt, så vänder jag mig till bönen och till Gud, den milde fadren, hvars barmhertighet öfverstrålar hans rättvisa. Och vill jag lefva i minnets verld, så har jag ju Bruno och . . . dig.

Så talade hon varmt och för Oskar kändes det så underligt. Hvad han nyss önskat, ansåg han nu nästan som en hädelse. Han såg på den junoniskt stolta qvinnan, öfver hvars ädla drag tiden farit blott med skonande och lindrig hand. Han sade intet. Omsider sade Aurora:

— Du vill ha ett bevis och kanske kunde ett sådant behövas. Nå, välan, jag skall præstera ett sådant bevis. Jag har tvenne qvinnliga vänner; de äro ännu mina vänner. De bo här nära. Du behöf-

ver icke länge vänta på dem. Jag skall skrifva ett afskedsbref till Bruno och en helsning till Hilda. De som komma, skola med sin namnteckning bestyrka att jag egenhändigt skrifvit brefvet. Du är sjelf det tredje och kraftigaste vittnet. Hilda skall få jemnföra stilarne i det verkliga och det understuckna brefvet. Är det icke likså bra, som om jag komme till Finland.

Hon smålog vemodigt och Oskar nickade bifall.

Snart voro vännerna der och Aurora skref som följer:

Till Bruno och Hilda!

Bruno, vill du hafva ännu ett minne af en qvinna, som blifvit dig förhatlig? Sä vet, att jag icke mera är densamma, som fordom. Jag skulle kunna se i ditt rena anlete utan blygsel. Jag skulle kanske med orden kunna göra en värtaligare afbön än med pennan. Men jag vill det ej. Nogaf, minns icke Aurora, sådan hon var. Den nya Aurora önskar all möjlig jordisk och himmelsk lycka åt Bruno — — — — Kunna mina bref, d. v. s. dina bref till mig återfås Oskar vet, hvilka vägar de möjligen farit så är det godt. Du kan med dem förfara efter godtycke. Dock du skall ju icke räkna så strängt med en qvinna, som uppfostrad i verdens skola ej kunde bli bättre, än hon blef. Du skall förläta mig och bevara dina bref. Lef väl, blif lycklig med en värdigare qvinna, än den förra Aurora, ja en värdigare, än den nya Aurora. Ty den som aldrig fallit är väl ändå förmer, än den som med den högstes bistånd upprest sig ifrån sitt fall. Ja, ett evigt farväl, nej icke ett evigt, ty vi skola träffas på andra sidan grafven. Vänta, att der få se Aurora.

Hilda! Här får du nu se det trognaste beviset på din Brunos trohet. Men att du kunnat misstänka honom, det undrar jag nästan på. Dock, menliga ränker kunna omspinna äfven den mest omisstänk-samma själ. Lefväl, gör Bruno lycklig. Tala med honom någongång godt om

Aurora Mannerskans."

Stockholm d. 10 Augusti.

Under detta bref skrefvo nu de båda vännerna sina namn. Oskar tog brevet med en vildsint häftighet och utropade, tryckande Auroras hand:

— Och farväl äfven du, du, som lärt mig att tro på det gudomliga i menniskonaturen! Farväl, kanske för lifvet!

Han störtade ut. Han gick till skeppsbron och till ångfartyget. På sin fråga fick han till svar, att ångfartyget skulle afgå först tre dagar derefter. Det blefve säkert för sent, tänkte han. Han gick att se sig om efter segelfartyg. Han fann en skonert, som var ifrån Helsingfors. Den skulle afgå redan på aftonen.

— Kom med bara, herre — sade en sjöman — det friskar upp en frisk kultje nordvestvart ifrån; på två dagar kunna vi nästan vara i Helsingfors. Den blåsten plär hålla i sig, den.

"Våga vinna, våga tappa." Oskar bestämde sig att resa med skonerten. Och vinden höll verkligen i.

Det var den yppersta sidamed.

O hur hans hjerta klappade, när han såg sitt hemlands kuster! Kanske kom det af hemlängtan, kanske ännu mer af en än bättre längtan, längtan att förena tvenne samslägtade hjertan.

XIX.

Denna fattiga qvinna var således en orsak, att Bruno dröjde. Ofta minndes han det sedermera och medgaf en god Försyn.

Ur kapitlet.

Bruno satt på sitt Ulfsnäs och öfverräknade utbetalningen till sina arbetare. Detta var honom ett föga behagligt göra och han räknade ofta med flit orätt, till förmån för arbetarene, på det han måtte slippa rada fram skiljemynt, eller på det han måtte slippa vexla. Denna uraktlätenhet, då den ofta upprepades, kom slutligen arbetaren att förstä, det han gjorde allt sådant med flit. Derigenom stego hans aktier ganska högt, ty intet är i bondens ögon så anslående som frikostighet. I andra rummet rättvisa. Märkte Bruno, att någon ville pocka sig till högre arfvode, än honom tillkom, så betalte han den på kopeken.

En hel hop missbruk, dem hans farbror såsom gammal och svag, samt derjemte något misanthrop icke kunde ha så noga reda på, afskaffade han ända till roten. Bland dessa missbruk förekommo i första rummet inspektorens. Han hade varit en alltför stor blodsugare, aldrig sett genom fingrarne med en enda förfallodag, då han hade lagen (!) på sin sida. Många flitiga räntebönder och skattetorpäre hade under de sednare ären blifvit vräkta.

Som lägenheterne numera öfvergått till andra händer, kunde Bruno ej ens med bästa vilja dervidlag mera någonting åtgöra. Men han gjorde hvad han kunde. Alla de vräkta förra lägenhetsinnehafvarne lät han söka upp och bjöd dem till sig. Han frågade dem, om de icke med samfäldta krafter ville rödja upp en stor mässe, den han önskade göra fruktbar. De skulle sedan utan att betala någon ränta, vare sig i dagar eller penningar m. m., få i evärdeliga tider (d. v. s. äfven deras barn och arvingar) njuta af tre femtedelar af den fruktbar blefne massen, n. b. efter taxering af deras nedlagda arbete och det relativa värdet af de olika jordfläckarne. Desse sjelfva äfvensom deras hustrur och barn skulle han undertiden försörja med föda och kläder, n. b. med det förbehåll att hustrurna ständigt skulle vara i gårdens arbete, derest sådant behöfdes och de voro det vuxna. Eljest finge de arbeta åt sig sjelfva.

Att de arma husvilla bönderne gerna skulle gå in på sådana vilkor (helst deras herre dessutom lofvade dem hjälp till boningsrum, samt naturligtvis äfven något skog och äng) faller sig lätt att begripa. Arbetet gick friskt och med den framgång att i slutet af följande årets Augusti hela femtio tunnland voro färdiga att besås. Nu hade Bruno genom ett jemförelsevis ringa förskott vunnit åt sig tjugu tunnland öppen åker, och likafullt upphjelpit hela tio hushåll. Han var ett lefvande bevis på att en man med hufvud och hjerta snart vänjer sig vid hvad som helst nyttigt i världen, och lyckas deri.

Dock hann han äfven med annat. Han visste t. ex., att fem bland hans underhafvande voro omätt-

liga drinkare. En botade han genom föreställningar, dervid han dock var klok nog att icke helt och hållet utdömma brännvinet. Tre andra botade han genom användande af den så kallade brännvinskuren, hvars närmare beskrifning, såsom ruskig, jag lemna åt min oskuldsfulla läsarinns fantasi. Den femte, på hvilken intet tog skruf, beslöt han att taga värd om till dess dödedagar, emedan Bruno tyckte det vara synd om en menniska, som så helt och hållet lägg under för sin passion.

Med sådana grundsatser bör man icke undra, om han så väl af sina underhafvande som allmogen deromkring uppbars på armarna.

Äfven hade han börjat fatta en särdeles smak för finska språket. Socknen var äfven finsk, så att dygden jemväl var en nödvändighet. Hvar och en vet, huru föga böjlig en svensk tunga är för det finska språket. Men enträgen flit besegrar motstånd. Redan kunde Bruno temmeligen fritt läsa vår herrliga Kalevala, så svår denna än är. Han kunde äfven redan temligen ledigt uttrycka sig (utan inspektoren till tolk), då han talade med sitt folk. Visserligen var den svenska tungan icke alltid villig att skänka accent åt den första stafvelsen, de många diftongerna ville stundom fastna i halsen; kasusändelser m. m. förveklades eller rent af bortlemnades. Men mycket var i alla fall gjordt. Blott få män är det gifvet att så hastigt inlära sig ett språk af så ganska annan art, som finskan är emot de fleste europeiska språk, enkammerligen svenskan.

Att Bruno äfven började tillämpa finskan, synes bäst af hans diktatoriska beslut, att gården icke

mera skulle få bära det svenska namnet Ulfsnäs så gängse det också var bland herremännen, ja till och med bland dem af allmogen, som ville vara fina (de sade Ulvinääsi) utan gården skulle hädan-efter endast bära dess urgamla finska namn, Suden-niemi, hvaraf det svenska blott var en simpel öfver-sättning.

Det var en vacker Augustiafton. Insjön låg så klar och vinkande på afstånd. Bruno säg dock icke ditåt; sedan han liquiderat arbetarene, fördjupade han sig i studerandet af Beckers finska grammatik.

Han fick dock icke länge sitta så. En liten gosse hemtade honom ett bref. Gossen var denna tid traktens postförare.

Bruno gaf åt pojken någon slant och öppnade brefvet. Det var ett lakoniskt bref med ett annat än mindre deruti. Det var brefvet från Oskar.

Liksom himmelen hastigt skiftar färg vid ett an-nalkande åskväder, så skiftade Bruno färg. Af den vanliga lätta bleka färgen, med dess knappt märkliga rodnad, blef nu en dödens blekare blekhet.

Hans bröst sammanprässades våldsamt och han utropade:

— Eländiga qvinna, du som ensam gjort mig mera ondt än hvad alla andra på denna eländets och brottets svarta jord, var det icke nog för dig, att du allaredan förgiftat min lefnad? Skall du ännu såsom ett elakt hämndens spöke ställa dig emellan mig och min älskade Hilda. Hämndens! Hvad har du då att hämnas. Skulle hämnden varit på sin plats, så, vid

Bruno.

Gud, då hade han tillhört mig. Men jag förstår dig, du orena ande. Du vill hafva allt och gifva intet. Du är icke nöjd med att jag en så lång tid varit olycklig för din skull, att jag kastade mig på vilda passioners stråt, hvarefter jag uppfylldes med menniskohat och ånger. När du såg, hörde, att lyckan ånyo ville uppblomstra för mig, att jag speglade mig i en oskuldsfull flickas ljufva ögon började återfå tron på möjligheten af det godas tillvaro på jorden, då väcktes din afund. Hemska, blodiga spöke, hvarföre förföljer du mig!

Det var honom alldeles såsom om Aurora i form af ett blodigt spöke stått invid honom. En kallsvett betäckte hans panna. Den starke mannen var såsom tillintetgjord.

Då sprang fram till honom en liten, sexårig flicka, ett af de barn, hvilka han försåg med föda och kläder. Hon var än modigare med honom, än de andra barnen, måhända emedan Bruno, i anseende till hennes ansigtsdrag, som i någon mån framkallade Hildas, favoriserade henne framför de andra.

— Baron, kom och leka med Janna. Nog har du tid att sitta och läsa en annan gång.

Hvad oskuldens löjen och lekar dock äro mäktiga! Den djupt skakade mannen kysste Janna och gungade henne på sitt knä.

Hans ängest blef liksom bortblåst. Han blef mäktig af tankar.

”Det är troligt, ja nästan säkert, att Aurora gjort mig detta. Hon har velat kasta in misstankar i min Hildas själ. Den lilla skrifvelsen saknar dessutom ärtal. Men huru har Oskar fått se detta bref? Jag

vill likväl hoppas det bästa. Kanske har han, på något sätt jag icke kan drömma om, blifvit delaktig af brevet förrän Hilda, och vill nu, innan han för henne yppar något derom, utforska mig? Han tycktes mig vara en ärlig och renhårig yngling Ja, jag vill hoppas, att det så är. Men hellre än att med ett ja jag får ju icke säga nej besvara hans bref, vill jag resa sjelf och taga reda på förhållandet. Kanske jag hinner komma förr än misstanken med sitt gift hunnit till min Hildas hjerta. Kanske också icke på två veckor har ju intet bref från henne anländt I alla fall vill jag uppträda sjelf. Jag måste rentvätta mig i den älskades ögon.

Inspektoren och stalldrängen förvånades icke litet, när de fingo tillsägelse att förespänna kaleschen. De båda egna hästarne skulle följa blott till andra gästgifvarehållet. Sedan skulle Baronens med skjuts åka till Helsingfors. Inspektoren vågade icke göra några motföreställningar om att så der fara emot natten. Han kände alltförväl sin herres bestämdhet.

Så länge han åkte med egna hästar, gick det både raskt och bra, men sedan utmärktes resan af en nästan beständig otur. Första hållena voro hästarne antingen mycket dåliga eller istadiga. Bruno, som eljest tyckte om att åka fort, hade dock icke hjerta att se det ädla djuret hästen ständigt piskas. Det fick gå som det gick.

Det sjette hållet af resan gick ännu mera på tok. De hästar han då fick ledo af en annan ytterlighet; de voro ystra och skengalna. Vid en större medbacke blefvo de skrämde af något ovanligt föremål,

som skymtade fram mellan träden. De satte af i sträckande galopp och snart stjelpte vagnen jemte hästarne en dubbel kullerbytta i ett djupt och brant dike.

Affären hade dock ej så svåra följder, som den skäligen bordt få. Hästarne voro fullkomligen oskadade. Skjutsgossen hade haft den själsnärvaro (eller feghet, allt hur man vill), då han såg hvartåt det skulle bära, att han helt behändigt hoppade ned på den motsatta sidan och lemnade tömmarne. Härigenom räddade han kanske sitt lif, notabene förutsatt, att han sittande qvar, icke fört tömmarne bättre än han det hittills gjort.

Något värre gick det för Bruno. När vagnen gjort sin ena halfva sats, sökte han förekomma den andra satsen, hvarvid kaleschen komme att rulla öfver sitt tak, och sträckte ut armen. All hans stora styrka hjälpte dock icke; vagnen verkställde icke destomindre den sats den ämnat och Bruno skadade sin högra arm samt nyckelbenet.

Taket på kaleschen var krossadt och ett hjul hade gått i kras.

Utan att banna skjutsgossen för hvad han nästan ansåg för ett öde (han skulle verkligen bordt anse det för ett öde!), bad Bruno honom gå att söka upp någon kärra, hvar en sådan kunde stå att låna. Gossen, som till sin ousägliga glädje såg, att hans hästar voro friska och raska, dröjde icke att frånspanna dem och hjälpa dem på benen. Till närmaste gård var visserligen en half mil, men på häst ryggen gick det nog. Efter en knapp timmes vän-

tan, hade Bruno det nöjet att se honom anlända med en kärra.

Ankommen till gästgifvaregården, hade Bruno, som blott ville fort fram, gerna på goda ord anförtrott sin fjerran i diket liggande kalesch åt fremmandes vård. Icke heller skulle han skytt att åka på "rackarkärra", men blott den trefjerdedels mil han på en sådan tillryggalagt, förvissade honom noggsamt, att sådant var ogörligt. Smärtan i de skadade partierna hade under den obarmhertiga skakningen blifvit honom alldeles olidlig.

Hvad var att göra? Ingen schäs eller så fanns på långa vägar att låna. Han måste skicka efter smed och gifva sig till tåls.

Detta skedde på morgonen. Klockan två på dagen återkom kaleschen, en skugga från fordom. Det kunde icke hjelpas. Han fick duga.

Mellantiden hade Bruno emellertid begagnat till att låta qvacksalfva om sin arm. Något ben var dock icke brutet, förklarade "sockendoktorn".

Vidare gick resan si och så. Hästarne i Tavastland äro, såsom kändt, snabba och eldiga samt af utmärkt race. Men i anseende till den skadade armen, som genom socknedoktors åtgärder icke vunnit många procent i förbättring, kunde han icke betjena sig af deras snabba lopp.

Tredje morgonen af Brunos resa han var då icke mera många mil ifrån Helsingfors mötte honom ett nytt äfventyr. En gammal kvinna låg utsträckt såsom död på landsvägen.

Bruno steg ned och fann, att hon dock hade litet lif ännu. Hon hade blifvit öfverkörd, och den på

en gång försigtige och obarmhertige öfverköraren hade lemnat henne der. Bruno tog henne upp till sig i vagnen, en händelse, på hvilken skjutsbonden såg med stora ögon.

Sedan man anländt till gästgifvargården, uppstod inom honom en kort strid emellan mensklighet och kärlek. Huru längtade han icke till Hilda, men han gjorde våld på sin känsla och menskligheten segrade.

Han var outtröttlig i sin omsorg om den gamla. Genast lät han äfven skicka efter en sockendoktor, ty sådana finnas öfverallt. Om den, som haft att syssla med honom icke var alltför häf, följde likväl icke, att andra skulle vara dessa lika.

Denna gång besannades äfven hans aning. Mannen, en gammal gråhårig veteran, hade såsom fältskär tjenat vid finska arméen under "det stora kriget", och ägde en berömlig vana. Ja han medbragte till och med elixirer m. m., dem han sjelf kokat ihop af till det mesta vegetabiliska ämnen. Och med mycken säkerhet tycktes han välja emellan de olika sorterna.

Bruno biträdde honom så godt han kunde. De hade gemensamt den glädjen, att den gamla qvinnan vid pass klockan tolf uppslog ögonen och begärde vatten. Klockan två var hon redan så pass försigkommen, att hon kunde sitta upp i sängen. De funno, att hon hörde rätt illa. Hennes döfhet hade väl varit till en del orsaken till hennes ofall.

Då nu fältskären förklarade henne vara utan all fara, fortsatte Bruno resan. För att fältskären icke måtte anse spelet vunnet, gaf Bruno honom icke ett öfver sig frikostigt honorarium ännu; han ville på

återvägen se, huruvida den sjuke verkligen kommit sig. Under tiden ... två å tre dagar sade Bruno sig skola dröja i Helsingfors ... skulle hon få qvarligga å gästgifvaregården. "Kontant erkänsla" talade hos gästgifvaren mer än allt annat.

Denna fattiga qvinna var således en orsak, att Bruno dröjde. Ofta minndes han det sedermera och medgaf en god försyn. Oaktadt alla dröjsmålen på resan hade han ändå eljest kommit — för tidigt.

XX.

"Håll", utropade den olyckliga, uppretad öfver den förmente hycklarens säkra ton — "jag var er slafvinna, då jag älskade er. Bandet är brustet".

Bulwer.

Qvällen var skön. Den mot horisonten småningom sjunkande solen färgade med sitt guld vikens små vågor, så att de glittrade vackert. Grönsiskor och bofinkar slogo sina aftondriller. Allt andades stillhet och frid.

Så fridfullt var det dock icke inom Hildas hjerta, der hon med den gamla fastern satt på sitt favoritställe vid Rönnäs viken.

— Ack faster; då vi sista gången sutto här, hur allt då var annorlunda. Då var jag lycklig, och

då sörjde du icke heller, såsom nu för din Hildas skull.

— Jag ger dock icke hoppet förloradt ännu — svarade tanten; — kanske du ännu en gång blir lycklig.

— Lycklig ja, men då det icke är med Bruno..... hvad är lyckan!

— Emellertid får du icke ännu afge något svar åt morbror. Du måste vänta, tills svaret på Oskars bref anländer.

— Nog vet jag förut, hurudant det svaret blir. Bruno är för stolt att svara ett nej. Han är uppriktig och svarar säkert ja.

— Om han är uppriktig och stolt, huru kunde han då vara sådan, som han var? Emellertid är det underligt, att Oskar icke ännu kommit med svaret.

Tre dagar hade Hilda redan varit uppe efter sin mera häftiga än långvariga sjukdom. De liljor hon medtog ifrån sjuksängen voro redan helt mildt blandade med knappt märkliga rosor. Hon var skönare än nånsin. Lidandets stilla resignation stod att läsa i de vemodiga dragen.

— Ja, huru Bruno kunde vara sådan! Kanske han är god och uppriktig emot alla andra menniskor, utom mot Hilda.

Rasslet af ett åkdon lät höra sig på gården. Tantens skyndade dit; Hilda blef kvar på sin plats.

Icke många minuter derefter stod Bruno framför henne.

— Älskade Hilda! — sade han och ville trycka en kyss på hennes läppar.

Hon drog sig undan, liksom den lilla fågeln först vill undfly ormens blick, af hvilken han tjasas. Han ville fatta hennes hand; hon drog den tillbaka. Slutligen såg hon på honom så obeskrifligen kärleksfullt och kallt på en gång, men talade intet.

Magnetiskt bunden af den sköna synen, glömde Bruno för många ögonblick alldeles bort att tänka på den möjliga orsaken till denna tillbakadragenhet. Men när den slutligen gjorde på honom sensation, sade han, i det han ömt betraktade flickan, som tycktes vilja gå bort, men af osynliga makter var som fastbunden på sin ort:

— Hilda, hvad menar du, min egen Hilda, med detta. Din hand drar du tillbaka; dina läppar rädas att möta mina! Hvad felas dig, min egen älskade?

— Jag är icke mera er — sade flickan med nedslagna ögon.

— Jag finner, att någon ond tunga förtalat mig, att

— Det är icke någon ond tunga; jo, er pennas onda tunga är det. Har herr Baron emottagit brevet från Oskar?

— Jo jag har emottagit det; jag ville afgifva ett muntligt svar. Derföre är jag kommen.

— Och hvad svarar herr Baron?

Man kan väl föreställa sig, huru mycket det skulle kosta på Bruno, att af den han älskade blifva tilltalad med denna köld, isynnerhet som han icke visste någonting af det andra brevet. Kärleken gjorde dock att han kufvade sig; han trodde sig komma att segra öfver misstanken. Sedan var det tids nog att förebrå Hilda för den. Bruno var icke

egenkär. Han var icke en af dessa älskare, som pocka på en orygglig tro och hängifvenhet, skenet må vara emot dem huru mycket som helst. Nej, han ville först tillintetgöra det falska skenet. Med sanningens egna lugn svarade han :

— Jag svarar derpå, att jag skrifvit det.

— Hvad är då mer, min herre! Allt är slut emellan oss.

— Obetänksamma, älskade Hilda. Du talar ord, som du snart skall ångra. Dock jag vill icke förebrå dig. Brevet, detta bref jag har i handen, skref jag för fyra år sedan till en qvinna, som var ovärdig min kärlek. Det var då.

— Huru skickligt att icke utsätta datum. Men jag tror dig icke. Se detta andra bref, som är blott ett svar på herr Barons. Läs det!

Med en nästan triumferande blick räckte hon honom olycksbrevet, det förmenta brevet ifrån Aurora. Han läste det och bleknade alltmer. Hilda sade:

— Hvad har herr Baron nu att anföra till sitt försvar. Den bleka färgen på era kinder anklagar er tillräckligt.

Bruno drog en djup suck och sade doft:

— Jag bleknar öfver människors ondska och nedrighet. Jag bleknar öfver att de vågat föra en så god och oskuldsfull själ som din bakom ljuset och inledt min egen Hilda i deras svarta mörker.

Af den vackra klangen i hans ord, af den ärliga blicken i hans öga höll Hilda på att blifva besegrad. Retad af en sådan känsla, som hon nu ansåg endast såsom svaghet, förhärdade hon sig sjelf och tvang

sig till ett gäckeri, i hvilket hennes bättre jag hade föga del.

— Der äro då dina löften, uppriktige, herrlige, ädle Baron! Hvad du är stolt nu, när du är så slagen!

Nu tog Bruno med våld hennes hand i sin, talade och sade:

— Håll inne med sådana ord, människa! Jag svär det vid Gud och himlen, att allt detta är en svart saga, hopspunnen af någon som velat skilja mig ifrån dig. Detta bref har Aurora Mannerskans aldrig skrivit; hennes handstil har nog ristat svära sår i min själ; skulle jag icke känna den! Nej vid Gud och himlen. Tror du mig icke på denna ed, välan, då svär jag det vid min kärlek till dig.

— Detta var just det rätta sättet, ha ha. Vid din kärlek till mig!

— Dina gäckande ord skära djupt i mitt hjerta, men jag vill söka att ännu tala med lugn. Jag ser, att bevisen emot mig äro starka. Jag trodde dem vara svagare, mindre skickligt sammansatta. Derföre fordrade jag icke en blind tro af min Hilda. Nu ser jag mig öfvergifven af hela världen; alla bevis att rättfärdiga mig felas. Stark inom mig, med Gud och samvetets röst till bundsförvandter, är jag dock svag utom mig. Ja jag är ensam. Vill min älskade Hilda nu öfvergå på min sida, vill du nu tro mig. Jag tar än en gång Gud och vår kärlek till vittne på min oskuld.

Då misstanken en gång influtit i den älskande qvinnans själ, inträffar (ifall hon icke hör till ideella väsenden), att alla mannens försäkringar, ja hennes

egen kärlek bilda de sväraste hinder för hennes öfvertygelse. Det är då, som fulla motsatsen af ord-språket "Kärleken gör blind" äger rum. Hon ser långt, hon ser skarpt, men skjuter beklagligtvis lätt öfver målet.

Så inträffade med Hilda nu. Hon ansåg sin kärlek såsom den farligaste fiende, som måste besegras. Hon sade med en röst, i hvilken till och med den svarta anden Hat ville ha del:

— Du får vara ensam. Du är falsk! Lemna mig!

Nu först började stormen i Brunos hjerta. Hvarje åder i hans ansigte svällde. Han slängde ifrån sig Hildas hand och hans atletiska gestalt höjde sig. Med djup och betydelsefull röst sade han:

— Så träd då fram min onda engel, Stolthet, dig som jag så länge kufvat! Qvinna, hör mina ord! Att du en tid borttät särat min heder det kunde jag förlåta dig, för min kärleks skull. Men då du fortfar dermed, då du på ett kallt och hänligt sätt stöter mig ifrån dig, så vill jag ännu svära en ed vid Gud och himlen och den kärlek, som jag kanske efter några ögonblick för evigt skall bannlysa från mitt hjerta Å tertiag dina ord, eller om du en gång upptäcker, att du gjort mig orätt om du sedan såsom den sämsta tiggerska kommer till mig och på dina bara knän bönfaller om förlåtelse och kärlek aldrig skall jag förlåta dig. Aldrig skall jag älska dig mera. Nu, säg ut ditt ord!

Hilda vågade icke se upp; då hade hon ju mött Brunos sanningsfulla, stolta, befällande öga och blifvit besegrad. Misstankens och stolthetens onda

demoner togo helt och hållet hennes själ i besittning. De ord, hvilka Bruno bad henne återtaga, dem höll hon redan på att ånyo utsäga, då hon i detsamma hörde en ljuf välbekant röst, som varnande uttalade: det enda ordet: Hilda!

Liksom den, som plägas af förfärliga, stygga, nattliga drömbilder, vid ljudet af en människoröst, som ropar hans namn, ögonblickligen löses ifrån sin förtrollning och gläds åt andedrägten och lifvet; så löstes Hilda ifrån de onda demonernes välde vid ljudet af denna röst. Hon såg sig om, såg och utropade:

— Min skyddsengel! Oskar!

Nu dignade hon sanslös ned. Den plötsliga, öfvernaturliga glädje hon vid Oskars äsyn erfor, verkade sådant.

Det var Oskar, som understödde Hilda i hennes bleka, värnlösa tillstånd. Bruno stod bredvid med en stel och nästan känslolös blick. Det såg ut, som om han sjelf ansatt sig ovärdig att nalkas Hilda.

Hilda slog upp sina ögon och sade: "Hvar är jag?" Då svarade Oskar:

— Du är hos tvenne vänner, som båda vilja dig godt.

— Båda? — frågade Hilda.

Nu framtog Oskar Auroras egenhändiga skrifvelse och räckte den åt Bruno sägande:

— Men denna handstil känner väl herr Baron?

Liksom träffad af hoppets elektriska guista utbrast Bruno:

— Undransvärde yngling, du är äfven min skyddsengel!

Sedan han läst brevet, kysste han det med värma. Derpå räckte han det åt Oskar, liksom han skytt att triumfera öfver sin älskade Hilda. Oskar förstod honom. Han räckte brevet åt Hilda, sägande:

Detta är den verkliga Auroras hand. Nedrigheten hade sökt träffa en människas stil, den.... han icke kände.

— Hvilken han? — utbrast Bruno med skälfvande läppar.

— Låt det bli min sak. Hvad skolen j hafva att skaffa med sådana obehagligheter. Nog af, jag skall klippa vingarne på en listig roffogel.

Hvad stridde i den blick, som Hilda kastade på Bruno! Hvilken känsla hade öfvertaget. Var det glädjen öfver att hennes älskade Bruno stod ren och utan fläck? Var det blygseln, att hon kunnat misskänna honom så? Var det kärleken, som kom bliken att lysa med denna öfverjordiska glans?

Tystnaden, som rädde, ville ingen afbryta. Den afbröts af Hildas snyftningar och tårar. Bruno kysste bort dem alla.

Ännu, så ofta Hilda påminner sig denna skakande scen, som slutades så saligt, är det med en hemlig bäfvan.

När vandraren går i djupa tankar på okänd mark, och får plötsligen se ett brådjunp under sina fötter, studsar han och drar sin fot tillbaka. Ett steg till

hade varit döden.... Längre fram, då han minnes ett sådant ögonblick är det med fasa, tacksamhet och glädje.

Af en likartad känsla intages Hilda, så ofta hon ofrivilligt påminner sig scenen med Bruno vid den vackra Rönnäsviken. Och då tackar hon Gud, som skickade Oskar såsom ett vackert redskap, såsom en skydsengel till hennes sida.

XXI.

*Nej, jag vill behandla dig som
den sämste slaf.*

Ur kapitlet.

Oskar smög sig bort ifrån den för honom så hjertfröjdande scenen. Han tog vägen åt staden, såg sig en gång om och lät hästen stadna.

Han hade valt ett högt ställe, derifrån Rönnäs vackra trädgård syntes nästan helt och hållet blottad för blicken. Han såg åt spirea häcken och varnade tvenne menniskopunkter der. Det var Bruno och Hilda, det kunde han finna. Viken hade säkert närgonting tryckande för Hilda; hon hade väl bedt sin älskling åtfölja henne till den häck, som vi minnas att kallades "Hildas ro." Sin barndoms favoritplats, den hon på länge icke besökt, ansåg hon säkert vara lämplig nu, i anseende till de ljufva, stilla minnen den innehöll.

Suckande vände han åter hufvudet bort ifrån dessa, ack så intagande scener. Han minndes någonting annat nu. Hans hetta lät äfven hästen få löpa med snabbare fart. Snart var han i staden.

Med snabba steg gick han till två af sina redbaraste kamrater; han bad dem följa med sig och icke forska hvart. De följde stillatigande och nygiriga i hågen, hvart han väl ville föra dem. Att det icke var till något vanligt tidsfördrif, det funno de af hans vildsinta, häftiga steg och den slutna, olycksbådande minen.

Han förde dem till Doktor Almén. Denne höll just på att börja med sin fina aftonmåltid, och såg något förvånad på de tre studenterna, som inträdde så der utan krus.

— Herr Doktor — sade Oskar med en röst i hvilken djupa vreden stred med det djupa lugnet; — jag kommer för att säga er att alla edra planer på Hilda, min kusin, äro alldeles förgäfves. Hon har i dag blifvit fastare förenad med Baron v. R., än nånsin.

— Hvad rör det mig — sade Doktorn, som sökt vara städad och lugn; — unge man, hvad talar du om planer?

— Var det icke ni, herr Doktor, som undanstack det bref, som innehöll bjudningen till Bruno. Jag har frågat mig så noga före, att det icke är värdt att neka. Tyst, fall mig icke i talet. Det der var dock bara en småsak. Men sedan, när oaktadt alla era intriger Bruno ändå blef förlofvad med Hilda, uppgjorde ni en argare plan. Ni ville kasta misstankens gift i den oskuldsfulla qvinnans själ. Händel-

sen var er gynnande. Brunos kusin Alarik hitkom ifrån Stockholm. Han blef sjuk och dog. Ni var hans läkare. Ni begagnade er af hans medvetslösa tillstånd; ni bemäktigade er ett, kanske alla de bref Bruno förr i en tid skrifvit till Aurora Mannerskans och dem hon med Alarik skickade tillbaka, såsom ett tecken till sin ånger. Ni härmade en fruntimmerstil, ni komponerade ett bref, deruti grefvinnan ännu låtsar stå i ett intimt förhållande till Bruno. Inom detta bref inneslöt ni Brunos odaterade bref, liksom det varit skrifvet i år, ehuru det var skrifvet för många år sedan. Allt det der låter ni vackert komma för förmyndarens ögon. Ni vet följdén. Afbryt mig icke; jag talar för mina vänner, på det de måtte begripa höjden af er nedrighet och min rättmätiga hämnd. För att förvissa mig om äktheten af den kvinnliga handstilen, gjorde jag en liten utflygt till Stockholm, der jag hade den lyckan att träffa Aurora, hvilken, ehuru fordom fallen, har rest sig upp igen och är en så hög och aktningvärd kvinna, att det är beklagligt att jag måste tala om henne med en skurk.

Henne hade jag att skrifva ett bref till Bruno och Hilda. eller rättare hon skref det oanmodadt. för att visa Hilda, att hon misstänkte sin Bruno utan skäl. Detta hade önskad framgång och . . . i dag skedde återföreningen mellan tvenne hjertan, som höllo på att skiljas för evigt, emedan en giftig orm blåst sitt etter emellan dem. Ja de äro oskiljaktiga numera. Och sök icke, herr Doktor, att vidare

Bruno.

förfölja dem. Jag skall lik en trogen hund följa deras spår och lik en blodhund era.

Vännerne sågo med beundran på Oskar. Han hade icke rätt kunnat dölja sin kärlek för dem; så mycket ädlare föreföll han dem nu.

Det var äfven en förfärlig kontrast; Doktors illa dolda förlägenhet och tilltvingade, vanmäktiga vrede; ynglingens öppna väsende och hans stolta, rättmätiga vrede! Vännerne hade varit färdige att gå i elden för Oskar.

— Jag kan icke — sade Doktern med ett konstladt grin — jag kan icke med bästa vilja erkänna för sannt era orimliga och barocka påståenden. Jag tror, att ni blifvit vansinnig, min vän. Är det åter så, att ni velat begå hemfridsbrott, så skall jag väl taga lagarna till mitt biträde; ni har ju äfven lyckligtvis tvenne vittnen med er.

— Så anklaga mig, om du det vågar. Jag skall väl då anklaga dig för någonting värre. Bevisen skall jag veta kombinera.

Härvid ryckte Oskar till sig ett pappersblad, som låg på skrifbordet.

— Äfven detta blir ett bevis. Pappret är det samma; se dessa parallela ränder; denna blåa färg. Du har varit dum, som icke lagt dig till en vanligare papperssort efter brefförfalskningen.

Så obetydligt detta bevis än skulle ha varit, bleknade Doktern nu. Han försökte åter gripa i den afslitna samtalsstråden.

— Eller kanske kommer min herre för att utmana mig på duell?

— Nej herre — sade Oskar — om sådana narraktigheter äfven brukades i vårt kloka land, så skulle jag dock icke gå in på att riskera mitt dyrbara lif och kanske min salighet för en skurks skull. Nej, jag vill behandla dig som den sämsta slaf, efter hvars tuktande man tvär sina händer, att de icke må besmitta själen.

Så sagdt, slog han Doktorn tvenne slag, ett på hvardera kinden. Sedan gick han ut, åtföljd af vännerna. Deras steg voro icke särdeles hastiga.

Sedan den fine och stolte Doktorn sålunda af den simple studenten inhändigat ett par örfilar, brast han, sedan han blifvit ensam, ut i ett skallande gapskratt. Så skrattar röfvaren, när han ser sig gripen och utväg till flykt omöjlig. Det var ett skratt, jemnförligt med "Den blodiga Nunnans" skrik, då hon fann, att hennes hämdeplan fullkomligen misslyckats och då hon såg, att hon sjelf måste omkomma i de lågor hon beredt åt brudens förmenta lik.

Emellertid lät nu Doktorn bli att vidare intrigera emot Bruno. Han vågade det icke. Han minndes Oskars ord, att han ville bevaka honom såsom en blodhund.

Doktors rykte såsom människa led efter denna händelse en betydlig knäck. Oskars vänner hade, oaktadt han icke bad derom, uppfattat hans mening, att saken icke behöfde döljas. För att den icke skulle ske i hemlighet, hade han naturligtvis medbragt de tvenne vittnena.

Ja, Doktor Almén förlorade så mycket i den allmänna reputationen genom denna katastrof, att till och med hans läkare-praktik började ansenligen aftaga. Det är väl trängsinnt att förblanda menniskan med vettenskapsmannen, men sannt är, att Almén icke mera tåldes ens hos dem, som tycka om fina och hvita manschetter. Missnöjd packade han in och reste utomlands, sist till Nordamerika, denna samlingsplats för mycket godt samt icke så litet ondt. Finland kan i alla fall vara glädt, att det sluppit honom.

Slutkapitel,

hvari behagligare figurer defilera förbi blicken.

Oskar bekämpade sin ljufva, rena låga som en man. Vettenskapen blef hans värld. Sitt fosterland sökte han gagna oegennyttigt och efter förmåga. Många större ljus finnas än han, men ingen med ett renare, varmare och bättre hjerta.

Efter fyra år hade han redan kommit sig så pass före, att han vågade besöka Bruno och Hilda på Sudenniemi. Han hade icke bedragit sig om naturen af sina känslor. Kärlekens heta låga var bortblåst; vänskapens milda, varma låga återstod. Kärleken hade lemnat efter sig blott ljufva minnen, dem vänskapen gerna upptog såsom sina. Det var med en känsla af oblandad fröjd han kysste och smekte Hildas barn.

Föröfrigt visste ryktet förtälja, att han så godt som hvarje sommar gjorde en resa till Stockholm, samt att han brefvexlade med en viss grefvinna der. Häraf drog man naturligtvis slutsattser, stridiga emot Oskars ogifta tillstånd. Ingen är förmenadt att draga slutsattser, men det sanna förhållandet är följande. Om än Oskar, af beundran öfver Auroras själsadel haft lust att göra henne ett anbud, så hade han icke vågat det. Han skulle vetat, att han dervidlag fått en bestämd korg. Aurora skulle

aldrig gått in uppå att åt ungdomen i dess fulla styrka skänka hvad hon ansåg..... ruiner. Hennes unga, sköna, stolta byggnad..... den låg innanföre. Af den fick vänskapen nog del.

Summan af saken är, att Oskar allt ännu är ogift. En och annan börjar spä, att han skall dö som gammal ungtkarl. "Gammal ungtkarl," rynka våra unga läsarinor på näsan (isynerhet om de icke just äro så särdeles unga!). Med Oskar eger det förhållande rum, att, derest han blir "gammal ungtkarl," är det hvarken för det han skulle sakna sinne för det husliga lifvet, eller emedan hans känslor vore för grunda och fattiga; nej utan derföre att hans känslor äro så rika och djupa.

Bruno och Hilda lefva ett så sällt lif, som det är få förnadt af jordens barn. Sälla i sin kärlek, äro de dock icke sälla, om de icke äfven få förbreda sällhet omkring sig. Deraf kommer, att Sudenniemi är den i alla afseenden lyckligaste gård vidt omkring. Arbetet der är för arbetarene icke ett tungt ok, hvartill nöden drifver, utan ett ljust ok, en lätt börda, ett nöje. Husliga tvister emellan äkta makar hör man icke af; underhafvanderne hafva ett godt föredöme i deras ädla herrskap.

Bruno är känd för att vara den skickligaste jordbrukare vidt omkring. Och nästan alla hans företag lyckas. Man undrar deröfver, man nästan afundas honom hans lycka. Den är emellertid lätt förklarlig. Ty der hvarje dreng, hvarje torpare, ledd af allmänanda, vid hvarje företag arbetar, såsom vore

det för honom sjelf..... der måste, under föröfrigt lika förhållanden, företagen lyckas framför sådana företag, der arbetaren har intet intresse för lycklig utgång.

Bruno känner numera finska språket som en herre, d. v. s. äfven praktiskt. Hilda har äfven fått lof att lära sig det..... hon kunde det blott obetydligt förut. Men det värsta är, att äfven barnen....

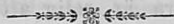
Apropos af barnen, är det icke ett särdeles intressant kapitel, j unga läsarinor, som städse ären barnkära (stundom ända till förargelse, då j skrifven böcker!)? Bruno och Hilda ha af dem blott två, men dessa äro "önskebarn," d. v. s. den ena gosse, den andra flicka. J, som skrifven så mycket om uppfostran och principerne för den, veten då, att lilla Oskar och lilla Aurora icke njuta någon uppfostran alls, åtminstone icke efter principer. De uppväxa som naturens fria blomma, den vilda törnrosen; kärlekens sol värmer dem, exemplets fina dugg ger deras rötter näring.

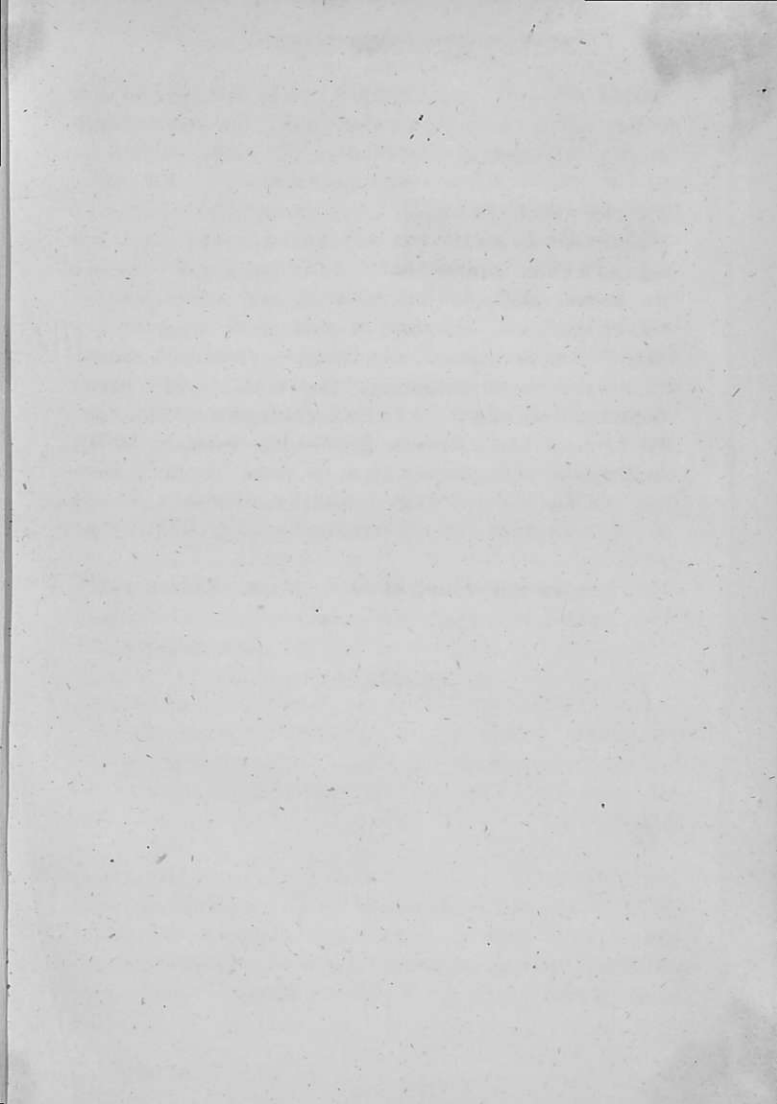
Den lilla Aurora är rolig att höra på, när hon talar. Med tre fjerdedelar finska blandar hon en fjerdedel svenska. Det förgår väl med tiden; språken skilja sig nog åt..... oaktadt den lilla icke är bestämd att sättas i pensioner..... Men mycket söt och intagande är hon med sin ljufliga rotvälkska.

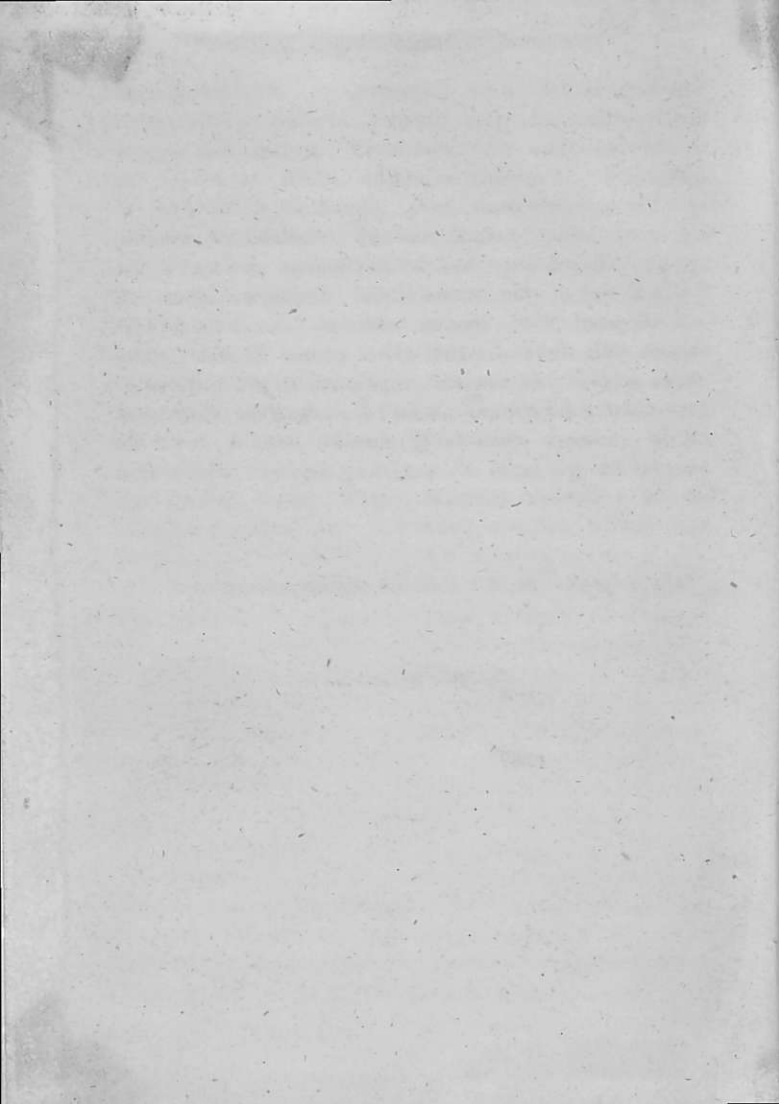
Slutligen, såvida vi märka oss allaredan ha gifvit några snärtar åt våra unga läsarinor..... undantagande kanske dig, täcka flicka, som just som bäst läser vårt arbete..... så må vi väl bifoga ännu

en. J sen af Hildas exempel, huru lätt en god och helig kärlek kan få stryka segel för misstankens arga kaparefartyg. Tron icke, att ödet skickar åt er, såsom åt Hilda, någon skyddsengel. En sådan är icke alltid till hands. Nej, men dömmen icke er älskare för hastigt. Bevisen kunna synas vara än så starka, sannolikheten kan vara än så stor, de sammanstötande händelserna må synas än så fällande..... dömmen honom dock icke för hastigt; tron på honom i det längsta, ända tills sannolikheterne blifvit sanningar, bevisen blifvit icke skenbara utan verkliga. Älska, det borde dock vara att tro! Liknen sådana glestsådda domare, hvilka hellre låta tio skyldiga få fara, än de dömma en enda oskyldig. Kanske sparen j er då mången ångerns tår. I lyckans solsken trifvas inga tårar.

Pennan blir dålig, bläcket torkar. Lefven väl!

~~III. IX. 27.~~

Sv. skönd. 1.

Birghausen

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 2044

MS B4093

X

